

Înalta Curte de Casație și Justiție

| 160 *ani*
| 1862-2022

RAPORT DE ACTIVITATE
PENTRU ANUL 2022

Înalta Curte de Casație
și Justiție

**Raport de activitate
privind anul 2022**

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

STRUCTURA RAPORTULUI DE ACTIVITATE PRIVIND ANUL 2022

Cuvânt-înainte	5
I. Prezentare generală a Înaltei Curți de Casație și Justiție	11
1. Rolul istoric și constituțional al instanței supreme	11
a. 160 de ani de activitate	11
b. Funcțiunea judiciară	13
c. Funcțiunea de unificare a practicii judiciare	14
2. Organizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție	15
a. Secția I Civilă	15
b. Secția a II-a Civilă	16
c. Secția Penală	16
d. Secția de Contencios Administrativ și Fiscal	17
e. Secțiile Unite	18
f. Completurile de 5 judecători	19
g. Scurtă prezentare a aparatului propriu	19
3. Managementul Înaltei Curți de Casație și Justiție	21
a. conducerea ÎCCJ – prezentare nominală, măsurile manageriale adoptate la nivelul anului 2022 de către conducerea instanței, din perspectiva îndeplinirii obiectivelor propuse pentru anul 2022, alte măsuri manageriale	
b. Colegiul de conducere – prezentare hotărâri prin care au fost adoptate măsuri manageriale;	
c. Adunarea Generală a Judecătorilor – prezentare activitate;	
d. Președinții de secție – prezentare nominală, măsuri manageriale adoptate la nivelul fiecărei secții;	
4. Relații internaționale	29
5. Relația instanței supreme cu celelalte instituții și rolul acesteia în cadrul separației și echilibrului puterilor statului	32
II. Înalta Curte în anul 2022	35
1. Abordarea principalilor factori de risc privind activitatea instanței supreme	35
a. Supraîncărcarea	35
b. Gestionarea efectelor produse de fluctuația majoră de personal și menținerea funcționalității primei instanțe a României	41
2. Progresele înregistrate în anul de referință	39
a. Măsuri pentru asigurarea transparenței activității judiciare și diseminarea jurisprudenței proprii	39
- Publicarea integrală a jurisprudenței pe site-ul ÎCCJ	
- Publicațiilor proprii	
- Digitalizarea instanței	
b. Elemente de noutate în organizarea instanței și realocarea resurselor disponibile	41

III. Principalele coordonate ale jurisprudenței instanței supreme în 2022	42
1. ■ Hotărârile pronunțate în recurs în interesul legii	42
a. Jurisprudență esențială	
b. Rezumatul hotărârilor pronunțate, pe domenii	
2. ■ Hotărârile pronunțate pentru dezlegarea unor chestiuni de drept	49
a. Jurisprudența esențială	
b. Rezumatul hotărârilor pronunțate, pe domenii	
3. ■ Hotărâri de speță care conturează sau reconfigurează practica Înaltei Curți în diferite domenii	56
IV. Înalta Curte de Casație și Justiție în cifre	72
1. ■ Resursele umane	72
2. ■ Resursele financiare și logistice	76
3. ■ Date statistice esențiale privind activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2022. Analiză cantitativă și calitativă	77
4. ■ Activitatea compartimentelor din aparatul propriu	100
V. Concluzii. Direcții de acțiune pentru anul 2023	104

Cuvânt-înainte

Din perspectiva activității judiciare, anul de referință, 2022, era de presupus că va marca trecerea Înaltei Curți de la situația de criză cauzată de pandemia de COVID-19 la o stare de normalitate, care să permită re poziționarea activității instanței supreme *în special* spre atribuțiile sale legate de claritatea, coerența și interpretarea unitară a legii.

Cu toate acestea, după încheierea restricțiilor cauzate de situația pandemică la începutul anului, în a doua jumătate a acestuia, instanța supremă s-a confruntat cu o altă situație de criză, legată de această dată de situația resurselor umane.

Astfel, accelerarea ritmului pensionărilor din sistemul judiciar a afectat și situația instanței supreme, deși numărul judecătorilor care s-au pensionat s-a menținut totuși la un nivel controlabil, reușindu-se evitarea unei situații de blocaj. Cu toate acestea, incertitudinile legate de stabilitatea statutului judecătorilor, în toate componentele sale au determinat inevitabil și o situație de incertitudine legată de gestionarea și previzionarea necesarului de resurse umane, în condițiile în care marea majoritate a judecătorilor curții îndeplinesc formal condițiile de pensionare.

Gestionarea cu atenție și precauție a acestei vulnerabilități potențiale a determinat menținerea crizei de resurse umane în parametri acceptabili, însă evitarea destabilizării acestei situații presupune adoptarea unei atitudini responsabile din partea tuturor puterilor statului, echilibrul obținut cu greu sub aceste aspecte rămânând unul fragil. De asemenea, au continuat să se manifeste vulnerabilitățile cronice ale sistemului judiciar în ansamblu și ale Înaltei Curți în special, precum supraîncărcarea și arhitectura competenței materiale a instanței supreme, cu privire la ultima chestiune obținându-se unele progrese limitate prin noile Legi ale Justiției.

În ceea ce privește inadecvarea volumului de activitate în raport cu rolul constituțional și legal al Înaltei Curți de Casație și Justiție, sub aspect cantitativ, în anul 2022, instanța supremă a înregistrat un volum total de activitate de 22745 cauze, cu 8,83% mai mic decât în anul precedent. Cu toate acestea, variația arătată este bazată aproape exclusiv pe scăderea stocului de dosare, întrucât numărul cauzelor nou-intrate pare stabilizat în jurul nivelului de 13300 de cauze pe an, acesta cunoscând în anul de referință o variație de sub jumătate de punct procentual.

Volumul de activitate rămâne astfel disproporționat pentru o instanță de casație și care are în sarcină unificarea jurisprudenței, fiind similar sau chiar superior unei instanțe de fond.

Încărcătura pe judecător, în condițiile variațiilor semnificative privind gradul de ocupare a schemei de personal, s-a situat între 317 dosare rulate per judecător la nivelul Secției penale și 870 dosare rulate per judecător la nivelul Secției de contencios

administrativ și fiscal, niveluri cu totul excepționale pentru o instanță supremă, de ultim grad de jurisdicție.

Continuând analiza sub aspectul indicatorilor de calitate a activității judiciare, se constată că, în special în a doua jumătate a perioadei de referință, punerea în discuție a unor elemente esențiale privind statutul magistraților, ceea ce a provocat o accelerarea majoră a ritmului ieșirilor din sistem, s-a resimțit în mod semnificativ și la nivelul instanței supreme.

Măsurile luate în anii precedenți pentru redimensionarea schemelor de personal și reducerea duratei de timp necesare pentru ocuparea posturilor vacante, în special prin declanșarea unor proceduri de recrutare multiple, cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii, nu au putut da pe deplin rezultatele așteptate cu privire la reechilibrarea încărcăturii și a volumului individual de muncă, în condițiile în care *Înalta Curte și-a desfășurat practic* permanent activitatea cu un personal redus în raport cu schemele de personal aprobate acestea.

Se mai impune precizarea că, spre deosebire de celelalte instanțe judecătorești, *Înalta Curte* are un anumit specific instituțional, organizațional și atribuții constituționale unice, ceea ce face ca înlocuirea unui judecător să nu fie doar o chestiune de aritmetică, ci un proces complex, care se extinde semnificativ în afara duratei strict necesare pentru recrutare, activitatea în cadrul instanței supreme presupunând în cazul tuturor categoriilor de personal o perioadă de acomodare și de auto-formare în raport cu atribuțiile specifice exercitate.

Pe de altă parte, retragerea din profesie a unui număr semnificativ de judecători de la nivelul *Înaltei Curți* constituie o pierdere doar parțial remediabilă pentru instanța supremă și sistemul judiciar în ansamblu, în condițiile în care experiența și formarea acestora ca judecători de instanță supremă pe parcursul carierei la *Înalta Curte* constituie valori dificil de înlocuit, având în vedere că plaja de selecție rămâne relativ redusă.

Din păcate, deși confruntate direct cu această situație și atenționate în legătură cu consecințele acesteia cu privire la calitatea serviciului public al justiției, celelalte puteri ale statului au continuat să manifeste o perspectivă unilaterală asupra aspectelor ținând de statutul judecătorilor, în detrimentul completării acesteia prin măsuri care să sporească gradul de atractivitate a profesiei și să stimuleze *rămânerea* voluntară în cadrul unei cariere judiciare.

Din perspectiva *Înaltei Curți*, situația de criză sub aspectul resurselor umane a condus atât la diminuarea efectelor pozitive ale efortului colectiv remarcabil depus de către judecătorii *Înaltei Curți* în anul de referință, precum și ale măsurilor organizatorice luate cu referire specifică la unii indicatori de performanță (spre exemplu, stocul dosarelor nesoluționate își continuă tendința de descreștere, însă, în condițiile unei scheme de personal complet ocupate fără îndoială că această diminuare ar fi fost mult mai consistentă), fie a generat chiar agravarea unor probleme cronice existente la nivelul unor secții sau structuri de judecată (spre exemplu, durata de soluționare a cauzelor sau situația redactărilor în anumite circumstanțe punctuale).

O altă vulnerabilitate majoră care a dobândit un caracter cronic în sistemul judiciar din România este instabilitatea legislativă, dar și, mai general, caracterul stufos și uneori

deficitar al unor reglementări specifice, care generează practică judiciară neunitară și imprevizibilitate jurisprudențială, ducând la creșterea numărului de litigii și agravând problemele preexistente ale sistemului judiciar.

În consecință, prioritățile de acțiune pentru anul 2023 trebuie să vizeze, în paralel, consolidarea statutului judecătorilor și construirea arhitecturii unui statut specific judecătorului de instanță supremă, ca garanție a independenței individuale și a înaltei competențe profesionale a acestuia, dar și continuarea procesului de regândire și reorganizare a competențelor Înaltei Curți, astfel încât aceasta să se poată concentra asupra rolului său specific ținând de asigurarea coerenței jurisprudenței și să (re) devină o veritabilă instanță de casație.

Recenta modificare a Legii nr.535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, ca urmare a unor propuneri adoptate de Secțiunile Unite ale Înaltei Curți, constituie un progres limitat în direcția dorită și ar trebui să fie un prim pas într-un proces complex de asigurare a compatibilității între rolul constituțional și legal al instanței supreme și competența materială conferită acesteia ca instanță de judecată.

Confruntată cu toate aceste vulnerabilități, dar și pentru a satisface nevoia de previzibilitate, ca factor esențial care generează încrederea cetățenilor în justiție, Înalta Curte a priorizat în perioada de referință funcțiunea sa de unificator al practicii judiciare, ritmul de soluționare a cauzelor care privesc mecanismele de unificare a jurisprudenței rămânând neafectat în pofida situației resurselor umane și a încărcăturii individuale de muncă deosebit de ridicate.

Totodată, astfel cum o demonstrează evoluția indicatorilor statistici, Înalta Curte a continuat să înregistreze progrese sub aspectul unei funcționări mai eficiente, inclusiv din perspectiva duratei procedurilor, însă potențialul de obținere a unor aspecte pozitive mai consistente a fost limitat de efectul concomitent al vulnerabilităților prezentate în cele ce preced.

Unificarea practicii judiciare rămâne în continuare un obiectiv esențial și permanent al Înaltei Curți, care va continua diversificarea și îmbunătățirea mecanismelor informale de unificare a jurisprudenței (precum nou-creata Rețea Națională de Unificare a Jurisprudenței, publicațiile propriile, diversificarea resurselor disponibile în format digital și creșterea frecvenței întâlnirilor profesionale), acestea fiind chemate să *consolideze* și să *augmenteze* impactul procedurilor formale – recursul în interesul legii și dezlegarea unei chestiuni de drept – cu privire la coeziunea jurisprudenței naționale.

Instanța supremă asumă astfel, ca obiectiv pe termen mediu și lung, creșterea previzibilității rezultatului procedurilor judiciare, prin asigurarea unei jurisprudențe clare, stabile și accesibile, una dintre modalitățile de a atenua pe fond problema supra-încărcării instanțelor judecătorești, alături de atât de necesarele măsuri legislative, financiare și administrative.

Consolidarea rolului Înaltei Curți de unificator al jurisprudenței are însă ca premisă degrevarea judecătorilor acesteia și asigurarea unui mediu de muncă la standardele aplicabile unei curți supreme, ceea ce presupune nu numai redimensionarea competențelor, dar și îmbunătățirea climatului organizațional și creșterea stabilității corpului de judecători, prin *măsuri de stimulare* a rămânerii în profesie și de menținere a celor mai înalte standarde de competență profesională.

În același timp, este necesară întărirea capacității administrative și instituționale a Înaltei Curți, atât din perspectiva funcțiunii sale judiciare, ceea ce ar conduce la reducerea duratei de soluționare a cauzelor, cât și din perspectiva noilor sale atribuții administrative, legate de gestionarea aspectelor bugetare privind cheltuielile de personal ale instanțelor judecătorești și schemele de personal ale acestora.

Sub aspect managerial și organizatoric, obiectivele anului 2023 sunt legate de îmbunătățirea condițiilor de lucru la nivelul Înaltei Curți, dar și de îmbunătățirea modului de organizare și de întărire a coeziunii instanței supreme din perspectivă organizațională.

În ceea ce privește îmbunătățirea condițiilor de lucru, după actualizarea structurii instituționale realizate prin noul Regulament de organizare și funcționare administrativă, rămâne vitală continuarea procesului etapizat de asigurare a unor scheme de personal optimizate în raport cu paleta de competențe și atribuții conferite Înaltei Curți, demararea lucrărilor pentru extinderea și modernizarea sediului principal al Înaltei Curți într-un ritm susținut, dar și diversificarea instrumentelor digitale de lucru.

Reușita tuturor acestor demersuri de modernizare și reorganizare a modului de funcționare a Înaltei Curți este esențială din perspectiva rolului acesteia în arhitectura constituțională a României, echilibrul și cooperarea loială dintre puterile statului fiind astfel unul dintre obiectivele permanente ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Astfel, în procesul de modificare a celor trei Legi ale justiției declanșat în ultima parte a anului de referință, Înalta Curte a urmărit două obiective esențiale – păstrarea și întărirea garanțiilor privind independența justiției și statutul magistraților, pe de o parte, precum și oferirea suportului legislativ pentru procesul de modernizare și de eficientizare a sistemului judiciar, în beneficiul justițiabilului, pe de altă parte.

Având în vedere programul legislativ încărcat preconizat pentru anul 2023, privind modificarea mai multor legi cu impact major asupra sistemului judiciar, instanța supremă va rămâne implicată în continuarea procesului de consultare și de participare, prin reprezentanții săi, în cadrul diferitelor comisii, structuri și grupuri de lucru, pentru identificarea de soluții legislative eficiente și care să prezinte un impact pozitiv cu privire la vulnerabilitățile identificate în practica judiciară în ceea ce privește impactul a diferite acte normative.

Alături de celelalte instituții relevante ale sistemului judiciar, Înalta Curte de Casație și Justiție a sprijinit, în limitele propriei sale competențe, efortul instituțional legat de definitivarea și închiderea Mecanismului de cooperare și verificare al Comisiei Europene, obiectiv atins la sfârșitul anului de referință.

Pe plan național, în cadrul Strategiei de dezvoltare a sistemului judiciar pentru perioada următoare au fost preluate integral propunerile Înaltei Curți, fiind astfel asumate pentru prima oară de către Executiv, ca obligații juridice, cu termene concrete de realizare, rezolvarea problemei asigurării unui sediu adecvat pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și redimensionarea competențelor instanței supreme pentru realizarea rolului său fundamental de instanță de casație și de unificator al practicii judiciare.

Reorganizarea și sincronizarea instanței supreme la actualul cadru al societății românești presupune și consolidarea relației acesteia cu cetățeanul, ca beneficiar al serviciului public al justiției, dar și cu organizațiile diferitelor profesii juridice și societatea civilă.

În anul de referință, Înalta Curte de Casație și Justiție a adoptat măsuri pentru o implicare mai activă la nivel social, în special în ceea ce privește promovarea unui nivel mai ridicat de educație juridică, la nivel național, ca o garanție a caracterului efectiv al drepturilor fundamentale ale cetățenilor, devenind parte a *Protocolului de colaborare privind educația juridică*, care își propune ca obiectiv cooperarea în vederea promovării educației juridice în unitățile de învățământ preuniversitar, de la vârsta de debut a învățământului școlar obligatoriu și până la liceu inclusiv, în cadrul învățământului școlar obligatoriu, prin oferirea de informații cu caracter juridic cadrelor didactice și elevilor.

Găzduirea unor stagii de practică pentru studenții la Drept, consolidarea cooperării cu Hexagonul Facultăților de Drept, dar și cu celelalte profesii juridice și asigurarea accesului imediat și facil al judecătorilor și magistraților-asistenți la noile publicații juridice, prin protocolul încheiat cu principalele edituri de carte juridică constituie măsuri prin care Înalta Curte a urmărit să asigure nu doar suportul științific și doctrinar necesar personalului propriu, dar și să stimuleze interesul studenților la drept și tinerilor absolvenți către cariere în interiorul sistemului judiciar.

Sub aspectul activității de relații internaționale, Înalta Curte a avut în vedere dezvoltarea cooperării cu celelalte jurisdicții supreme din cadrul Uniunii Europene, dar și stabilirea de noi relații de colaborare instituțională la nivel regional.

Creșterea frecvenței întâlnirilor cu reprezentanții celorlalte jurisdicții supreme din statele Uniunii Europene a permis consolidarea unor bune practici comune, precum și preluarea experienței altor state în domenii precum răspunsul la situațiile de criză (cum a fost cazul pandemiei de COVID-19) sau provocările, dar și oportunitățile, legate de procesul de digitalizare a justiției. Astfel de acțiuni profesionale comune, precum și activitatea în cadrul diferitelor organizații internaționale consolidează încrederea reciprocă și schimbul de practică judiciară relevante.

O atenție specială a fost acordată și consolidării relațiilor regionale, cu instanțe supreme din zona Europei Centrale și de Est, dar și creșterii gradului de vizibilitate și de implicare în cadrul organizațiilor și asociațiilor internaționale din care face parte instanța supremă, prin participarea în cadrul conferințelor, studiilor sau altor forme de cooperare inițiate în marja acestora.

În concluzie, anul 2022 a fost la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție un an al contradicțiilor – efectele progresului instituțional și jurisdicțional au fost limitate de către cumulumul de vulnerabilități prezentate în cele ce preced, în special necesitatea de a gestiona contradicțiile de acțiune și comunicare în ceea ce privește statutul judecătorilor, care a avut un efect demotivant asupra sistemului judiciar în ansamblu.

Ajustările de competență au fost minore și au intervenit la mare distanță în timp față de momentul sesizării acestei necesități prin hotărârile Secțiilor Unite privind propunerile de îmbunătățire a legislației, iar procedurile de selecție a noilor judecători și-au atins doar parțial scopul având în vedere și reducerea plajei de selecție, în condițiile în care criza resurselor umane s-a manifestat la nivel general, însă a afectat în special instanțele de ultim grad de jurisdicție – instanța supremă și curțile de apel.

La finalul perioadei de referință a avut loc și implementarea transferului legislativ de atribuții administrative realizat prin Legea nr.304/2022, impactul acestei diversificări semnificative a paletei de atribuții ale instanței supreme urmând a fi evaluat în perioada următoare.

La rândul său, reducerea numărului de judecători efectiv în funcție a generat un impact imediat asupra supraîncărcării și încărcăturii de cauze pe judecător. Cu toate acestea, același an de referință a însemnat și punerea bazelor legislative și administrative pentru reorganizarea și modernizarea organizațională a Înaltei Curți în perioada următoare, a marcat un nivel mai ridicat de asumare la nivelul celorlalte puteri ale statului, în mod concret, a necesității soluționării unor vechi probleme ale acesteia (competențele, chestiunea sediului, creșterea capacității instituționale etc. - aspecte care au fost reținute în diferite documente strategice legate de dezvoltarea sistemului judiciar) și, în special, a arătat importanța și succesul practic al diversificării mecanismelor, formale și informale, de unificare a jurisprudenței, aspect sub care activitatea Înaltei Curți a continuat să se dezvolte și în anul de referință.

Progrese au existat și sub aspectul indicatorilor strict cuantificabili, scăderea stocului de dosare nesoluționate fiind deosebit de semnificativă și acoperind aproape întreaga variație negativă a volumului general de activitate.

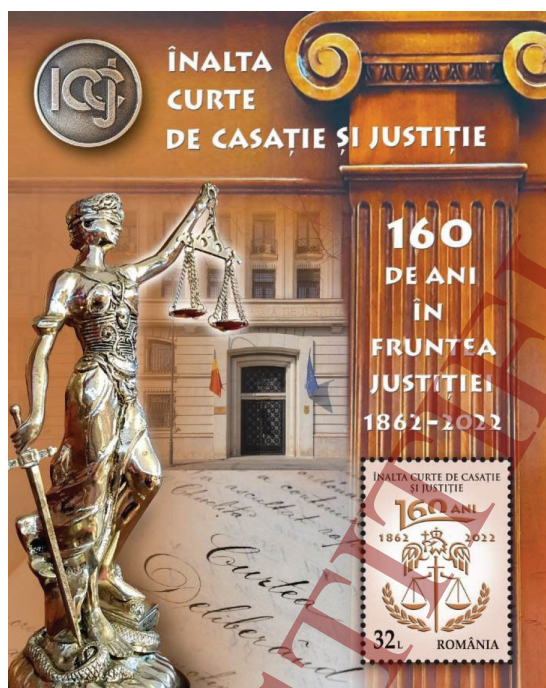
Aceste efecte pozitive se datorează în special profesionalismului, dedicației și rezilienței judecătorilor Înaltei Curți, precum și respectului acestora pentru justițiabili, pentru instanța supremă și în raport cu misiunea constituțională a justiției.

În anul 2023, obiectivul primordial al Înaltei Curți rămâne acela de a consolida procesul de modernizare instituțională astfel început și de a asigura cetățeanului accesul la un serviciu public cât mai eficient și modern.

Spre realizarea aceluiași deziderat, managementul Înaltei Curți va continua să acționeze prin toate mijloacele instituționale aflate la dispoziție pentru refacerea statutului judecătorului de Înalță Curte și asigurarea stabilității acestuia, având în vedere că menținerea unui corp de judecători profesionist și stabil în cadrul instanței supreme prezintă un interes general, din perspectiva asigurării independenței, dar și a calității actului de justiție.

București, 6 aprilie 2023

Președintele
Înaltei Curți de Casație și Justiție,
Judecător Corina-Alina CORBU

Capitolul I

Prezentare generală a Înaltei Curți de Casație și Justiție

■ 1. ROLUL ISTORIC ȘI CONSTITUȚIONAL AL INSTANȚEI SUPREME

a. 160 DE ANI DE ACTIVITATE

Anul 2022 a marcat 160 de ani de la începerea activității instanței supreme a României, ca instituție fundamentală a primului Stat Român.

Strâns legată de formarea primului Stat Român modern, prin Mica Unire din anul 1859, Înalta Curte de Casație și Justiție a României își începe activitatea la 15/28 martie 1862, după desăvârșirea procesului de înființare și de punere în funcțiune a primelor sale instituții comune, în perioada 1861-1862.

Prima constituție veritabilă a României, adoptată în anul 1866, pune bazele separației și echilibrului puterilor în stat, consacrand puterea judecătorească ca ramură a puterii de stat și marcând desprinderea sistemului judiciar de tutela puterii executive. Un alt pilon fundamental al acestuia este principiul supremației Constituției și legii, care pătrunde în sistemul constituțional românesc pe cale pretoriană, în anul 1912, când instanța supremă stabilește jurisprudențial atât obligația puterii legislative de a respecta normele constituționale în activitatea de legiferare, cât și dreptul și obligația Înaltei Curți de a verifica conformitatea unei anumite norme legale cu Constituția. Ulterior, principiul este preluat la nivel constituțional.

În toată istoria sa, Înalta Curte nu a fost însă doar o simplă instanță judecătorească, fie ea chiar și cea din vârful ierarhiei judiciare, ci și gestionarul mecanismului de interpretare și aplicare unitară a legii pentru toate instanțele judecătorești, ceea ce a permis nu de puține ori asumarea unui rol novator, vizionar, care a constituit probabil una dintre modalitățile resincronizării dintre sistemul legislativ și transformările de la nivelul corpului social. Controlul constituționalității legilor, recunoașterea posibilității angajării răspunderii juridice a Guvernului, posibilitatea dispunerii măsurii arestării preventive doar de către un judecător au fost, la început, creații pretoriene ale instanței supreme de la respectivul moment istoric. Chiar și în perioada comunistă, în materii mai puțin expuse denaturării din partea factorului politic totalitar, s-au luat unele decizii jurisprudențiale ingenioase, pe care le avem transpuse în legislație și astăzi, precum recunoașterea egalității de gen în relațiile de familie, protecția specială a copiilor și tinerilor în materia obligației legale de întreținere și a atribuțiilor autorității tutelare ș.a.m.d.

Activitatea instanței supreme în decursul timpului evidențiază și vulnerabilități, care nu cuprind doar chestiuni dependente de momentele istorice pe care le traversa țara noastră la momentul respectiv. Supraîncărcarea și consecințele determinate de aceasta, ca instanța supremă să se poată concentra cu adevărat asupra rolului său de unificare a jurisprudenței, sunt semnalate în cursul dificultăților întâmpinate de-a lungul întregii istorii a Curții. Preocupări privind asigurarea prestigiului justiției și a egalității dintre aceasta și celelalte puteri ale statului apar în mesajele anuale ale președinților Înaltei Curți încă din vremea primului Regat. În acest context, remarcăm că, după ce în primele decenii de istorie instanța supremă așteaptă edificarea unui sediu adecvat, și azi, la 160 de ani de activitate, Înalta Curte funcționează în două sedii, ambele cu o funcționalitate limitată din perspectiva unei justiții moderne, unul dintre acestea fiind un imobil închiriat.

Dezideratul instanței supreme rămâne însă concentrat pe asigurarea unei justiții eficiente, inclusiv sub aspectul reducerii semnificative a duratei de soluționare a cauzelor, în special în contextul actual extrem de tensionat în plan internațional, în care rolul ponderator al justiției devine cu atât mai important. Supremația legii reprezintă principiul fundamental care trebuie să guverneze nu doar relațiile dintre cetățeni sau cele dintre cetățeni și statul a cărui resortisanți sunt, dar ar trebui să fie deopotrivă aplicabil relațiilor stabilite între orice subiecți de drept, indiferent de rangul lor, inclusiv statele însele.

Pentru a celebra aniversarea a 160 de ani de activitate, instanța supremă a organizat o serie de evenimente, anunțate la momentul desfășurării acestora, dintre care trebuie

amintite expoziția de carte veche și rară, în cadrul căreia se regăsesc manuscrise vechi, unele dintre ele cu valoare de patrimoniu, altele având valoare de unicat, printre care prima Lege pentru înființarea Curții de Casație și Justiție, primul volum din „*Buletinul Curții de Casație și de Justiție a Principatelor – Unite Române*”, publicația oficială a instanței supreme consacrată jurisprudenței, apărută în luna aprilie a anului 1862, una din cele mai vechi publicații existente în România, o condică de ședința datând din anul 1921, Culegerea de acte oficiale privind Organizarea definitivă a Principatelor Unite – Moldova și Valahia – 1858, Codicele Romane sau Collecțiune de toate legile Principatelor – Unite – Române, împreună cu Constituția Română în vigoare – 1865, Codicele Romane sau Collecțiune de toate legile României – 1873. Publicațiile, aflate în biblioteca instanței supreme au fost restaurate cu sprijinul specialiștilor Bibliotecii Carol I.

Apoi, întâlnirea intitulată „*Înalta Curte de Casație și Justiție – 160 de ani de colaborare între profesiile juridice*”, la care au participat, alături de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele Curții Constituționale, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, ministrul justiției, judecători ai Curții Constituționale și membri aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentanți ai principalelor profesii juridice – președintele UNBR, președintele UNNR, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, reprezentanți ai institutelor de cercetări juridice și facultăților de drept, precum și personalități ale vieții publice și academice din România.

Cu această ocazie a fost prezentată emisiunea filatelică dedicată aniversării a 160 de ani de activitate a Înaltei Curți de Casație și Justiție, realizată de Rom filatelia. De asemenea, împreună cu Monetăria statului au fost create insigne și medalii aniversare dedicate împlinirii a 160 de ani de la începerea activității Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În aceeași serie de evenimente, pentru a marca ziua de 28 martie 2022, când se împlinesc 160 de ani de la începerea activității instanței supreme a României, pe site-ului propriu, www.iccj.ro, a fost pusă la dispoziția publicului o secțiune dedicată, care să permită celor interesați să cunoască câteva elemente din istoria Înaltei Curți de Casație și Justiție. Alături de o cronologie concisă a momentelor importante legate de existența instanței, se regăsesc documente și publicații inedite, care intră pentru prima oară în patrimoniul digital – monitoarele oficiale care conțin legislația care a stat la baza înființării instanței supreme, primul număr al Buletinului jurisprudenței, o colecție de discursuri aparținând celui mai longeviv președinte al instanței supreme, fotografii.

B. FUNCȚIUNEA JUDICIARĂ

În cadrul ordinii constituționale, potrivit dispozițiilor art. 126 din Constituția României, Înaltei Curți de Casație și Justiție îi revine principalul rol în exercitarea puterii judecătorești.

În calitatea sa de instanță aflată în vârful sistemului judiciar național, Înalta Curte are, pe lângă rolul de control asupra interpretării și aplicării legii în hotărârile judecătorești pe calea recursului, și pe acela de a oferi, prin relevanța și puterea de convingere a raționamentului juridic în interpretarea dispozițiilor legale, adevărate îndrumări de jurisprudență pentru toate celelalte instanțe judecătorești.

Anul 2022 a marcat adoptarea de către Parlamentul României a pachetului legislativ referitor la legile justiției, anume Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, precum și Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, intrate în vigoare la data de 16 decembrie 2022. În acest context, se impune precizarea că întrucât datele prezentate în cele ce urmează vizează activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru anulul 2022, activitate guvernată aproape întreaga perioadă de referință de dispozițiile Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, mențiunile din cuprinsul prezentului raport vor face trimitere la prevederile acestui act normativ.

În exercitarea funcției constituționale de înlăptuire a justiției, ca instanță judecătorească, Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată în 4 secții – Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal – și Secțiile Unite, cu competență proprie. De asemenea, funcția judiciară a Înaltei Curți de Casație și Justiție este exercitată și prin completurile de 5 judecători, formațiuni de judecată specifice instanței supreme. Competența materială a secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost reglementată, în termeni generali, de dispozițiile art. 21 – art. 25 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, iar în prezent de prevederile art. 23 – art. 27 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.

C. FUNCȚIUNEA DE UNIFICARE A PRACTICII JUDICIARE

Rolul de asigurare a interpretării și aplicării unitare a legii de către instanțele judecătorești, prevăzut de art. 126 alin. (3) din Constituția României, reprezintă principala menire a Înaltei Curți de Casație și Justiție, atât în lumina dispozițiilor constituționale în vigoare, cât și din perspectivă istorică.

Funcțiunea de unificare a practicii judiciare constituie premisa esențială pentru realizarea actului de justiție la parametri de calitate și de eficiență impuși de cerințele unei societăți democratice, fiind înțeleasă de judecătorii săi ca fundament al credibilității justiției și ca element de structură al principiului convențional și constituțional al liberului acces la justiție, precum și al dreptului la un proces echitabil.

Pentru atingerea scopului de preîntâmpinare și reglare a divergențelor de jurisprudență, legea a pus la dispoziția Înaltei Curți două mecanisme de asigurare a unei practici judiciare unitare, și anume:

- recursul în interesul legii, reglementat în art. 514-518 din Codul de procedură civilă și art. 471-474¹ din Codul de procedură penală;
- sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, reglementat în 519-521 din Codul de procedură civilă și art. 475-477¹ din Codul de procedură penală.

Cele două mecanisme de unificare a practicii judiciare sunt complementare, unul vizând preîntâmpinarea apariției cazurilor de practică neunitară (sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile), iar celălalt fiind conceput pentru a remedia divergențele de jurisprudență, prin asigurarea pentru viitor a unei practici judiciare unitare (recursul în interesul legii).

Funcțiunea de unificare a practicii judiciare este realizată prin intermediul a două formațiuni de judecată specifice: Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii și Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în compunerea cărora participă toți judecătorii instanței, desemnați prin tragere la sorti, pentru fiecare dosar în parte.

Distinct, dar complementar acestor mecanisme, Înalta Curte are reglementate căi de asigurare a coerenței proprii sale jurisprudențe, precum sesizarea Secțiilor Unite de către una dintre secțiile instanței supreme care consideră că trebuie să își schimbe jurisprudența asupra unei chestiuni de drept, posibilitatea sesizării colegiului de conducere, pentru formularea unei cereri de recurs în interesul legii, de către una dintre formațiunile de judecată sau de completurile de judecată ale Înaltei Curți, dar și procedura administrativă de dezbateră a situațiilor de practică neunitară la nivelul secțiilor Înaltei Curți, prevăzută de art. 55 din Regulamentul de organizare și funcționare administrativă al acesteia.

Începând cu anul 2021, în exercitarea acestor atribuții a contribuit și Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței, constituit în cadrul Direcției Legislație, Studii, Documentare și Informatică Juridică, operaționalizat la data de 1 februarie 2021, conform Ordinului nr. 20 din 28 ianuarie 2021 al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Publicarea on-line a întregii jurisprudențe proprii, noua serie a publicațiilor instanței supreme, accesul gratuit la jurisprudența și publicațiile ÎCCJ, dar și la studii și sinteze de jurisprudență publicate pe site-ul propriu, se constituie, de asemenea, în modalități complementare de unificare a jurisprudenței, modalități care, chiar dacă nu au un caracter formal, contribuie esențial la diseminarea jurisprudenței celei mai înalte instanțe din ierarhia noastră judiciară.

Înalta Curte de Casație și Justiție se constituie în Secții Unite pentru realizarea atribuției sale constituționale privind controlul a priori al constituționalității legilor, înainte de promulgare.

■ 2. ORGANIZAREA ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

a. SECȚIA I CIVILĂ

Potrivit legii, Secția I civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile declarate împotriva hotărârilor civile ale curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege; recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel; recursurile formulate împotriva hotărârilor prin care un alt complet al aceleiași secții a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale; cererile de strămutare, conflictele de competență și orice alte cereri prevăzute de lege în orice alte materii date prin lege în competența sa.

Repartizarea cauzelor între cele două secții civile ale instanței supreme s-a efectuat, și în cursul anului 2022, potrivit Hotărârii nr. 99 din 20 septembrie 2018 a Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, menținută prin Hotărârea nr. 258 din 19.12.2019 și, respectiv, prin Hotărârea nr. 191 din 15.12.2021, prin care s-a stabilit ca, începând cu data de 1 octombrie 2018, Secției I civile să îi revină litigiile în materie civilă, proprietate intelectuală, minori și familie.

Prin Hotărârea Colegiului de Conducere nr. 147 din 24 noiembrie 2021 a fost aprobată funcționarea, pentru anul 2022, a 7 (șapte) completuri de judecată în compunere de trei judecători, dintre care, potrivit Hotărârii Colegiului de conducere nr. 151 din 24 noiembrie 2021, două completuri specializate în materia proprietății intelectuale.

b. SECȚIA A II-A CIVILĂ

Secția a II a civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă, potrivit legii, recursurile declarate împotriva hotărârilor civile ale curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege; recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecătii a fost întrerupt în fața curților de apel; recursurile formulate împotriva hotărârilor prin care un alt complet al aceleiași secții a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale; cererile de strămutare, conflictele de competență și orice alte cereri prevăzute de lege în orice alte materii date prin lege în competența sa.

În ceea ce privește competența specifică a secției, prin Hotărârea nr. 99 din 20 septembrie 2018 a Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, menținută prin Hotărârea nr. 258 din 19.12.2019 și prin Hotărârea nr. 191 din 15.12.2021, s-a stabilit că, începând cu data de 1 octombrie 2018, în competența Secției a II-a civile revin litigiile cu profesioniști, litigiile în materie de faliment, asigurări sociale, litigii de muncă, de drept maritim și fluvial și litigiile privind insolvența persoanei fizice.

Prin Hotărârea Colegiului de Conducere nr. 148 din 24 noiembrie 2021, a fost aprobată funcționarea, pentru anul 2022, a 7 (șapte) completuri de judecată în compunere de trei judecători, toate fiind și completuri specializate toate fiind și completuri specializate în materia litigiilor cu profesioniștii, potrivit terminologiei utilizate în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în vigoare la data constituirii acestora.

c. SECȚIA PENALĂ

Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă, potrivit legii: în primă instanță, procesele și cererile date prin lege în competența de primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție; apelurile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel și de Curtea Militară de Apel; contestațiile împotriva hotărârilor penale pronunțate în primă instanță de curțile de apel, de Curtea Militară de Apel și de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție; apelurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecătii a fost întrerupt în fața curților de apel; recursurile în casație împotriva hotărârilor definitive, în condițiile prevăzute de lege; sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei probleme de drept. De asemenea, soluționează conflictele de competență în cazurile în care este instanța

superioară comună instanțelor aflate în conflict, cererile de strămutare de la curtea de apel competentă la o altă curte de apel, alte cauze anume prevăzute de lege.

În materie penală, competența de primă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție vizează judecarea infracțiunilor de înaltă trădare, infracțiunilor săvârșite de senatori, deputați și membrii României în Parlamentul European, de membrii Guvernului, de judecătorii Curții Constituționale, de membrii Consiliului Superior al Magistraturii, de judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție și de procurorii de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, conform art. 40 din Codul de procedură penală, precum și judecarea infracțiunilor de terorism, conform art. 40 din Legea nr. 535/2004.

Prin Hotărârea Colegiului de Conducere nr. 171 din 24 noiembrie 2021, a fost aprobată funcționarea, pentru anul 2022, a 8 (opt) completuri în componență de 3 judecători și 8 (opt) completuri de filtru, 24 de completuri în componență de 2 judecători, 23 de completuri de judecător de cameră preliminară și 23 de completuri de judecător de drepturi și libertăți, toate cele 8 (opt) completuri în compunere de 3 judecători fiind, potrivit Hotărârii Colegiului de conducere nr. 169 din 24 noiembrie 2021, completuri specializate pentru judecata cauzelor cu minori, conform dispozițiilor art. 507 din Codul de procedură penală, respectiv completuri specializate în materia faptelor de corupție prevăzute de dispozițiile Legii nr.78/2000.

d. SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Potrivit legii, Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel, recursurile formulate împotriva hotărârilor prin care un alt complet al aceleiași secții a respins cererea de sesizare a Curții Constituționale; cererile de strămutare, conflictele de competență și orice alte cereri prevăzute de lege în orice alte materii date prin lege în competența sa.

Competența materială a Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție este stabilită, în principal, de legea cadru, respectiv *Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004*, dar și de alte acte normative care prevăd expres competența instanței de contencios administrativ în diverse materii, fie ca instanță de recurs, fie ca instanță de fond.

Secția de contencios administrativ și fiscal, ca instanță de recurs, judecă, potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, recursurile exercitate împotriva hotărârilor pronunțate de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel când au ca obiect anularea actelor administrative emise de autoritățile publice centrale și acte administrativ fiscale care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora, cu o valoare de peste 3.000.000 de lei; recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate în temeiul art.15 alin.(18) din

Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic.

Pentru unele acte administrative, legea specială prevede competența în primă și ultimă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel, Secției de contencios administrativ și fiscal îi revine competența de a soluționa: contestațiile formulate împotriva hotărârilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii privind cariera și drepturile judecătorilor și procurorilor (art. 29 alin. (7) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii); acțiunile în anularea hotărârilor de revocare din funcție a membrilor Consiliului de administrație a Băncii Naționale a României (art. 33 alin. (9) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României); acțiunile în anularea hotărârilor Consiliului de administrație a Băncii Naționale a României cu privire la o instituție de credit (art. 275 alin. (2) din O.U.G. nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului) și litigiile privind refuzul nejustificat al Băncii Naționale a României de a se pronunța, în termenele prevăzute de lege, cu privire la o cerere de autorizare care cuprinde toate datele și informațiile cerute potrivit prevederilor legale în vigoare (art. 276 din același act normativ).

În cursul anului 2022, potrivit Hotărârilor Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 149 din 24 noiembrie 2021 și nr. 150 din 24 noiembrie 2021, au funcționat la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal, 10 (zece) completuri de judecată în compunere de 3 judecători și 6 (șase) completuri de judecată în compunere de 5 judecători, având în competență soluționarea recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate în temeiul art. 15 alin. (18) din Legea nr. 136/2020. Ulterior, prin Hotărârea nr. 144 din 18 noiembrie 2022, Colegiul de conducere a aprobat desființarea unui complet în compunere de 5 judecători, începând de la data de 1 decembrie 2022, astfel încât, începând cu data menționată, în cadrul secției au fost funcționale 5 (cinci) completuri de judecată în compunere de 5 judecători.

e. SECȚIILE UNITE

Potrivit competenței, astfel cum era prevăzută în art. 25 și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 304/2004, Înalta Curte de Casație și Justiție se constituie în Secții Unite pentru:

- a) soluționarea sesizărilor privind schimbarea jurisprudenței Înaltei Curți;
- b) sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare;
- c) stabilirea, la sfârșitul fiecărui an, a cazurilor în care este necesară îmbunătățirea legislației și comunicarea acestora către ministrul justiției.

Secțiile Unite reprezintă atât o formațiune judiciară, care se constituie din toți judecătorii în funcție ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, în sensul dispozițiilor menționate, cât și un compartiment în structura Înaltei Curți, din care face parte personalul de specialitate (magistrați – asistenți, grefieri etc.), care asigură îndeplinirea activităților administrativ-judiciare specifice Secțiilor Unite, ca formațiune de judecată, Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurilor de 5 judecători.

La ședințele Secțiilor Unite participă prim-magistratul asistent, iar la ședințele Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii și Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept participă, prin rotație, magistrații-asistenți desemnați în materie civilă, respectiv în materie penală.

f. COMPLETURILE DE 5 JUDECĂTORI

Organizarea, funcționarea și competența completurilor de 5 judecători în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost reglementate prin art. 19 alin. (21), art. 24 și art. 32 din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, în vigoare până la data de 16 decembrie 2022.

Conform dispozițiilor art. 24 din Legea nr. 304/2004, în materie penală, completurile de 5 judecători judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, recursurile în casație împotriva hotărârilor pronunțate în apel de completurile de 5 judecători, după admiterea în principiu, contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecății în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție și alte cauze date în competența lor prin lege.

În alte materii decât cea penală, completurile de 5 judecători soluționează recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de secțiile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară și alte cauze date în competența lor prin lege. De asemenea, completurile de 5 judecători soluționează recursurile împotriva hotărârilor de respingere a cererilor de sesizare a Curții Constituționale, pronunțate de un alt complet de 5 judecători.

În anul 2022, potrivit Hotărârii Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.175 din 15 decembrie 2021, au fost constituite două completuri de 5 judecători în materie penală și două completuri de 5 judecători în materie civilă, compuse din judecători desemnați prin tragere la sorți la începutul anului, în acord cu dispozițiile art. 32 alin. (2)-(4) din Legea nr. 304/2004.

g. SCURTĂ PREZENTARE A APARATULUI PROPRIU

Aparatul propriu al instanței supreme este reglementat în cuprinsul dispozițiilor art. 20 alin. (2) din Legea nr. 304/2004, dispoziții similare regăsindu-se și în noua lege privind organizarea judiciară, potrivit căreia „Înalta Curte de Casație și Justiție cuprinde în structură Cancelaria, direcții, servicii și birouri, cu personalul stabilit prin statut de funcții”.

Structura organizatorică detaliată a aparatului propriu se regăsește în cuprinsul Cap. XII al Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (ROFA al ÎCCJ).

Potrivit reglementărilor menționate, aparatul propriu este organizat după cum urmează:

Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică, din a cărei structură fac parte următoarele compartimente:

- *Serviciul legislație, studii și documentare* în cadrul căruia funcționează: Biblioteca Înaltei Curți de Casație și Justiție și Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței,;
- *Serviciul informatică juridică.*

Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică funcționează în subordinea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, este condusă de un director și se compune din magistrați-asistenți, personal auxiliar de specialitate și specialiști IT, stabiliți prin statut de funcții. Atribuțiile personalului sunt prevăzute în dispozițiile

art. 83 și art. 84 din ROFA al ÎCCJ și sunt stabilite prin fișa fiecărui post. Din anul 2021, Serviciul informatică juridică este condus de un informatician șef.

Cancelaria în structura căreia funcționează: Cabinetele președintelui, vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție și prim-magistratului-asistent; Compartimentul de statistică; Secretariatul Colegiului de conducere; Compartimentul juridic; Compartimentul de relații internaționale.

Cancelaria este condusă de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție și este compusă din magistrați-asistenți, personal auxiliar de specialitate, personal conex, funcționari publici, personal contractual, stabiliți prin statul de funcții. Personalul din cadrul Cancelariei este subordonat președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și vicepreședinților și este coordonat de prim-magistratul-asistent. Atribuțiile personalului sunt stabilite prin fișa fiecărui post.

Departamentul economico-financiar și administrativ, din a cărui structură fac parte: Serviciul financiar-contabil în cadrul căruia funcționează: Compartimentul financiar-contabil și Compartimentul salarizare; *Serviciul administrativ* în cadrul căruia funcționează: Biroul administrativ și aprovizionare și Biroul auto; *Biroul resurse umane*.

Departamentul economico-financiar și administrativ funcționează în subordinea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, este condus de un manager economic și este încadrat cu funcționari publici, personal contractual și personal conex, stabiliți prin statul de funcții. Serviciile din cadrul Departamentului economico-financiar și administrativ sunt conduse de șefi serviciu, iar birourile, de șefi birou. Atribuțiile personalului sunt prevăzute în dispozițiile art.106 din ROFA al ÎCCJ și sunt stabilite prin fișa fiecărui post.

Biroul de informare și relații publice din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile art. 107-109 din ROFA al ÎCCJ, precum și în acord cu competențele stabilite prin Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 233/2002 și Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești.

Biroul de informare și relații publice funcționează în subordinea unui vicepreședinte și este condus de un judecător care are și calitatea de purtător de cuvânt al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Biroul este încadrat cu personal potrivit statului de funcții, atribuțiile personalului fiind stabilite potrivit fișei fiecărui post.

Registratura Generală a Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează distinct de registraturile secțiilor și este compusă din grefieri și agenți procedurali. Activitatea este coordonată de un prim grefier, iar atribuțiile personalului sunt prevăzute în cuprinsul dispozițiilor art.89 din ROFA al ÎCCJ și sunt stabilite prin fișa fiecărui post.

Compartimentul Arhivă Generală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, structură organizatorică suport a instanței supreme, este organizată și funcționează în conformitate cu dispozițiile art. 117-120 din ROFA al ÎCCJ, în subordinea Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Compartimentul de audit public intern funcționează în subordinea directă a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, exercitând o funcție distinctă și independentă de activitățile specifice Înaltei Curți de Casație și Justiție. Compartimentul este încadrat

cu personal potrivit statutului de funcții, atribuțiile personalului fiind reglementate prin dispozițiile art.122 și 123 din ROFA al ÎCCJ și potrivit fișei fiecărui post.

Compartimentul de protecție a muncii în cadrul căruia funcționează: *Serviciul de Securitate a muncii și Serviciul de medicina muncii;*

Compartimentul este organizat potrivit dispozițiilor art. 124 – 127 din ROFA al ÎCCJ și este încadrat cu personal potrivit statutului de funcții. Atribuțiile personalului sunt prevăzute în dispozițiile art.125-126 din ROFA a ÎCCJ și sunt stabilite potrivit fișei fiecărui post.

Compartimentul de documente clasificate, ca structură organizatorică a Înaltei Curți, a fost creat prin Hotărârea Colegiului de conducere nr. 145/29 octombrie 2020, de modificare și completare a Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de casație și Justiție.

Compartimentul funcționează în subordinea președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și este compus din magistrați-asistenți și personal auxiliar de specialitate, stabiliți prin statutul de funcții. Atribuțiile personalului din cadrul compartimentului sunt prevăzute în cuprinsul dispozițiilor art.1283 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă al Înaltei Curți de Casație și Justiție și sunt stabilite prin fișa fiecărui post.

■ 3. MANAGEMENTUL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Potrivit dispozițiilor art. 28 din Legea nr. 304/2004, în vigoare până la data de 15 decembrie 2022, conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se exercită de președinte, 2 vicepreședinți și colegiul de conducere. Președintele reprezintă Înalta Curte de Casație și Justiție în relațiile interne și internaționale. Președintele, vicepreședinții și câte 2 judecători de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, constituie Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Structura Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost modificată prin noile dispoziții ale Legii nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, intrată în vigoare începând cu data de 16 decembrie 2022, potrivit căroră: „*Președintele, vicepreședinții, președinții de secții și 4 judecători, câte unul de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, constituie colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție Președintele, vicepreședinții, președinții de secție și câte 1 judecător de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a judecătorilor, constituie Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție*”

PREZENTARE GENERALĂ. ASPECTE ORGANIZATORICE

În anul 2022, funcția de președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost exercitată de doamna judecător Corina Alina Corbu, al cărei mandat a fost prelungit pentru o perioadă de 3 ani, începând cu data de 16 septembrie 2022, conform Hotărârii nr. 1535/2022 a Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru Judecători.

În ceea ce privește funcțiile de vicepreședinte, la data de 22 noiembrie 2022 au încetat mandatele celor doi vicepreședinți, doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu și domnul judecător Ilie Iulian Dragomir.

În consecință, funcția de vicepreședinte în materie civilă a fost exercitată, începând cu data de 24 noiembrie 2022, prin delegare, de către doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, conform Hotărârii nr. 2907/2022 a Consiliului Superior al Magistraturii – Secția pentru Judecători, în timp ce funcția de vicepreședinte în materie penală a fost exercitată, începând cu data de 23 noiembrie 2022, de doamna judecător Rodica Cosma, numită în funcție conform Hotărârii nr. 2421/2022 a Consiliul Superior al Magistraturii – Secția pentru judecători.

În ceea ce privește Colegiului de conducere, până la modificările intervenite prin Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, componența a fost asigurată de doamna judecător Corina Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Ilie Iulian Dragomir, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție (până la data de 2 noiembrie 2023), doamna judecător Rodica Cosma, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție (după data de 22 noiembrie 2023) în calitate de membri de drept, și câte doi judecători de la fiecare secție, aleși sau desemnați potrivit dispozițiilor art.22 din ROFA a ÎCCJ. Astfel, reprezentanții Secției a II-a Civile au fost domnul judecător Marian Budă, președintele secției (al cărui mandat a încetat odată cu numirea în funcția de membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii), doamna judecător Valentina Vrabie și domnul judecător Nasz Csaba Bela. Secția penală a fost reprezentată de doamnele judecător Simona Elena Cîrnaru și Oana Burnel, iar Secția de contencios administrativ și fiscal a fost reprezentată de către doamna judecător Denisa Angelica Stănișor, președintele secției, și domnul judecător Ionel Barbă. În ceea ce privește Secția I Civilă, a fost reprezentată, prin rotație, o dată la 3 luni, de către judecătorii acestei secții, în ordinea vechimii la instanța supremă.

După intrarea în vigoare a noii legi de organizare, structura Colegiului de conducere a fost modificată, președintele, vicepreședinții și președinții de secție ai Înaltei Curți de Casație și Justiție devenind membri de drept și câte un judecător ales din cadrul celor secții ale instanței. Astfel, reprezentarea Secției I Civile este asigurată de doamna judecător Lavinia Curelea, din partea Secției a II-a Civile a fost desemnată să participe, cu drept de vot, doamna judecător Carmen Trănica Teau, Secția penală este reprezentată de doamna judecător Eleni Cristina Marcu, iar Secția de contencios administrativ și fiscal este reprezentată de domnul judecător Ionel Barbă.

În aceeași perioadă de referință, funcțiile de președinte de secție au fost ocupate și exercitate după cum urmează:

- la Secția I civilă, funcția de conducere a fost exercitată de către doamna judecător Laura Mihaela Ivanovici;
- la Secția a II a civilă, funcția de conducere a fost exercitată de către domnul judecător Marian Budă până la data de 18 ianuarie 2022 când, urmare a validării acestuia în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, a intervenit delegarea doamnei judecător Valentina Vrabie;
- la Secția penală, funcția de conducere a fost exercitată de către domnul judecător Daniel Grădinaru;

- la Secția de contencios administrativ și fiscal, funcția de conducere a fost exercitată de către doamna judecător Denisa Angelica Stănișor.

În anul 2022, funcțiile de magistrat-asistent șef au fost exercitate după cum urmează: la Secția I Civilă de către doamna magistrat-asistent Adriana Avram, la Secția a II-a Civilă de către doamna magistrat-asistent Simona Gabriela Rotaru, la Secția penală de către doamna magistrat-asistent Mirela Cojocaru, la Secția de contencios administrativ și fiscal de către doamna magistrat-asistent Cristina Olteanu. În perioada de referință, funcția de magistrat-asistent șef de la nivelul Secției Unite a fost vacantă.

Potrivit Regulamentului de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, activitatea magistraților-asistenți șefi, a celorlalți magistrați-asistenți din cadrul compartimentelor instanței supreme, altele decât secțiile, a personalului din cadrul Secțiilor Unite și a Cancelariei este coordonată de prim magistratul-asistent. În anul 2022, funcția de prim-magistrat-asistent a fost exercitată de către doamna magistrat-asistent Aneta Ionescu.

În anul 2022, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost convocat pentru 27 de ședințe și a adoptat, în exercitarea atribuțiilor specifice, un număr de 190 de hotărâri.

Măsurile adoptate de Colegiul de conducere, al căror impact a contribuit la optimizarea activității de judecată, au vizat, în general, organizarea activității instanței, în ansamblul său, în exercitarea atribuțiilor specifice organului colegial de conducere de la nivelul instanței și vor fi evidențiate, punctual, în cadrul prezentului raport.

În anul 2022, Adunarea generală a judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost convocată de 6 ori și a pronunțat 7 hotărâri.

Hotărârile adoptate au vizat, în principal, următoarele: aprobarea bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru anul 2023, aprobarea Raportului de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru anul 2021, alegerea celor doi judecători, reprezentanți ai judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție în Consiliul Superior al Magistraturii, alegerea membrilor Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultarea judecătorilor cu privire la aniversarea evenimentului „Înalta Curte de Casație și Justiție. 1862-2022 – 160 de ani de activitate” sau la aspecte referitoare la statutul judecătorilor.

PRINCIPALELE MĂSURI ADOPTATE DE CONDUCEREA INSTANȚEI ÎN ANUL 2022

În vederea realizării direcțiilor de acțiune asumate pentru anul 2022, conducerea instanței a avut ca priorități ale activității profesionale: reducerea duratei procedurilor judiciare, sporirea accesibilității instanței ca serviciu public, asigurarea calității, eficienței și transparenței actului de justiție, consolidarea independenței și a responsabilității magistraților, precum și dezvoltarea unei culturi a încrederii și a respectului autentic pentru actul de justiție.

Astfel, pe parcursul anului 2022 managementul instanței supreme a vizat, cu precădere următoarele aspecte:

a) Organizarea activității de judecată și creșterea calității actului de justiție

Din perspectivă organizatorică, și în anul 2022, obiectivele principale ale conducerii Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost concentrate asupra a două componente: creșterea calității actului de justiție și reducerea duratei procedurilor.

Măsurile adoptate în acest sens pe parcursul anului 2022 au vizat, în principal, organizarea anuală a activității de judecată din cadrul secțiilor, a Completurilor de 5 Judecători și a formațiunilor de unificare a practicii judiciare: numărul și componerile completurilor, listele de permanență, înființarea completurilor specializate la nivelul secțiilor, parametrii de configurare a completurilor și de repartizare aleatorie a cauzelor, practici unitare de lucru cu privire la activitatea de repartizare, stabilirea calendarului ședințelor de judecată.

O altă preocupare a conducerii instanței a vizat componenta de calitate și eficiență a actului de justiție din perspectiva activității de redactare a hotărârilor judecătorești, a gestionării cât mai optime a volumului de activitate, a pregătirii și dezvoltării profesionale a personalului, dar și a integrării profesionale a personalului nou numit în funcție, ca obiective stabilite prin direcțiile de acțiune pentru anul 2022. Pe tot parcursul anului 2022, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, alături de Colegiul de conducere au continuat să monitorizeze activitatea de redactare, analizând lunar rapoartele secțiilor privind dinamica redactărilor și a măsurilor adoptate la nivelul secțiilor pentru remedierea deficiențelor pe acest palier de activitate. În același sens, au fost analizate lunar datele statistice ale instanței, în scopul unei evaluări obiective a volumului de activitate și a duratei de soluționare a cauzelor aflate pe rol, fiind adoptate măsuri pentru înlăturarea oricăror deficiențe de ordin subiectiv. În pofida tuturor măsurilor adoptate pentru evitarea supraîncărcării și reducerea duratei procedurilor, fluctuația masivă de personal a reprezentat factorul principal care a generat instabilitate în asigurarea unui echilibru în ceea ce privește volumul de activitate.

b) Măsuri privind activitatea de unificare a jurisprudenței și consolidarea rolului instanței supreme în interpretarea și aplicarea unitară a legii.

Unitatea și coerența jurisprudenței reprezintă o garanție esențială a dreptului la un proces echitabil, asigurând prestigiul justiției și previzibilitatea rezultatului procedurilor judiciare. Pe termen lung, asigurarea unei jurisprudențe unitare este de natură să reducă progresiv numărul cauzelor nou înregistrate, să asigure creșterea celerității procedurilor judiciare și să atragă reducerea costurilor legate de funcționarea instanțelor, precum și a celor suportate de justițiabili. Înaltei Curți de Casație și Justiție îi revine rolul constituțional de unificator al jurisprudenței, care este însă exercitat în parteneriat cu Curțile de Apel, în domeniile în care acestea exercită competență de ultim grad.

În acest sens, prin Ordinul Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 118/02.05.2022 a fost adoptată una dintre măsurile cu caracter de noutate din cursul anului de referință, privind desemnarea a doi judecători de la fiecare secție a instanței supreme, ca puncte de contact la nivelul ÎCCJ pentru relația cu curțile de apel, precum și stabilirea atribuțiilor.

Totodată, pe parcursul anului 2022, s-a apreciat ca fiind oportună crearea la nivel informal a unei *Rețele de unificare a jurisprudenței*, care să asigure diseminarea rapidă și cunoașterea reciprocă a jurisprudenței, identificarea rapidă și dezbateră

chestiunilor care pot genera practică neunitară, precum și tranșarea cu celeritate a acestor situații prin mecanismele prevăzute de lege. În consecință, la data de 28 octombrie 2022, la inițiativa Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție a avut loc întâlnirea conducerii instanței supreme cu reprezentanții Curților de Apel, întâlnire soldată cu adoptarea unei rezoluții, prin care s-a hotărât constituirea *Rețelei de unificare a jurisprudenței*, în cadrul căreia urmează să fie desemnați un număr de judecători, pe baza acordului prealabil al acestora, ca puncte de contact în cadrul Rețelei. Modul de funcționare a Rețelei a fost detaliat printr-un acord de parteneriat, iar suportul tehnic necesar urmând a fi asigurat de către instanța supremă. În fine, pe tot parcursul anului 2022, conducerea instanței supreme a monitorizat atent activitatea de publicare a jurisprudenței instanței supreme și a buletinelor de jurisprudență elaborate de colectivele de redactare desemnate la nivelul întregii instanțe.

c) Gestionarea resurselor umane

Provocarea majoră pe care conducerea instanței supreme a trebuit să o gestioneze în anul 2022 a fost fluctuația de personal cu care Înalta Curte s-a confruntat, în special în cea de-a doua parte a anului, atât ca urmare a unui număr ridicat al ieșirilor din sistem (prin pensionare), cât și din cauza unor situații de absențe temporare din instanță (concedii medicale, concedii pentru creșterea și îngrijirea copilului etc.). În consecință, ocuparea posturilor vacante a devenit o prioritate esențială pentru conducerea instanței, fiind adoptate demersuri pentru organizarea rapidă a concursurilor de promovare sau a celor de recrutare, în scopul menținerii funcționalității la nivelul tuturor secțiilor, dar și la nivelul celorlalte formațiuni de judecată.

Față de numărul insuficient al judecătorilor, în principal, Colegiul de conducere a fost chemat să intervină pentru aprobarea măsurilor necesare asigurării compunerii completurilor de judecată și funcționarea corespunzătoare a acestora, în acest sens fiind pronunțate peste 20 de hotărâri ce au vizat modificarea compunerii completurilor de judecată, închiderea în sistem informatic sau desființarea unor completuri de judecată, precum și modificarea planificărilor de permanență.

În același sens, președintele Înaltei Curți de Casație și Casație a propus Colegiului de conducere o serie de măsuri ce au vizat redimensionarea schemelor de personal ale secțiilor și compartimentelor și realocarea posturilor în raport de volumul de activitate, în scopul reducerii potențialelor dezechilibre.

Și totuși, trebuie remarcat în acest context că eforturile majore întreprinse pentru gestionarea resurselor umane au permis, cel puțin la nivelul schemelor de personal, realizarea unui obiectiv important, acela al asigurării unei componente stabile pe fiecare complet de judecată, de 3 judecători – 3 magistrați-asistenți – 2 grefieri.

De asemenea, este de menționat că prin Hotărârea Guvernului nr. 1387 din 16.11.2022 schema de personal a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost majorată cu 8 posturi de magistrat-asistent, 4 posturi de grefier cu studii superioare juridice, 2 posturi de specialist IT și 1 post de consilier – personal contractual, posturi ce au fost repartizate în cadrul instanței potrivit Hotărârii Colegiului de conducere nr. 154 din 21 decembrie 2022.

d) Formarea profesională

În ceea ce privește pregătirea profesională, în cadrul liniilor de acțiune stabilite pentru anul 2022 și demarată încă de la nivelul anului 2021, s-a înscris elaborarea unor propuneri de optimizare privind formarea inițială și continuă pe categorii

de personal, înglobate în proiectul privind Strategia de resurse umane la nivelul instanței supreme.

În realizarea acestui obiectiv, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a supus aprobării Colegiului de conducere un program de formare profesională inițială pentru magistrații-asistenți nou numiți în funcție, având ca scop asigurarea aprofundării cunoștințelor specifice funcției, familiarizarea în concret și în detaliu cu activitățile specifice fiecărui compartiment din cadrul instituției, conștientizarea rolului ce revine instanței supreme și a faptului că fiecare angajat contribuie la îndeplinirea acestui rol, precum și integrarea adecvată în colectivul instanței.

Astfel, prin Hotărârea nr. 135 din 26 octombrie 2022, a fost aprobat programul de pregătire profesională inițială a magistraților-asistenți, modulele de pregătire, împărțite pe parcursul a 8 săptămâni, vizând: legislația primară și reglementări infra-legislative referitoare la organizarea și funcționarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, activitatea specifică tuturor compartimentelor din cadrul instanței, circuitul documentelor (administrative sau judiciare) de la înregistrarea pe rolul instanței și până la definitivarea lucrării, sistemul ECRIS, tehnica de redactare a hotărârilor judecătorești, mecanisme și proceduri interne pentru asigurarea unei practici judiciare unitare, etică, deontologie și răspundere disciplinară, activitatea și uzanțele specifice secției sau compartimentului în cadrul căruia își va desfășura activitatea magistratul-asistent.

Hotărârea Colegiului de conducere a fost pusă în aplicare prin Ordinul Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr.289 din 14 noiembrie 2022 prin care au fost desemnați, în calitate de formatori, judecători, magistrați asistenți cu o vastă experiență, conducătorii compartimentelor de suport din cadrul instanței supreme și psihologul instanței. Programul de pregătire a fost coordonat de prim magistratul-asistent.

În acest context, se cuvine a fi subliniat că implicarea directă a personalului instanței în programul de formare și integrare a personalului nou numit în funcție a urmărit, pe de o parte, valorificarea experienței dobândite în cadrul instanței supreme, iar pe de altă parte, promovarea culturii organizaționale.

În același sens, pentru magistrații-asistenți, grefierii, personalul contractual și personalul funcție publică, nou încadrați în funcție, Colegiul de conducere, prin Hotărârea nr. 138 din 18 noiembrie 2022, a aprobat programul de integrare profesională sub denumirea „*Atitudini și comportamente etice în activitatea profesională*”, scopul urmărit constând în stabilirea principalelor repere deontologice și etice specifice activității fiecărei categorii de personal nou încadrat și decelarea unui plan coerent de furnizare a informațiilor relevante în vederea identificării și valorificării competențelor acestora de eficiență și performanță profesională.

e) *Continuarea procesului de modernizare al instanței supreme – Dezvoltarea și implementarea proiectelor de digitalizare a instanței:*

Procesul de modernizare al instanței, inițiat încă din anul 2020, a continuat pe tot parcursul anului 2022, prin dezvoltarea acțiunilor înscrise în Planul de digitalizare al instanței.

Din perspectiva asigurării accesului cetățenilor la jurisprudența Înaltei Curți, se remarcă în perioada de referință măsurile privind actualizarea și îmbunătățirea

constantă a *motorului de căutare a jurisprudenței*, lansat la data de 24 decembrie 2021, pe platforma adiacentă a site-ului oficial al instanței. Astfel, pe tot parcursul anului 2022, prin intermediul acestui instrument, s-a asigurat facilitarea identificării jurisprudenței indexate a instanței supreme, permițând căutarea hotărârilor pronunțate de secții și de completurile de 5 judecători în funcție de cuvinte cheie prestabilite și/sau în funcție de materia de drept. Totodată, pentru personalul instanței implicat în activitatea de judecată, motorul de căutare a contribuit la asigurarea caracterului unitar al jurisprudenței, înscriindu-se în eforturile Înaltei Curți de Casație și Justiție de a își îndeplini misiunea constituțională. Utilitatea este dovedită și de numărul mare de accesări înregistrat până în prezent: 279.862 de accesări pentru motorul de căutare a jurisprudenței și 7.942 de accesări pentru publicațiile de jurisprudență ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

De asemenea, în scopul facilitării accesului electronic la dosare, a accesării aplicațiilor legislative sau a altor aplicații informatice aferente procedurilor ce se desfășoară în fața instanței de judecată, conducerea instanței a asigurat pentru membrii completurilor de judecată instalarea de laptopuri în sălile de ședință ale Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În anul 2022, se remarcă inițierea măsurilor pentru implementarea unui soft de conversie audio în text, în acest sens conducerea instanței asigurând prezența personalului de specialitate la ședințele grupului de lucru creat la nivelul Ministerului Justiției în vederea identificării, testării și dezvoltării aplicației de tip speech-to-text. Aplicația urmează să devină un instrument de lucru extrem de util și eficient pentru personalul instanței implicat în activitatea de judecată, prin reducerea considerabilă a timpului alocat consemnărilor efectuate în timpul ședinței de judecată, precum și redarea cu fidelitate a conținutului dezbaterilor. De asemenea, ulterior ședințelor de judecată, aplicația va facilita și va eficientiza activitatea de redactare a încheierilor de ședință și a hotărârilor judecătorești, fiind redus timpul alocat acestui tip de activitate.

f) Îmbunătățirea condițiilor de muncă

Un alt obiectiv al conducerii Înaltei Curți, ce a constituit o preocupare constantă în ultimii ani, a fost îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru personalul instanței, cu precădere pentru cel care-și desfășoară activitatea în sediul principal. În acest context, se impune a fi menționată continuarea demersurilor pentru proiectul privind „Reabilitarea prin consolidare, extindere și reconfigurare interioară a sediului administrativ al Înaltei Curți de Casație și Justiție”, inclus în Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul „Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor”. Ca obiectiv stabilit în direcțiile de acțiune pentru anul 2022, investiția urmărește reabilitarea și modernizarea construcției existente, precum și extinderea pe verticală a acesteia, în scopul îmbunătățirii condițiilor în care își desfășoară activitatea personalul instanței supreme, dar și a condițiilor în care justițiabilii și publicul larg își vor exercita, în raport cu Înalta Curte de Casație și Justiție, dreptul de liber acces la justiție.

În mod evident, obiectivul stabilit este unul pe termen mediu, fiind condiționat de parcurgerea procedurilor administrative necesare demarării și desfășurării lucrărilor, astfel încât acțiunile conducerii instanței în anul 2022 au fost concentrate pe elaborarea, alături de specialiștii din cadrul Companiei Naționale de Investiții,

a documentației necesare pentru emiterea de către Ministerul Dezvoltării și Lucrărilor Publice Administrative a Ordinului pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului „*Reabilitarea prin consolidare, extindere și reconfigurare interioară a sediului administrativ al Înaltei Curți de Casație și Justiție*”. La data redactării prezentului raport, se poate menționa că MDLPA a emis Ordinul nr. 17 din 05 ianuarie 2023 prin care au aprobați indicatorii tehnico-economici mai sus menționați, a fost stabilită modalitatea de finanțare a proiectului și a fost desemnată Compania Națională de Investiții pentru aducerea la îndeplinire.

g) Pregătirile pentru preluarea bugetului instanțelor judecătorești

Față de noile reglementări adoptate prin legile justiției în luna noiembrie 2022 și în raport cu noile obligații ce decurg din preluarea de către instanța supremă a bugetului instanțelor judecătorești, spre finalul anului 2022 s-au impus o serie de măsuri ce au vizat asigurarea resurselor umane necesare noilor activități, pregătirea personalului implicat în acest tip de activitate și reorganizarea instanței din perspectivă administrativă.

Potrivit dispozițiilor art. 142 alin. (10) din Legea nr. 304/2022, în aplicarea dispozițiilor legale referitoare la gestionarea bugetului „sprijinul logistic, resursele umane și materiale vor fi asigurate de Ministerul Justiției pentru o perioadă de până la 6 luni, de la momentul aplicării prezentului articol. Alte aspecte tehnice sau administrative rezultând din aplicarea dispozițiilor alin. (2) se reglementează prin ordin comun al ministrului justiției și al președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.”

În acest sens a fost adoptat Ordinul Comun din 22.12.2022 încheiat între Înalta Curte de Casație și Justiție și Ministerul Justiției, prin care au fost reglementate aspectele de natură administrativă și tehnică ce decurg din aplicarea dispozițiilor art. 142 și art. 148 din lege.

O analiză preliminară asupra preluării efective a bugetului, efectuată la finalul anului 2022, a relevat faptul că sunt necesare demersuri pentru suplimentarea schemelor de personal, în acest sens fiind inițiat, împreună cu Ministerul Justiției, un proiect pentru o hotărâre de guvern pentru mărirea numărului de posturi (magistrați-asistenți, personal auxiliar de specialitate juridică, personal contractual și funcționari publici).

Totodată, începând cu data subrogării în drept a ordonatorului principal de credite, în vederea pregătirii personalului pentru preluarea noilor atribuții, Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a desemnat, din rândul resurselor existente, 6 grefieri care și-au desfășurat activitatea la Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, sub îndrumarea personalului specializat al acestor instituții și sub coordonarea conducătorilor compartimentelor de specialitate din cadrul Înaltei Curți.

În ceea ce privește reorganizarea instanței, din această perspectivă a fost demarat un amplu proces de reorganizare internă, care presupune o structurare nouă a compartimentelor de suport existente, înființarea unora noi și o regândire a atribuțiilor acestora, aspecte ce se regăsesc în noul Regulament de organizare și funcționare administrativă al instanței supreme.

În mod evident, preluarea bugetului instanțelor judecătorești inițiată în anul 2022 va urma un parcurs în cadrul căruia vor trebui identificate noi soluții în raport cu chestiunile care se vor ivi în procesul de aplicare a dispozițiilor legale în materia salarizării personalului vizat de acest obiectiv.

■ 4. RELAȚII INTERNAȚIONALE

În anul 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție a continuat consolidarea relațiilor dezvoltate pe plan internațional cu instituții partenere (curți supreme, curți supreme administrative sau diferite organizații sau asociații internaționale), prin reprezentarea activă a instanței supreme la conferințe și seminarii, transmiterea rapoartelor de activitate, furnizarea de informații și emiterea de puncte de vedere cu privire la problemele de drept ridicate de instanțele europene corespondente, cu precădere în chestiuni privind reformarea acestui pilon esențial pentru funcționarea oricărui stat de drept, reprezentat de sistemul judiciar.

În ceea ce privește relațiile internaționale, anul 2022 a fost anul revenirii la normalitatea anterioară pandemiei, ceea ce a avut drept consecință posibilitatea desfășurării evenimentelor externe cu prezența fizică a participanților, aspect esențial pentru dezvoltarea unor colaborări fructuoase, consolidarea relațiilor inter-judiciare și nu în ultimul rând, abordarea și schimbul de bune practici și opinii cu privire la probleme de actualitate privind evoluția sistemelor de drept și provocările apărute în activitatea diferitelor sisteme judiciare.

O atenție specială a fost acordată cooperării cu celelalte jurisdicții supreme din cadrul Uniunii Europene, creșterea frecvenței întâlnirilor cu reprezentanții acestora permițând consolidarea unor bune practici comune, preluarea experienței altor state în domenii precum răspunsul la situațiile de criză (cum a fost cazul pandemiei de COVID-19), provocările, dar și oportunitățile, legate de procesul de digitalizare a justiției, precum și consolidarea încrederii reciproce și a diseminării practicii judiciare relevante.

Astfel, reprezentanți ai conducerii Înaltei Curți de Casație și Justiție au participat la următoarele întâlniri de lucru dedicate jurisdicțiilor de ultim grad din statele membre ale Uniunii Europene:

- Conferința Președinților Curților Supreme ale Statelor Membre ale Uniunii Europene” (Paris, Franța, **21 februarie 2022**);
- Colocviul susținut de Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană (desfășurat la Stockholm, Suedia, în perioada **5-7 mai 2022**), cu tema „Date deschise și Inteligența Artificială”¹;
- Adunarea Generală a membrilor Asociației Consiliilor de Stat și a Jurisdicțiilor Administrative Supreme din Uniunea Europeană (ACA-Europa) și Seminarul organizat ACA-Europa, (Roma, Italia, 22-24 mai 2022)²;
- Conferința organizată de Uniunea Barourilor din România și Baroul București împreună cu Conferința Internațională a Barourilor Francofone (CIB), Asociația Înalte Curți Supreme Francofone (AHJUCAF) și Organizația Internațională a Francofoniei (OIF), susținută în perioada 29-30 septembrie 2022 la București, având ca temă „Obligațiile actorilor unui proces echitabil în serviciul unei justiții independente”;

¹ Colocviul a fost divizat în trei sesiuni de lucru, cu următoarele subteme: „Cunoașterea deschisă și confidențialitate” și „Justiție deschisă și respect pentru justiție și activitatea sistemului judiciar”; „Datele deschise și metodele de lucru ale Curților Supreme”; „Respectarea statului de drept”.

² Adunarea Generală a avut ca obiect activitatea asociației în ceea ce privește chestiuni precum situația financiară, managementul resurselor umane, organizarea statutară, relațiile internaționale și europene, precum și prezentarea programului noii președinții a asociației. Seminarul a avut ca temă de dezbateri „Tehnici de protecție a subiecților privați în fața autorităților publice: Acțiuni și căi de atac – răspundere și conformitate”.

- *Colocviul organizat de Rețeaua Președinților Curților Supreme de Justiție din Uniunea Europeană, susținut în perioada 13-15 octombrie 2022 la Brno, Republica Cehă*³. De asemenea, în cadrul evenimentului s-a convocat o Adunare Generală extraordinară, pentru întregirea Rețelei cu doi membri, respectiv: Curtea Supremă a Islandei, în calitate de membru asociat și Curtea Supremă a Ucrainei, în calitate de membru observator.
- *Seminarul organizat de Asociația Consiliilor de Stat și a Jurisdicțiilor Administrative Supreme din Uniunea Europeană (ACA-Europa) (Madrid, Spania, 21 noiembrie 2022), cu tema „Aplicarea principiilor și a clauzelor generale în jurisprudența instanțelor administrative”*⁴.
- *Forumul extraordinar al magistraților organizat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în perioada 4-6 decembrie 2022, la Luxemburg. Evenimentul a marcat 70 de ani de la înființarea CJUE și s-a adresat președinților celor mai înalte instanțe judecătorești, având ca temă „O justiție apropiată de cetățean”;*
- *Reuniunea Plenară a Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni care a avut loc în format hibrid în perioada 30 noiembrie - 2 decembrie 2022 la Strasbourg, la care a fost adoptat Avizul (Opinia) nr. 25 privind libertatea de exprimare a judecătorilor.*

De altfel, la data de **30 septembrie 2022, la sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție**, a avut loc vizita oficială a domnului judecător Koen Lenaerts, Președintele Curții de Justiție a Uniunii Europene, însoțit de doamna Octavia Spineanu-Matei, judecător român din cadrul CJUE.

Discuțiile au vizat consolidarea în continuare a relației instituționale bilaterale, precum și creșterea gradului de diseminare a jurisprudenței, în contextul rolului esențial care revine Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca instanță națională de ultim grad de jurisdicție, în mecanismul întrebării preliminare, în vederea asigurării precedenței dreptului Uniunii Europene de către Curtea de Justiție. De asemenea, s-a avut în vedere cooperarea dintre instanțele supreme ale Statelor Membre, cu participarea și implicarea Curții de Justiție a UE în cadrul diferitelor rețele și organizații internaționale din care face parte și instanța supremă a României.

În cadrul dezvoltării relațiilor regionale, reprezentanții Înaltei Curți au participat la *cea de-a 12-a Conferință a Președinților de Curți Supreme pentru Europa Centrală și de Est, desfășurată la Praga, Republica Cehă, în perioada 15-17 mai 2022* sub coordonarea Institutului CEELI⁵, precum și la *Conferința privind Statul de Drept, desfășurată la Varșovia, Polonia, în perioada 7-9 noiembrie 2022*⁶.

³ Temele Colocviului au fost „*Etica judiciară, procedura disciplinară și răspunderea judecătorilor*” și „*Cum pot contribui instanțele supreme la încrederea publică în justiție?*”. Dezbaterile au vizat: „*Etica judiciară, procedurile disciplinare și răspunderea judecătorilor*”; „*Cum pot contribui instanțele supreme la creșterea încrederii publicului în sistemul judiciar?*”.

⁴ Seminarul s-a desfășurat sub formă de masă-rotundă, iar discuțiile au purtat asupra: *principiilor generale ale dreptului și asupra drepturilor fundamentale, reflectate prin intermediul Uniunii Europene și dialogului orizontal*.

⁵ Discuțiile au purtat asupra provocărilor comune ale sistemelor de drept ale statelor reprezentate la eveniment privind accesul la justiție, rolul președinților Curților Supreme, soluționarea pe cale amiabilă a litigiilor, creșterea încrederii publicului în autoritatea judiciară, etica profesională, precum și impactul războiului din Ucraina asupra sistemului judiciar al acestei țări.

⁶ Tema Conferinței a fost „*Statul de Drept – în căutarea standardului de control*”, iar evenimentul s-a desfășurat cu participarea Președintelui Curții de Justiție a Uniunii Europene, judecător Koen Lenaerts, a comisarului european pentru justiție Didier Reynders, precum și a invitatului de onoare, judecător Vsevolod Kniaziev, Președintele Curții Supreme din Ucraina.

În același context al dezvoltării relațiilor bilaterale cu alte curți supreme, în special în cadru regional, se înscrie și vizita oficială a delegației Curții Supreme a Ungariei (Curia Ungariei), desfășurată la București, în perioada **29 iunie – 1 iulie 2022**.

De asemenea, se poate menționa derularea, în anul 2022, a programului de formare online în cadrul Rețelei Președinților Curților Supreme din Uniunea Europeană cu Curtea de Casație a Franței pe aspecte de legislație și jurisprudență franceză și română, cu referire la blocul de convenționalitate european, organizat cu sprijinul doamnei Clemance Bourillon, cu expuneri ale domnilor Denis Jardel, decan onorific, Secția a II-a Civilă, Vincent Turbeaux, judecător la Secția penală, Romanin Leblanc, judecător referendar la Secția penală și judecător Rodica Aida Popa, Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală.

În anul 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție a continuat să-și dezvolte activitatea pe plan internațional și în cadrul asociațiilor internaționale în cadrul cărora instanța supremă a României are calitatea de membru. Astfel, la data de **30 septembrie 2022**, la sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție, a avut loc *vizita reprezentanților Asociației Curților Supreme Francofone (AHJUCAF)*, în pregătirea următoarei conferințe a Asociației, cu participarea președinților tuturor curților supreme din cadrul acesteia, care se va desfășura în prima parte a anului 2023.

Totodată, s-a avut în vedere implicarea în cadrul altor organizații internaționale, a căror activitate este de interes sub aspectul competențelor speciale ale instanței supreme în diferite domenii, precum, spre exemplu, procesul electoral. Astfel, reprezentanți ai Înaltei Curți au participat la cea de-a treia iterație a Rețelei de justiție electorală, eveniment organizat de Fundația Internațională a Sistemelor Electorale (IFES) și desfășurat la *Skopje, Macedonia de Nord*, în perioada **16-17 mai 2022**.

Instanța supremă a României și-a adus aportul pe plan internațional și prin contribuțiile aduse rapoartelor, studiilor de caz, chestionarelor întocmite de asociațiile partenere, printre care cele mai relevante au privit:

- „*Instanțele Supreme Administrative în vremuri de Covid-19 – Ediția 2021* –” studiul anual întocmit de Asociația Consiliilor de Stat și a Jurisdicțiilor Administrative Supreme din Uniunea Europeană, care vizează colectarea, analiza, schimbul și furnizarea de informații, bune practici și recomandări. Nivelul de participare la acest studiu a fost deosebit de semnificativ: 28 de instanțe administrative supreme din statele membre ale Uniunii Europene.
- „*Tabloul de Bord al Uniunii Europene privind Justiția pentru anul 2022*”, publicat de Comisia Europeană, care prezintă o analiză anuală consacrată care oferă date comparative privind eficiența, calitatea și independența sistemelor judiciare din statele membre. De asemenea, în ediția din anul 2022 sunt prezentați indicatori detaliați privind digitalizarea și, pentru prima dată, și date privind accesibilitatea la justiție pentru persoanele cu dizabilități.
- *Raportul „Cazuistica Eurojust privind corupția: Perspective 2016-2021”*, care prezintă constatările cheie bazate pe cazuistica Eurojust în domeniul corupției, documentul bazându-se pe analiza cauzelor de corupție înregistrate la Eurojust între 1 ianuarie 2016 și 31 decembrie 2021.
- „*Chestionarul privind funcționarea sistemelor judiciare naționale prin aplicarea dreptului Uniunii Europene – Marca Uniunii Europene*”, transmis spre completare la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție de Ministerul Justiției

5. RELAȚIA INSTANȚEI SUPREME CU CELELALTE INSTITUȚII ȘI ROLUL ACESTEIA ÎN CADRUL SEPARAȚIEI ȘI ECHILIBRULUI PUTERILOR STATULUI.

În anul de referință, Înalta Curte de Casație și Justiție a continuat să-și exercite rolul central care îi revine în cadrul asigurării bunei funcționări a sistemului de instanțe judecătorești, componentă esențială a statului de drept, atât din perspectiva celei mai înalte jurisdicții a României, poziție pe care o împarte, în limitele competenței specifice fiecărei instituții, cu Curtea Constituțională, cât și ca unificator al practicii judiciare.

De asemenea, din perspectiva rolului său, definit ca atare prin Legea privind Consiliul Superior al Magistraturii, de reprezentant al puterii judecătorești, președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție îi revine un rol important din perspectiva asigurării independenței justiției și reprezentării corpului profesional al judecătorilor, și al instanțelor ca atare, în diferitele proceduri legislative și administrative care privesc funcționarea sistemului judiciar.

Astfel, în procesul de modificare a celor trei legi ale justiției declanșat în ultima parte a anului trecut, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a numărat printre instituțiile consultate de inițiator cu privire la modificările legislative preconizate, a transmis amendamente (privind activitatea proprie, dar și legate de consolidarea și asigurarea stabilității statutului judecătorilor), dintre care o parte importantă au fost însușite în procesul legislativ, și a fost reprezentată la cel mai înalt nivel în cadrul dezbaterilor din comisia parlamentară specială desemnată în privința acestor modificări legislative. În cadrul dezbaterilor, poziția Înaltei Curți a urmărit două obiective esențiale – păstrarea și întărirea garanțiilor privind independența justiției și statutul magistraților, pe de o parte, precum și oferirea suportului legislativ pentru procesul de modernizare și de eficientizare a sistemului judiciar, în beneficiul justițiabilului, pe de altă parte. De asemenea, în cadrul propunerilor de amendamente formulate de către Înalta Curte de Casație și Justiție au fost avute în vedere propunerile de îmbunătățire a legislației însușite prin hotărâri succesive ale Secțiilor Unite.

Având în vedere programul legislativ încărcat prevăzut pentru anul 2023, privind modificarea mai multor legi cu impact major asupra sistemului judiciar și, astfel cum se preconiza, și asupra unor aspecte privind statutul judecătorilor, instanța supremă își exprimă deschiderea pentru continuarea procesului de consultare și de participare a reprezentanților acestora în cadrul diferitelor comisii, structuri și grupuri de lucru, pentru identificarea de soluții legislative eficiente și care să prezinte un impact pozitiv cu privire la vulnerabilitățile identificate în practica judiciară în ceea ce privește impactul a diferite acte normative.

În ceea ce privește relația cu Executivul, aceasta a continuat să se desfășoare în anul de referință în parametri instituționali corecți, potrivit principiilor echilibrului puterilor statutului și a cooperării loiale între instituțiile acestuia.

Ministerul Justiției a manifestat deschidere și un rol activ în sprijinirea pozițiilor adoptate de către Înalta Curte de Casație și Justiție în ceea ce privește procesul legislativ

legat de noile Legi ale justiției. De asemenea, la data de 22.12.2022 a devenit efectivă preluarea unor atribuții legate de administrarea bugetului instanțelor judecătorești și de aprobarea statelor de funcții și de personal ale instanțelor de către președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, un pas important sub aspectul consolidării independenței instanțelor judecătorești în raport cu celelalte puteri ale statului. Conform dispozițiilor Legii nr.304/2022 privind organizarea judiciară, pe o perioadă de 6 luni începând cu data sus-arătată, Ministerul Justiției va asigura asistență logistică și administrativă pentru soluționarea lucrărilor cu o astfel de problematică, până la o majorare corespunzătoare a schemei de personal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind deja promovat un proiect de hotărâre de Guvern cu acest obiect.

De altfel, în întreaga perioadă de referință, Guvernul în ansamblu a continuat să manifeste deschidere în ceea ce privește susținerea bunei funcționări a instanței supreme, în ultimii ani având loc redimensionări succesive ale schemelor de personal ale acesteia, sub aspectul numărului de posturi de magistrați asistenți, grefieri și specialiști IT, ceea ce a permis atât continuarea procesului de modernizare a Înaltei Curți, în special sub aspectul digitalizării, cât și întărirea rolului constituțional al acesteia de unificator al practicii judiciare, prin operaționalizarea unui comportament specializat în cadrul aparatului său administrativ.

Alături de celelalte instituții relevante ale sistemului judiciar, Înalta Curte de Casație și Justiție a sprijinit, în limitele propriei sale competențe, eforturile Guvernului în ceea ce privește definitivarea și închiderea Mecanismului de cooperare și verificare al Comisiei Europene, obiectiv atins la sfârșitul anului de referință, după care procedura de monitorizare urmează a se desfășura în cadrul general, aplicabil tuturor statelor membre ale Uniunii Europene, prin Mecanismul privind statul de drept.

Buna cooperare instituțională s-a manifestat și sub aspectul conținutului noii Strategii de dezvoltare a sistemului judiciar pentru perioada următoare, în cadrul căreia au fost preluate integral propunerile Înaltei Curți, consacându-se pentru prima oară ca obligație juridică, cu termene concrete de realizare, rezolvarea problemei asigurării unui sediu adecvat pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, precum și redimensionarea competențelor instanței supreme pentru realizarea rolului său fundamental de instanță de casație și de unificator al practicii judiciare.

Pentru implementarea obiectivelor noii Strategii prezintă o relevanță specială activitatea COMS, care reunește reprezentanții principalelor instituții responsabile pentru activitatea sistemului judiciar, ale cărui întâlniri periodice au continuat în perioada de referință, în vederea trasării principalelor ținte și măsuri legate de dezvoltarea și modernizarea justiției ca serviciu public.

În contextul dezvoltării rolului său de unificator al practicii judiciare, inclusiv prin unele mecanisme informale, care să completeze și să mărească efectele celor două mecanisme formale prevăzute de lege (procedura de recurs în interesul legii și cea privind dezlegarea unor chestiuni de drept), precum și pentru creșterea gradului de coeziune al sistemului judiciar, în vederea asumării unor obiective comune privind dezvoltarea justiției, Înalta Curte a inițiat un proces de consultare și cooperare instituțională a celorlalte instanțe judecătorești de ultim grad de jurisdicție, respectiv curți de apel.

În urma reuniunii de lucru a conducerilor Înaltei Curți și a curților de apel, desfășurată la București la data de 28 octombrie 2022, a fost adoptată o rezoluție privind consolidarea statutului judecătorului, însoțită ulterior de cvasi-unanimitatea judecătorilor, în cadrul adunărilor generale ale propriilor instanțe. De asemenea, cu aceeași ocazie s-a convenit înființarea unei Rețele naționale pentru unificarea jurisprudenței, în cadrul căreia vor fi desemnate puncte de contact la nivelul instanței supreme și a tuturor curților de apel, pentru identificarea și rezolvarea în mod rapid și mai facil a situațiilor de practică neunitară.

În anul de referință, Înalta Curte de Casație și Justiție a adoptat măsuri pentru o implicare mai activă la nivel social, în special în ceea ce privește promovarea unui nivel mai ridicat de educație juridică, la nivel național, ca o garanție a caracterului efectiv al drepturilor fundamentale ale cetățenilor.

În acest sens, în anul 2022 a fost încheiat *Protocolul de colaborare privind educația juridică între Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Public*, având ca obiectiv cooperarea în vederea promovării educației juridice în unitățile de învățământ preuniversitar, de la vârsta de debut a învățământului școlar obligatoriu și până la liceu inclusiv, în cadrul învățământului școlar obligatoriu, prin oferirea de informații cu caracter juridic cadrelor didactice și elevilor.

Totodată, pentru stimularea tinerilor juriști cu privire la urmarea unei cariere în cadrul sistemului judiciar, a fost încheiat Acordul de parteneriat între Înalta Curte de Casație și Justiție și Universitatea din București, prin Facultatea de Drept, având ca obiect cadrul de colaborare, pe bază de parteneriat, în vederea desfășurării stagiilor de practică prevăzute în planurile de învățământ ale programului de licență, precum și programelor de studii universitare de master din cadrul Facultății de Drept a Universității din București, prin activități specifice domeniului și specializării de la care provin studenții și masteranzii.

De asemenea, s-a urmărit consolidarea cooperării cu instituțiile academice și cu celelalte profesii juridice, precum și diversificarea posibilităților de formare și informare profesională ale judecătorilor, prin accesul facil și rapid la lucrări de drept și materiale doctrinare de ultimă oră.

În acest context, a fost încheiat Protocolul de colaborare între Înalta Curte de Casație și Justiție, Facultățile ce alcătuiesc Hexagonul Facultăților de Drept, respectiv: Facultatea de Drept a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Drept a Universității Babeș Bolyai din Cluj Napoca, Facultatea de Drept a Universității de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept a Universității din București, Facultatea de Drept a Universității din Craiova, Facultatea de Drept a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, precum și Editurile de carte juridică – Editura C.H. Beck S.R.L., Editura Hamangiu, Editura Solomon S.R.L., Editura Universul Juridic S.R.L., având ca obiect punerea la dispoziție, de către Editurile de carte juridică, a unui exemplar din monografiile, cursurile și tratatele publicate de profesorii Facultăților ce alcătuiesc Hexagonul Facultăților de Drept, în măsura stocului disponibil sau a cerințelor bibliotecii, Editurile de carte juridică putând să pună la dispoziție și mai multe exemplare ale aceleiași cărți sau să vizeze doar prima ediție a lucrării ori toate edițiile publicate.

Capitolul II

Înalta Curte de Casație și Justiție în anul 2022

■ 1. ABORDAREA PRINCIPALILOR FACTORI DE RISC PRIVIND ACTIVITATEA INSTANȚEI SUPREME

a. SUPRAÎNCĂRCAREA

Din perspectiva volumului de activitate, ca și în anii anteriori, îndeplinirea dublului rol al Înaltei Curți, reliefată de exercitarea celor două funcțiuni sociale fundamentale – funcțiunea judiciară (prin înfăptuirea justiției, alături de celelalte instanțe judecătorești) și funcțiunea de unificare a practicii judiciare, prin mecanismele de unificare a jurisprudenței prevăzute de lege, grevate pe o structură de resurse fluctuantă, determină menținerea supraîncărcării activității instanței supreme, datele statistice relevând un număr important de cauze ce au fost gestionate și în cursul anului de referință.

Deși în anul 2022 se remarcă o stabilitate a volumului de activitate al instanței supreme, ceea ce a permis atenuarea dezechilibrelor constatate în activitatea Înaltei Curți și a asigurat succesul măsurilor administrative luate pentru reducerea stocului de dosare, creșterea operativității și asigurarea redactării hotărârilor judecătorești în termen, fluctuația masivă generată de un ritm fără precedent al pensionărilor din sistem, a condus la crearea unor dezechilibre în activitatea de judecată, inclusiv prin translarea unor sarcini suplimentare personalului în activitate.

La nivelul celor **două secții civile** ale instanței, efectuarea, în continuare, a procedurii de filtru pentru un număr semnificativ de dosare determină dublarea timpului alocat îndeplinirii activităților de pregătire a ședințelor de judecată, de studiere a cauzelor și de redactare a hotărârilor judecătorești. Această situație este generată de faptul că prevederile Legii nr. 310/2018, prin care a fost abrogat art. 493 din Codul de procedură civilă, se aplică numai proceselor și executărilor începute după intrarea în vigoare

a legii, potrivit regulilor de aplicare în timp a normelor de procedură prevăzute de art. 24-27 din Codul de procedură civilă, dosare a căror pondere este atât de redusă în rândul cauzelor nou intrate pe rolul celor două secții civile, încât impactul acestei reglementări este, și la acest moment, încă semnificativ.

De asemenea, competența materială de drept comun, în materia litigiilor civile include, alături de litigiile ce se soluționează în baza Codului de procedură civilă și a Codului civil, cauzele guvernate de dispozițiile Codului comercial din 1887 și ale Codului civil din 1864, care, deși abrogate, continuă să se aplice litigiilor aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a Codului civil, astfel cum prevăd o serie de dispoziții din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil. Totodată, continuă să coexiste litigii pornite și soluționate în condițiile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, dar cu aplicarea normelor de drept substanțial anterioare Codului civil.

La nivelul **Secției penale**, deși în prima parte a anului de referință soluțiile administrative adoptate prin Hotărârea Colegiului de Conducere nr. 86 din 30 iunie 2021, au avut un impact pozitiv vizibil, remarcându-se o restrângere a volumului de activitate în raport cu anul precedent, concomitent cu reducerea semnificativă a termenelor de redactare a hotărârilor și a numărului hotărârilor restante, este previzibilă o atenuare a acestei tendințe în condițiile în care competența materială a secției a fost extinsă prin două modificări legislative intervenite în anul de referință. Astfel, începând cu data de 14 martie 2022, în competența de primă instanță a Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, au fost date și infracțiunile săvârșite de judecătorii de la curțile de apel și Curtea Militară de Apel, precum și de procurorii de la parchetele de pe lângă aceste instanțe, ca urmare a modificării alin. (1) al art. 40 din Codul de procedură penală prin Legea nr. 49/2022. De asemenea, din data de 16 decembrie 2022, competența Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost din nou extinsă, prin intrarea în vigoare a dispozițiilor art. 24 alin. (2) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, dispoziții potrivit cărora: „*atunci când judecă în ultimă instanță, judecă printr-un complet diferit al acesteia recursul formulat împotriva hotărârilor pronunțate de această secție prin care a fost respinsă cererea de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate.*” Totodată, pronunțarea Deciziei Curții Constituționale nr. 358/2022, referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 9 iunie 2022, a fost urmată de creșterea importantă a numărului cauzelor înregistrate pe rolul Secției penale comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, aceasta în contextul reducerii numărului posturilor de judecător efectiv ocupate până la sfârșitul anului, fiind astfel diminuate progresele înregistrate pe parcursul semestrului întâi.

Dacă datele privind volumul de activitate la nivelul Înaltei Curți relevă o tendință de stabilitate a acestuia, situația particulară a **Secției de Contencios Administrativ și Fiscal** care, în continuare, se confruntă cu o durată excesivă a procedurilor, încă de la stabilirea primului termen de judecată, reprezintă una dintre vulnerabilitățile constante ale instanței. Or, în condițiile în care această stare de fapt persistă, în ciuda eforturilor susținute întreprinse atât la nivel managerial, cât și la nivelul corpului de judecători și magistrați-asistenți, este evident că menținerea unei competențe materiale extinse pentru Secția de Contencios Administrativ și Fiscal constituie factorul determinant în perpetuarea acesteia, astfel încât o eventuală intervenție legislativă trebuie îndreptată primordial și cu precădere în această direcție. Cu cât o secție a

instanței supreme este mai aglomerată, cu atât progresele înregistrate sub raportul eficienței sunt mai anevoioase, chiar dacă datele statistice sunt semnificative și în aceste cazuri.

În ciuda acestor inconveniente, și în anul de raportare, la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal, cea mai aglomerată secție, numărul redactărilor peste termen a scăzut față de anii precedenți, în condițiile în care la nivelul acestei secții numărul dosarelor nou-intrate a crescut cu 10,6%, față de anul 2021. Distinct de volumul de activitate, care constituie o problemă recurentă la nivelul secției, trebuie remarcat și faptul că în anul 2022, Secția de contencios administrativ și fiscal s-a confruntat cu o foarte ridicată fluctuație de personal în rândul judecătorilor (situație generalizată, de fapt, la nivelul instanței supreme), 7 dintre judecători fiind eliberați din funcție, prin pensionare. De altfel, această stare de fapt a determinat Colegiul de conducere ca, prin Hotărârea nr. 144 din 18 noiembrie 2022, să aprobe desființarea unui complet în compunere de 5 judecători.

De asemenea, deși la nivelul secției se constată o continuă reducere a duratei medii de soluționare a cauzelor, de la 2 ani (în cursul anului 2019) la circa 1 an în anul de referință, dat fiind că durata procedurilor este influențată, în egală măsură, și de întârzierile constatate în activitatea de redactare a deciziilor, în ciuda măsurilor și eforturilor întreprinse în această direcție, durata de soluționare a cauzelor rămâne, în continuare, un factor de vulnerabilizare al instanței.

B. GESTIONAREA EFECTELOR PRODUSE DE FLUCTUAȚIA MAJORĂ DE PERSONAL ȘI MENȚINEREA FUNCȚIONALITĂȚII PRIMEI INSTANȚE A ROMÂNIEI

Nivelul de performanță individuală și organizațională este influențat, în egală măsură, atât de calitatea resursei umane care înfăptuiește justiția, cât și de existența unor scheme suficiente și echilibrate de personal.

Deși în cursul anului de referință gradul de ocupare al locurilor vacante la nivelul general al instanței a cunoscut o curbă ascendentă, fiind continuate eforturile demarate încă din anii precedenți de către conducerea instanței în privința gestionării resurselor umane, fluctuația de personal a înregistrat, la rândul său, un nivel fără precedent, urmare a numărului mare de pensionări, generate, cu precădere, de speculațiile lansate periodic în spațiul public privind reformarea sistemului pensiilor de serviciu, cu efect direct asupra stabilității statutului juridic al judecătorului. Spre exemplificare, din luna septembrie și până la sfârșitul anului au fost eliberați din funcție 13 judecători, reprezentând 10,65 % din totalul judecătorilor aflați în funcție, astfel că la finele anului de referință erau vacante 28 de posturi de judecător.

Analiza datelor prezentate relevă că, în pofida eforturilor întreprinse pentru optimizarea schemelor de personal și creșterea gradului de ocupare a posturilor, dinamica resursei umane din cadrul instanței, îndeosebi în ceea ce privește funcția de judecător și cea de magistrat – asistent, a făcut ca schema de personal să nu fi cunoscut niciun moment un grad complet de ocupare.

Astfel, în ciuda sesiunilor de concurs pentru ocuparea posturilor de judecător desfășurate în anul 2022 (în prezent, fiind în curs de desfășurare un astfel de concurs), în urma

căroră au promovat la Înalta Curte un număr de 20 de judecători, fluctuația de personal, generată de numărul mare de pensionări, a impiedicat menținerea funcționalității la nivelul tuturor secțiilor și a formațiunilor de judecată, pe tot parcursul anului, a unei componente stabile de 3 judecători – 3 magistrați – asistenți – 2 pentru fiecare complet de judecată.

Calitatea și eficiența actului de justiție nu poate fi asigurată fără resurse adecvate atât materiale, cât și umane. Stabilitatea în timp a personalului este o componentă importantă în algoritmul unui management eficient. Fluctuațiile mari de personal vin inerent cu o creștere a volumului de activitate la nivel individual, cu perioade de acomodare caracterizate de creșterea duratei efectuării anumitor activități, aspecte care se reflectă în scăderea indicatorilor statistici de eficiență.

În acest context, trebuie menționat că, în limita numărului maxim de posturi aprobate pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, schemele de personal ale secțiilor și compartimentelor instanței au fost redimensionate treptat prin mobilitatea posturilor vacante și realocarea lor în funcție de evoluția volumului de activitate, într-o abordare flexibilă, cu scopul de a reduce dezechilibrele și a valorifica optim aptitudinile profesionale și experiența personalului.

La nivelul Secției I civile, situația numărului mare de posturi de judecător vacante – 6 posturi pe parcursul anului de referință, în prezent numărul acestora fiind de 8 posturi, a necesitat intervenția unor măsuri care să temporizeze lipsa acută de judecători din cadrul secției, astfel încât, prin Ordinele Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 88 din 21.03.2022 și nr. 183 din 18.07.2022, un judecător din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal a fost repartizat să își desfășoare activitatea la Secția I civilă în perioada 1 aprilie – 31 decembrie 2022. Această măsură a fost prelungită prin Hotărârea nr. 158 din 21 decembrie 2021, prin care a fost aprobată repartizarea temporară a unui judecător din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal în cadrul Secției I civile, pentru o perioadă de 1 an.

De asemenea, urmare a majorării numărului maxim de posturi cu care funcționează instanța supremă, prin Hotărârea Colegiului de conducere nr. 154 din 21 decembrie 2022, a fost repartizat Secției I civile încă un post de magistrat asistent, astfel încât, în prezent, structura de personal de la nivelul secției figurează cu un număr de 24 de posturi de magistrat-asistent.

La nivelul Secției a II-a Civile, întrucât în primul semestru al anului 2022 au funcționat în cadrul secției doar 17 magistrați – asistenți, prin Ordinele Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 90 și nr. 91 din 21.03.2022, au fost desemnați să își desfășoare activitatea pentru o perioadă de 6 luni, 2 magistrați-asistenți din cadrul Secțiilor Unite. Totodată, prin Hotărârea Colegiului de conducere nr. 154 din 21 decembrie 2022, a fost repartizat Secției a II-a civile încă un post de magistrat asistent, urmare a majorării numărului maxim de posturi, astfel încât, în prezent, structura de personal de la nivelul secției figurează cu un număr de 23 de posturi de magistrat-asistent.

De asemenea, prin Hotărâri ale Colegiului de conducere a fost aprobată organizarea și desfășurarea concursului de ocupare pe perioadă nedeterminată a funcțiilor publice de execuție vacante; a fost aprobată organizarea și desfășurarea examenului de promovare a personalului auxiliar de specialitate în grade sau trepte profesionale superioare ori din funcția de grefier cu studii medii în cea de grefier cu studii

superioare la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție; au fost dispuse măsuri privind transformarea unor funcții publice într-un grad profesional superior, în vederea organizării concursului de ocupare a acestora.

În pofida acestor neajunsuri, analiza indicatorilor statistici relevă o diminuare a duratei medii de soluționare a cauzelor la nivelul Înaltei Curți, ca urmare a seriei de măsuri organizatorice adoptate în perioada de referință (monitorizarea lunară a activității de redactare a hotărârilor, derularea cu maxima celeritate permisă de lege a procedurilor de ocupare a posturilor vacante, realocarea unor posturi și repartizarea eficientă a personalului în vederea asigurării stabilității unor formațiuni de 3 judecători – 3 magistrați asistenți – 2 grefieri pentru completurile de judecată), dar în special ca efect al asumării acestui obiectiv de către corpul de judecători al instanței supreme.

■ 2. PROGRESELE ÎNREGISTRATE ÎN ANUL DE REFERINȚĂ

a. MĂSURI PENTRU ASIGURAREA TRANSPARENȚEI ACTIVITĂȚII JUDICIARE ȘI DISEMINAREA JURISPRUDENȚEI PROPRII

Asigurarea transparenței activității judiciare a reprezentat și în anul 2022 o prioritate pentru instanța supremă. În realizarea acestui deziderat, au fost continuate măsurile implementate în cursul anului 2021, menite, printre altele, să îmbunătățească și să asigure gratuitatea accesului publicului la jurisprudența instanței supreme, să crească gradul de încredere în justiție prin o mai bună cunoaștere a importanței și rolului social al practicii judiciare.

În acest sens, activitatea desfășurată în anul 2022 de Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței a urmărit, în continuare, să asigure îndeplinirea la cel mai înalt nivel a funcțiunii constituționale și legale a instanței supreme privitoare la unificarea jurisprudenței, inclusiv prin mecanisme de prevenire a apariției situațiilor de practică neunitară. Prin rapoartele lunare întocmite, Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței a sesizat, printre altele, aspectele de practică neunitară identificate în jurisprudența secțiilor din cadrul instanței supreme, care au fost supuse dezbaterii plenului judecătorilor fiecărei secții. Prin acest mecanism administrativ s-a realizat unificarea jurisprudenței la nivelul secțiilor într-o manieră rapidă și eficientă.

La 31 decembrie 2022, pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la rubrica *Biblioteca digitală – Jurisprudență indexată*, era publicat un număr total de 21.336 de decizii indexate, cuprinse în tabelele cronologice întocmite de magistrații-asistenți care funcționează în cadrul acestuia, fiind accesibile tuturor cetățenilor. La aceeași dată, baza de date publică și accesibilă on-line privind jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție cuprindea un număr de 6.192 decizii relevante în rezumat și un număr de 186.011 decizii cu textul integral (anonimizate), decizii privind sesizările prealabile și decizii privind recursurile în interesul legii.

Această măsură vine în preîntâmpinarea formării unei jurisprudențe neunitare la nivelul instanțelor judecătorești și reprezintă, alături de celelalte mecanisme procesuale și interne administrative de unificare a jurisprudenței, un mecanism esențial pentru asigurarea calității actului de justiție și pentru creșterea încrederii publicului în justiție.

De asemenea, în anul 2022, Registrul de jurisprudență pe materii, întocmit de către Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței pe baza fișelor de jurisprudență elaborate de completurile de judecată ale secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în care se regăsesc hotărârile judecătorești prin care au fost dezlegate probleme de drept relevante pentru fiecare secție, a fost actualizat și publicat în intranet, constituind un instrument util aflat la îndemâna magistraților instanței supreme.

În continuarea măsurilor deja implementate la nivelul instanței supreme, în anul 2022 a fost asigurată apariția, în format electronic, a publicațiilor de tradiție ale Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel, în anul 2022 au fost publicate pe pagina de internet a instanței, la rubrica *Biblioteca digitală – Publicații ale Înaltei Curți de Casație și Justiție*, Buletinul Casației nr. 2/2021 și Buletinul Casației nr. 1/2022, Buletinul jurisprudenței pe anul 2021, precum și Buletinul jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor – culegere de decizii pe anul 2021. Versiunea în limba engleză a Buletinului jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor pentru 2021 este disponibilă pe website-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție în biblioteca digitală (<https://www.iccj.ro/en/digital-library/bulletin-of-jurisprudence-in-the-matter-of-disciplinary-liability/>).

De asemenea, pe pagina de Facebook a Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost postate informații de interes pentru cetățeni, menite să aducă la cunoștința acestora evenimente importante organizate de către instanța supremă, întâlniri ale conducerii instanței cu reprezentanți ai unor instituții naționale și internaționale, soluții pronunțate de Completurile pentru soluționarea recursului în interesul legii și de Completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Totodată, în vederea asigurării transparenței actului intern decizional, instanța supremă a continuat publicarea pe pagina sa de internet, la rubrica *Informații publice/transparență – În sprijinul cetățeanului*, a ordinelor Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție cu relevanță în ceea ce privește anumite aspecte legate de activitatea instanței, modalitatea de acces în sediile acesteia, cu privire la documentele de interes public și categoriile de documente produse și/sau gestionate potrivit legii. Totodată, la aceeași rubrică au fost publicate și hotărâri ale Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, menite să aducă la cunoștință publică măsurile de interes public.

În activitatea sa (atât jurisdicțională, cât și administrativă) Înalta Curte de Casație și Justiție utilizează sistemele de video-conferință. În cursul anului 2022, în privința activității aferente competenței de unificare a practicii judiciare naționale, dar și în desfășurarea activității de judecată, utilizarea sistemelor de videoconferință s-a efectuat în condițiile permise de regulile de procedură, în acest sens, cu sprijinul Serviciului informatică al instanței supreme fiind realizate videoconferințe inclusiv cu persoane aflate pe teritoriul altor state. De asemenea, sistemul de videoconferință a fost utilizat pentru ședințele Secțiilor Unite, ale Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii, ale Completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, ale Adunării generale a judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și pentru participarea personalului instanței supreme la anumite ședințe de lucru, instruirii, adunări etc.

Totodată, specialiștii IT ai Înaltei Curți de Casație și Justiție au participat în anul 2022 la implementarea Planului de digitalizare a instanței supreme, la ședințele grupului de lucru creat la nivelul Ministerului Justiției în vederea identificării, testării și dezvoltării unei aplicații de tip speech-to-text, la ședințele Comisiei de nomenclatoare ECRIS, precum și la activitățile specifice de testare a actualizărilor pentru sistemul ECRIS. În cursul anului 2022, specialiștii IT au participat și la diferite cursuri și întâlniri referitoare la „Provocări de Securitate cibernetică în domeniul afacerilor europene” și „Noi tehnologii de automatizare a proceselor, precum și munca la distanță.”

b. ELEMENTE DE NOUȚATE ÎN ORGANIZAREA INSTANȚEI ȘI ALOCAREA RESURSELOR DISPONIBILE

În anul 2022 a intervenit, în temeiul Legii nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, subrogarea de drept a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în toate drepturile și obligațiile ce revin Ministerului Justiției și care decurg din gestionarea bugetului instanțelor aprobat pentru toate cheltuielile de personal, inclusiv în cele de natură procesuală, și din hotărâri judecătorești și alte titluri executorii, precum și a celor privind aprobarea statelor de funcții și de personal pentru curțile de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii și emiterea ordinelor de salarizare pentru judecători și asistenți judiciari. În situația creată de prevederile legii menționate, a crescut în mod semnificativ presiunea volumului de muncă asupra personalului Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea aducerii la îndeplinire a noilor atribuții.

Astfel, creșterea exponențială a atribuțiilor ce-i revin Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca urmare a preluării bugetului instanțelor judecătorești, impune cu necesitate o suplimentare a numărului maxim de posturi în privința mai multor categorii de personal care intră în structura compartimentelor suport existente sau nou înființate (magistrați-asistenți, funcționari publici și grefieri), dar și organizarea unor activități de formare profesională adaptate noilor atribuții.

Totodată, noile reglementări au generat în sarcina instanței supreme atribuții privind organizarea concursurilor și evaluarea magistraților-asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și aprobarea statelor de funcții și de personal pentru curțile de apel, tribunale, tribunale specializate și judecători și emiterea ordinelor de salarizare pentru judecători și asistenți judiciari.

În acest sens, a fost demarat un amplu proces de reorganizare internă, care presupune o structurare nouă a compartimentelor de suport existente, înființarea unora noi și o regândire a atribuțiilor acestora, aspecte oglindite în noul Regulament de organizare și funcționare administrativă al instanței supreme, publicat la data întocmirii prezentului raport.

Pentru prima dată, în cursul anului 2022, în cadrul instanței supreme, în baza Ordinului nr. 289 din 14.11.2022 al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, a fost organizat programul de formare inițială a magistraților-asistenți nou numiți în funcție. De asemenea, tot cu caracter de noutate, se remarcă organizarea sesiunilor de formare profesională a personalului auxiliar de specialitate, desfășurate la sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție în colaborare cu Școala Națională de Grefieri.

Capitolul III

Principalele coordonate ale jurisprudenței instanței supreme în 2022

■ 1. HOTĂRĂRI PRONUNȚATE ÎN RECURS ÎN INTERESUL LEGII. JURISPRUDENȚĂ ESENȚIALĂ

Recursul în interesul legii reprezintă, prin rațiunea conferită de legiuitor, principalul mecanism prin care Înalta Curte de Casație și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, ca misiune constituțională fundamentală ce revine celei mai înalte jurisdicții a statului român. În cele ce urmează sunt prezentate unele dintre deciziile pronunțate în anul 2022 de Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, grupate pe materii, decizii considerate a fi ilustrative din perspectiva problemei de drept dezlegate.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV

Prin *Decizia nr. 26 din 14 noiembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1230 din 21 decembrie 2022*, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că dispozițiile art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2020 pentru aprobarea unor măsuri de sprijin decontate din fonduri europene, ca urmare a răspândirii coronavirusului COVID-19, pe perioada stării de urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 82/2020, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 166/2021 privind modificarea și completarea art. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2020, nu sunt aplicabile cererilor aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor judecătorești la data intrării în vigoare a Legii nr. 166/2021.

În considerentele soluției pronunțate, Înalta Curte a reținut că regula privitoare la determinarea normei de drept substanțial incidente prin aplicarea filtrului legal stabilit de art. 6 din Codul civil, ce constituie dreptul comun în materie, este operantă pentru cazul în care legea nouă însăși nu conține dispoziții tranzitorii proprii prin care să regleze conflictul de legi în timp, caz în care acestea ar fi aplicabile prioritar, potrivit principiului specialia generalibus derogant.

Prin *Decizia nr. 18 din 03 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1258 din 28 decembrie 2022*, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că, în litigiile având ca obiect plângere contravențională, instanța de judecată poate invoca, din oficiu, prescripția executării sancțiunii contravenționale, prevăzute în dispozițiile art. 14 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.

În argumentarea soluției pronunțate, Înalta Curte reține faptul că, întrucât contravenția reprezintă o acuzație în materie penală, în privința aspectelor de drept substanțial, cum sunt dispozițiile referitoare la prescripția executării sancțiunilor contravenționale, dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 se completează cu principiile și regulile dreptului penal, așa cum rezultă în mod expres din dispozițiile normei de trimitere de la art. 47 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001. Dispozițiile art. 14 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 conțin o reglementare de sine stătătoare în materia contravențiilor, derogatorie de la dreptul comun, care permite instanței investite cu soluționarea plângerii contravenționale să verifice din proprie inițiativă și să invoce din oficiu incidența prescripției executării sancțiunii contravenționale.

DREPTUL MUNCII ȘI ASIGURĂRILOR SOCIALE

Prin *Decizia nr. 15 din 19 septembrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1065 din 3 noiembrie 2022*, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 52 alin. (2) din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, raportat la *Decizia Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în M. Of. nr. 517 din 8 iulie 2016*, în patrimoniul salariatului cu privire la care angajatorul a emis, în temeiul art. 52 alin. (1) lit. b) teza întâi din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, decizie de suspendare a contractului individual de muncă, urmare a efectelor *Deciziei Curții Constituționale nr. 279 din 23 aprilie 2015, publicată în M. Of. nr. 431 din 17 iunie 2015*, în situația în care raportul juridic guvernat de dispozițiile legii constatate ca fiind neconstituționale nu a fost definitiv consolidat,

În patrimoniul salariatului ia naștere un drept de creanță constând într-o despăgubire echivalentă cu remunerația cuvenită, pe toată durata suspendării, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale.

În argumentarea soluției, s-a reținut că, astfel cum rezultă din jurisprudența constantă a Curții Constituționale, deciziile de constatare a neconstituționalității legilor se aplică raporturilor juridice care se nasc după publicarea lor în Monitorul Oficial al României, Partea I – facta futura, dar și situațiilor juridice care nu au fost definitiv consolidate la data publicării deciziei – facta pendentia. Astfel, s-a constatat că Decizia Curții Constituționale nr. 279 din 23 aprilie 2015 produce efecte în situația angajaților asupra cărora planează suspiciunea că au săvârșit anterior publicării deciziei o faptă în legătură cu serviciul, față de care angajatorul a formulat plângere penală și a decis suspendarea raportului de muncă, și care fie se aflau în termenul de contestare a deciziei de suspendare a contractului individual de muncă, fie aveau deja formulată o asemenea contestație la instanța judecătorească, fie nu contestaseră decizia de suspendare.

Făcând trimitere la cele statuate prin Decizia nr. 19 din 13 iunie 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, s-a reținut că se impune concluzia potrivit căreia în cauzele pendente, ca urmare a declarării neconstituționalității art. 52 alin. (1) lit. b) teza întâi din Codul muncii, dreptul la despăgubire se acordă salariatului pe toată durata suspendării contractului de muncă. Aceasta întrucât la data publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 279 din 23 aprilie 2015, angajatorul, fie la cererea salariatului, fie din oficiu, avea obligația să înceteze măsura suspendării contractului individual de muncă și să dispună continuarea efectelor acestuia, independent de soluția ce urma să se pronunțe în cauza penală, cu plata drepturilor salariale cuvenite pe perioada suspendării, având posibilitatea antrenării răspunderii disciplinare sau/și civile pentru fapta care a determinat formularea plângerii penale.

DREPT COMERCIAL

În interpretarea art. 120 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, prin raportare la art. 405 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, art. 706 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 201 din Legea nr. 71/2011 și art. 6 alin. (1), (4) și (5) din Codul civil, coroborat cu art. 1 alin. (2) din Decretul nr. 167/1958 și art. 2.504 alin. (1) din Codul civil, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit, prin *Decizia nr. 13 din 6 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 907 din 15 septembrie 2022*, că:

1. Regimul juridic aplicabil prescripției dreptului de a obține executarea silită a ipotecii este guvernat de normele de drept substanțial în vigoare la momentul nașterii dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea creanței garantate, fiind lipsită de relevanță norma procesuală aplicabilă procedurii de executare silită.
2. Dreptul de a obține executarea silită în temeiul contractului de ipotecă se stinge, pe cale accesorie, prin efectul prescripției executării silite a creanței întemeiate pe contractul de credit, dacă aceasta din urmă începe să curgă anterior datei de 1 octombrie 2011.
3. În cazul în care prescripția dreptului de a obține executarea silită a creanței garantate începe să curgă după 1 octombrie 2011 (inclusiv), executarea silită a ipotecii nu se

stinge, pe cale accesorie, chiar dacă dreptul de a obține executarea silită a creanței principale este prescrist, situație în care termenul de prescripție aplicabil este de:

- 3 ani, potrivit art. 405 alin. 1 teza I din Codul de procedură civilă din 1865, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă în intervalul 1 octombrie 2011-14 februarie 2013;
- 10 ani, potrivit art. 706 alin. (1) teza a II-a din Codul de procedură civilă, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă după 15 februarie 2013 (inclusiv).

În argumentarea acestei soluții se arată, în esență, că prescripția dreptului creditorului garantat de a obține executarea contractului de credit va rămâne supusă legii în vigoare la momentul la care aceasta a început să curgă și va avea impact asupra executării silite a ipoteci.

În materia insolvenței, prin *Decizia nr. 14 din 27 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 902 din 13 septembrie 2022*, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 169 alin. (1) lit. d) teza a doua din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, că în cazul în care pârâtul nu predă documentele contabile practicianului în insolvență, după prealabila notificare, se prezumă relativ întrunirea tuturor condițiilor necesare atragerii răspunderii patrimoniale pentru fapta prevăzută de art. 169 alin. (1) lit. d) din aceeași lege.

În considerentele deciziei s-a reținut că prezumția relativă exonerează subiectul activ al acțiunii în antrenarea răspunderii patrimoniale de obligația dovedirii condițiilor necesare pentru antrenarea răspunderii patrimoniale, și anume: existența faptei ilicite, a prejudiciului, înțeles atât ca stare de insolvență a patrimoniului, cât și ca pasiv neacoperit, precum și a legăturii de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu.

O altă hotărâre pronunțată de Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, cu relevanță în materia insolvenței, este *Decizia nr. 19 din 3 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1061 din 2 noiembrie 2022*, prin care s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 262 alin. (4), prin raportare la prevederile art. 75 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, căile de atac promovate de debitorul societate de asigurare/reasigurare față de care a fost deschisă procedura falimentului, împotriva hotărârilor judecătorești prin care au fost soluționate acțiunile unui/unor creditor/creditori pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului introduse pe rolul instanțelor înaintea deschiderii acestei proceduri, nu sunt suspendate de drept.

Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că dispozițiile art. 262 alin. (4) și (5) din Legea nr. 85/2014 au caracter derogatoriu, determinat de specificitatea falimentului societăților de asigurare/reasigurare, numai în situația în care conțin soluții legislative diferite. În măsura în care aceste texte normative nu dispun ceva diferit în raport cu norma generală – art. 75 alin. (2) din aceeași lege, se aplică în completare, în mod obligatoriu, norma generală pentru toate situațiile nereglementate diferit, evident, cu condiția să nu existe vreo situație care face inaplicabilă obiectiv norma generală.

DREPT PROCESUAL CIVIL

Prin *Decizia nr. 21 din 17 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1091 din 11 noiembrie 2022*, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 454 din Codul de procedură civilă, pârâtul nu poate fi exonerat de la plata cheltuielilor de judecată în situația în care obiectul acțiunii îl reprezintă un litigiu din categoria celor nesusceptibile de procedura punerii în întârziere sau un litigiu în care hotărârea nu se poate pronunța doar pe baza recunoașterii pârâtului.

În considerentele hotărârii, instanța supremă a reținut că dispozițiile art. 454 din Codul de procedură civilă instituie o excepție de la regula generală prevăzută de art. 453 alin. (1) din același cod, și anume cea a exonerării pârâtului de la plata cheltuielilor de judecată.

În ceea ce privește determinarea sferei de aplicare a dispozițiilor ce au făcut obiectul sesizării, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că prima teză a art. 454 din Codul de procedură civilă face trimitere la recunoașterea pretențiilor reclamantului de către pârât. În acest context, exonerarea prevăzută de art. 454 din Codul de procedură civilă acționează în favoarea pârâtului care a recunoscut pretențiile reclamantului în forma și până la termenele prevăzute de acest text, cu condiția ca litigiul să fie de natură a se stinge prin simpla recunoaștere a pretențiilor de către pârât, recunoaștere care prin ea însăși poate conduce la realizarea în substanță a pretențiilor reclamantului, și nu doar la valorificarea ei în plan probatoriu de către instanță. S-a mai reținut, totodată, că norma analizată este aplicabilă în situația în care pârâtul nu a fost pus în întârziere de către reclamant sau nu este de drept în întârziere, fiind deci aplicabil litigiilor compatibile cu aceste noțiuni juridice.

Prin *Decizia nr. 1 din 31 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 284 din 24 martie 2022*, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 603 alin. (3) teza a II a din Codul de procedură civilă, sintagma „după verificarea de către instanța judecătorească ori de către notarul public a respectării condițiilor respectării condițiilor (...)” vizează verificarea condițiilor formale ale hotărârii arbitrale, iar nu a celor de fond.

În dezlegarea problemei de drept asupra căreia a fost chemată să se pronunțe, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că, în contextul dat de dispozițiile art. 603 alin. (3) din Codul de procedură civilă, nu poate fi vorba despre un control judiciar sau despre o nouă judecată asupra unei hotărâri arbitrale care, nefiind atacată de părți cu acțiune în anulare și nefiind desființată (în condițiile art. 613 din Codul de procedură civilă), înseamnă că este definitivă și obligatorie, potrivit art. 606 din același cod.

Prin *Decizia nr. 2 din 31 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 256 din 16 martie 2022*, Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 416 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul suspendării facultative, dispuse de instanță în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 1 din Codul de

procedură civilă până la pronunțarea de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene a unei hotărâri preliminare, ca urmare a solicitării unei alte instanțe naționale sau a unei instanțe dintr-un alt stat membru al Uniunii Europene, nu intervine perimarea cererii de chemare în judecată sau, după caz, a căii de atac, în ipoteza în care partea interesată nu solicită repunerea cauzei pe rol în termen de 6 luni de la data pronunțării hotărârii preliminare de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, instanța de judecată fiind obligată să dispună din oficiu reluarea judecării procesului.

În considerentele deciziei s-a arătat că, în situația în care un complet de judecată dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, considerând că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519 din Codul de procedură civilă, în sensul că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia instanța supremă nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, solicitând Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată, iar alte completuri de judecată, în cauze similare pendinte, suspendă judecata acestora până la soluționarea sesizării inițiale, reluarea judecării în procesele suspendate pe acest temei trebuie să aibă loc din oficiu.

Aceleși rațiuni determină concluzia că și în cazul dosarelor suspendate în temeiul art. 413 alin. (1) pct. 1 din Codul de procedură civilă, până la pronunțarea hotărârii CJUE, care a fost sesizată de o altă instanță, se impune aceeași soluție, conform principiului *ubi eadem est ratio, eadem solutio esse debet*, întrucât ne aflăm tot în prezența unei suspendări facultative cauzate de o chestiune prejudicială, respectiv de soluția pe care instanța europeană urmează să o pronunțe cu privire la interpretarea sau validitatea dispozițiilor de drept unional în privința cărora a fost sesizată prin procedura întrebării preliminare. Ca urmare, în condițiile în care la momentul suspendării judecării s-a constatat existența unei similarități cu cauza pendinte pe rolul CJUE, în sensul că sunt incidente aceleași dispoziții de drept al Uniunii cu privire la interpretarea sau validitatea cărora a fost sesizată anterior Curtea Europeană prin procedura reglementată de art. 267 din TFUE, după pronunțarea hotărârii CJUE, instanța trebuie să dispună, din oficiu, repunerea cauzei pe rol pentru continuarea judecării, urmând ca judecătorul să aprecieze în ce măsură dezlegările instanței europene se impun în propriul dosar.

Prin urmare, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că, întrucât instanța de judecată care a adoptat măsura suspendării facultative a procesului pe acest temei este obligată, după pronunțarea hotărârii de către CJUE, să dispună din oficiu reluarea judecării procesului, nu se poate constata, în baza art. 416 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cu raportare la art. 413 alin. (1) pct. 1 din același cod, perimarea cererii de chemare în judecată, respectiv a căii de atac, întrucât nu se poate vorbi de rămânerea cauzei în nelucrare, din motive imputabile părții, timp de 6 luni.

DREPT PROCESUAL PENAL

În ceea ce privește interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 4886 alin. (1) din Codul de procedură penală raportat la art. 285 din același cod și art. 154 din Codul penal, s-a stabilit că în cauzele având ca obiect contestații privind durata procesului în

cazul faptelor ai căror autori nu au fost identificați (sau identificabili), deși organele de urmărire penală au depus diligențele necesare în acest scop, se stabilesc termene în vederea finalizării urmăririi penale (ce implică și identificarea făptuitorilor) și, respectiv, în care o nouă contestație nu poate fi formulată. (*Decizia nr. 7 din 7 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 484 din 16 mai 2022*)

În acest context, s-a reținut că stabilirea termenului în vederea finalizării urmăririi penale și data de la care se poate formula o nouă contestație constituie un mecanism eficient în cadrul instituției, cu efecte asupra asigurării eficienței anchetei. Soluția clasării nu va fi oportună însă până la identificarea incidentei unuia dintre cazurile enumerate de art. 16 din Codul de procedură penală (cazuri care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale).

Prin *Decizia nr. 9 din 21 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 465 din 10 mai 2022*, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că organul judiciar competent să soluționeze plângerea persoanei nemulțumite în ipoteza în care procurorul ierarhic superior celui care a emis soluția de clasare a admis-o, a infirmat soluția procurorului de caz și a dat o nouă soluție de clasare, pentru alte motive decât cele invocate de petent, în raport cu dispozițiile art. 339 alin. (5) din Codul de procedură penală, este judecătorul de cameră preliminară.

Legitimarea procesuală necesară formulării plângerii la judecător, în această ultimă situație, rezidă din aceea că valorificarea altor elemente de fapt sau de drept în soluționarea plângerii, de către procurorul ierarhic superior, poate reprezenta o lipsă de valorizare a interesului legitim urmărit de petent și echivalează cu respingerea solicitării sale, dând posibilitatea sesizării imediate și directe a judecătorului de cameră preliminară.

În ceea ce privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 7 alin. (1) din Legea nr. 76/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului Național de Date Genetice Judiciare, modificată, s-a stabilit că prelevarea de probe biologice de la persoane condamnate definitiv sau față de care s-a dispus amânarea aplicării pedepsei sau renunțarea la aplicarea pedepsei, pentru săvârșirea infracțiunilor cuprinse în anexa Legii nr. 76/2008, are caracter facultativ, iar nu caracter obligatoriu, instanțele având competența de a aprecia dacă trebuie sau nu introduse amprente genetice în Sistemul Național de Date Genetice Judiciare. (*Decizia nr. 20 din 17 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1103 din 16 noiembrie 2022*)

O ultimă chestiune de drept în materie penală, dezlegată în cursul anului 2022 de către Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii vizează faptul că în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 38 alin. (1) lit. c) și art. 40 alin. (1) din Codul de procedură penală, competența instanței de judecată în soluționarea cauzelor penale având ca obiect infracțiuni săvârșite de judecători și procurori care au dobândit un grad profesional superior celui al instanței/parchetului în care își desfășoară efectiv activitatea se determină prin raportare la instanța/parchetul la care își desfășoară efectiv activitatea magistratul cercetat și nu la gradul profesional superior al acestuia. (*Decizia nr. 23 din 14 noiembrie 2022*).

■ 2. HOTĂRÂRI PRONUNȚATE PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT. JURISPRUDENȚĂ ESENȚIALĂ

Un alt mecanism important de unificare a jurisprudenței este realizat prin activitatea desfășurată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, activitate concretizată prin hotărârile pronunțate ce dobândesc atributul esențial de a preveni practica neunitară la nivelul instanțelor judecătorești. Chestiunile de drept prezentate în continuare au fost apreciate a prezenta o relevanță de natură a justifica includerea acestora în raportul de activitate al instanței.

CONTENCIOS ADMINISTRATIV

Prin *Decizia nr. 29 din 16 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 918 din 19 septembrie 2022*, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. XV alin. (11) raportat la art. XV alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu modificările și completările ulterioare, a statuat în sensul că, condiția „realizării de încasări cu minimum 25% mai mici comparativ cu media lunară pe anul 2019” nu include și ipoteza nerealizării unor venituri pe anul 2019, ca urmare a dobândirii calității de avocat doar începând cu anul 2020, respectiv anterior instituirii stării de urgență prin Decretul Președintelui României nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României, dar ulterior datei de 1 ianuarie 2020.

Înalta Curte a reținut faptul că, în interpretarea gramaticală a normei, acordarea indemnizației este condiționată, fără distincții, de o reducere a venitului înregistrat, ca o consecință negativă a epidemiei de COVID-19 și a stării de urgență. Nu poate fi acceptată inaplicabilitatea condiției în situația factuală premisă a sesizării pentru că ar însemna să fie eludate cerințele expres prevăzute de legiuitor pentru acordarea indemnizației.

Interpretarea corelată a textelor alin. (11) și (12) ale art. XV din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 permite, inclusiv în cazul avocaților stagiați intrați în profesie în 2020, compararea veniturilor indiferent de sursa lor, neaflându-ne în ipoteza unei imposibilități practice de aplicare a textului. Ca urmare, în cazul avocatului stagiar, ca și în cazul avocatului suspendat din profesie în anul 2019, aflat în concediu de creștere a copilului, condiția realizării unor venituri în anul 2019 subzistă, dar aceste venituri nu se rezumă la cele dobândite prin exercitarea profesiei de avocat.

Prin *Decizia nr. 15 din 14 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 499 din 20 mai 2022*, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a statuat în sensul că dispozițiile art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2018

pentru completarea art. 67 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, nu sunt de natură să confere Guvernului o competență directă de numire în aceste funcții și să dea naștere unor îndoieli legitime cu privire la utilizarea prerogativelor și a funcțiilor Inspecției Judiciare, ca instrument de presiune asupra activității judecătorilor și a procurorilor sau de control politic al acestei activități.

În motivarea soluției pronunțate, Înalta Curte reține faptul că, potrivit art. 65 alin. (2) din Legea nr. 317/2004, în funcția de inspector-șef al Inspecției Judiciare nu poate fi numit decât un judecător, a cărui întreagă carieră profesională este girată de CSM, garantul independenței justiției, conform art. 133 alin. (1) din Constituție, și singura instituție cu competențe în numirea, promovarea, transferul și sancționarea judecătorilor, potrivit art. 125 alin. (2) din Constituție, ceea ce înseamnă că persoana respectivă răspunde exigențelor specifice corpului magistraților, prezentând garanțiile de imparțialitate și independență în exercitarea funcției.

Așadar, deși este necontestat faptul că interimatul celor două funcții de conducere a fost exercitat în temeiul dispozițiilor art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2018, Executivul nu a avut nicio implicare în selectarea sau numirea persoanelor care au asigurat interimatul, motiv pentru care nu se poate reține incidența ipotezei avute în vedere de CJUE la paragraful 202 din Hotărârea din 18 mai 2021.

DREPT CIVIL

Prin *Decizia nr. 57 din 3 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1162 din 5 decembrie 2022*, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că, într-un litigiu care are ca obiect contestația formulată împotriva deciziei de compensare emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 193/2021 privind aprobarea O.U.G. nr. 72/2020, se interpretează în sensul că evaluarea imobilului urmează a fi realizată prin raportare la grila notarilor publici valabilă în anul anterior emiterii deciziei de compensare de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, ce face obiectul contestației judiciare.

În considerentele deciziei s-a reținut că obiectul controlului judecătoresc realizat în cadrul contestației judiciare întemeiate pe art. 35 alin. (1) și (3) din Legea nr. 165/2013, este reprezentat de verificarea conformității cu legea a deciziei administrative de compensare, în concret, modul în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a aplicat prevederile legale incidente în dosarul administrativ, deci inclusiv maniera de aplicare a prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 referitoare la evaluarea imobilului prin raportare la grila notarială aplicată de Comisia Națională, respectiv cea valabilă pentru anul precedent emiterii deciziei de compensare. A se proceda în cadrul judecării contestației la reanalizarea valorii imobilului în raport cu o altă grilă notarială decât cea valabilă în anul anterior emiterii deciziei administrative de compensare este de natură a sustrage o parte esențială din obiectul controlului jurisdicțional instituit de art. 35 alin. (1) și (3) din Legea nr. 165/2013.

Prin *Decizia nr. 58 din 3 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1120 din 21 noiembrie 2022*, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extra-

vilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, cu modificările și completările ulterioare și art. 13 alin. (5) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a stabilit că nu este necesară respectarea dreptului de preempțiune prevăzut de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 la încheierea unei convenții având ca obiect înstrăinarea posesiei asupra unui teren agricol din extravilan.

În considerentele deciziei se arată că până la intabularea dreptului de proprietate asupra imobilului, nu există nicio rațiune pentru aplicarea prevederilor art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 referitoare la dreptul de preempțiune, în cazul unui teren agricol amplasat în extravilanul localităților, aplicarea normei pentru identitate de rațiune nefiind admisibilă, întrucât Codul civil, prin art. 10, interzice în mod expres analogia în privința legilor care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile. Or, art. 4 alin. (1) din Legea nr. 17/2014 impune o anumită condiție pentru încheierea valabilă a contractului de vânzare, anume dreptul de preempțiune.

DREPT COMERCIAL

În materia insolvenței, prin *Decizia nr. 28 din 9 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 31 mai 2022*, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis că dispozițiile art. 45 alin. (1) lit. k) și o) din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, trebuie interpretate în sensul că judecătorul-sindic poate confirma un plan de reorganizare numai în măsura în care există o hotărâre de aprobare de către adunarea creditorilor a respectivului plan de reorganizare. Totodată, a stabilit că dispozițiile art. 138 alin. (4) și art. 139 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 trebuie interpretate în sensul că imposibilitatea adoptării unei hotărâri în adunarea creditorilor convocată pentru aprobarea planului de reorganizare, din lipsă de cvorum cauzată de neprezentarea creditorilor legal convocați la cel puțin două ședințe având aceeași ordine de zi, nu echivalează cu votul negativ asupra planului de reorganizare.

În considerentele deciziei pronunțate, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut că în ipoteza în care nu s-a putut adopta o hotărâre a adunării creditorilor, în condițiile art. 138 din Legea nr. 85/2014, cu privire la aprobarea planului sau a unuia dintre planurile propuse, din lipsă de cvorum cauzată de neprezentarea creditorilor legal convocați la cel puțin două ședințe ale acestora având aceeași ordine de zi, judecătorul-sindic nu este îndrituit să suplinească aprobarea planului de reorganizare, iar lipsa de rol activ în procedură a creditorilor înscrisi pe tabelul definitiv de creanțe nu echivalează cu votul negativ, ci constituie unul dintre cazurile în care judecătorul-sindic va decide intrarea debitorului insolvent în faliment.

DREPTUL MUNCII ȘI ASIGURĂRILOR SOCIALE

Prin *Decizia nr. 54 din 3 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1055 din 31 octombrie 2022*, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni

de drept a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 56 alin. (1) lit. c) și art. 56 alin. (2) din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, respingerea cererii de pensionare pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare în procedura revizuirii prevăzută la art. 107 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, atrage aplicarea normelor de drept din Codul civil ce reglementează efectele nulității actului juridic, în privința deciziei de constatare a cazului de încetare de drept a contractului individual de muncă emise de angajator în temeiul dispozițiilor art. 56 alin. (2) coroborat cu art. 56 alin. (1) lit. c) din Codul muncii.

În argumentarea soluției pronunțate, s-a reținut că actul juridic prin care casa teritorială de pensii recunoaște angajatului dreptul la pensie (decizia de pensie) este un act juridic unilateral, în înțelesul art. 1.324 și următoarele din Codul civil, supus însă reglementărilor speciale prevăzute de Legea nr. 263/2010, iar actul juridic de constatare a încetării de drept a contractului individual de muncă este un act juridic unilateral subsecvent, întrucât se întocmește de angajator în temeiul legii și exclusiv în baza comunicării deciziei de pensie.

În consecință, s-a reținut că, întrucât, atât Codul muncii, potrivit art. 278 alin. (1) din același cod, cât și Legea nr. 263/2010, în aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (2) și art. 3 alin. (1) din Codul civil, se completează cu normele de drept comun cuprinse în Codul civil, în privința efectelor juridice pe care le produce desființarea deciziei de pensie asupra actelor subsecvente întocmite/emise în baza sa, instanțele judecătorești trebuie să aibă în vedere dispozițiile legale ce reglementează efectele nulității, potrivit art. 1.325 raportat la art. 1.254 din Codul civil.

DREPT PENAL

O primă chestiune de drept cu impact în domeniul combaterii traficului și consumului ilicit de droguri, dezlegată în cursul anului 2022, a vizat stabilirea faptului că în situația în care o persoană călătorește în România cu avionul având asupra sa droguri, acestea se consideră introduse în țară (cu consecința consumării infracțiunii) în momentul în care persoana aflată la bordul aeronavei trece frontiera, intrând astfel în spațiul aerian cuprins între frontierele de stat, fără ca efectuarea controlului vamal să prezinte relevanță în privința consumării infracțiunii prevăzute de dispozițiile art. 3 din Legea nr. 143/2000. (*Decizia nr. 3 din 27 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 375 din 15 aprilie 2022*)

Prezenta dezlegare privește momentul consumării infracțiunii de trafic internațional de droguri, acela al trecerii frontierei de stat. Plasarea făptuitorului pe teritoriul asimilat sau simpla îmbarcare pe o navă sub pavilion românesc ori pe o aeronavă înmatriculată în România, în condițiile deținerii de droguri, nu echivalează cu săvârșirea infracțiunii de trafic internațional de droguri, pentru existența ori consumarea căreia este necesară translatarea frontierei de stat.

În ceea ce privește situația în care infracțiunea de furt este comisă de o persoană ce poartă o mască, într-un spațiu unde purtarea măștii este obligatorie, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a stabilit că îndeplinirea obligației de a purta o

mască de protecție având aptitudinea de a ascunde fizionomia, în spațiile publice în care actele normative în vigoare prevăd obligativitatea acesteia, atrage incidența elementului circumstanțial agravant prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. c) din Codul penal privind infracțiunea de furt săvârșită de către o persoană mascată. (*Decizia nr. 4 din 27 ianuarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 335 din 05 aprilie 2022*)

O chestiune de drept cu impact în domeniul infracțiunilor contra siguranței circulației pe drumurile publice, dezlegată în cursul anului 2022, a vizat stabilirea faptului că atunci când o persoană conduce pe drumurile publice un autovehicul, având o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge și aflându-se sub influența unor substanțe psihoactive, sunt întrunite elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (1) și (2) din Codul penal, infracțiune unică. (*Decizia nr. 11 din 23 februarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 430 din 03 mai 2022*)

În considerentele deciziei pronunțate s-a reținut că, chiar dacă acțiunea făptuitorului realizează elementul material al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 336 din Codul penal, atât în forma tip, prevăzută de primul alineat, cât și a variantei asimilate, de la cel de-al doilea alineat, în condițiile în care nu se produc urmări imediate multiple ale faptei sale, nu se poate reține existența a două infracțiuni distincte, ci suntem în prezența unei infracțiuni unice, comisă în ambele variante normative.

Tot în domeniul infracțiunilor contra siguranței circulației pe drumurile publice, o altă chestiune de drept dezlegată în cursul anului 2022 a vizat stabilirea că sintagma „fapta oricărei persoane de a modifica starea locului” din conținutul normei de incriminare a art. 338 alin. (2) din Codul penal privind infracțiunea de părăsire a locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia are în vedere și schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație. (*Decizia nr. 22 din 4 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 15 iunie 2022*)

În acest sens s-a reținut că textul art. 338 alin. (2) din Codul penal este suficient de clar și de previzibil pentru a se înțelege exact de către orice destinatar în ce constă fapta oricărei persoane, care, fără acordul echipei de cercetare la fața locului, modifică starea locului sau șterge urmele accidentului de circulație din care a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane.

De asemenea, prin *Decizia nr. 37 din 8 iunie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1031 din 24 octombrie 2022*, a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a stabilit că persoana care deține o funcție de conducere în cadrul unui partid politic are calitatea de funcționar public potrivit dispozițiilor art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1968, iar persoana care deține o funcție de conducere în cadrul unui partid politic nu are calitatea de funcționar public, potrivit dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a și ale art. 175 alin. (2) din Codul penal.

Astfel, din perspectiva dispozițiilor art. 145 din Codul penal de la 1968, partidele politice, persoane juridice de drept public și totodată de interes public, fac parte din categoria unităților la care se referă acest text legal, iar persoana care deține o funcție de conducere în cadrul acestora, sub rezerva exercitării în serviciul entității, permanent sau temporar, cu orice titlu, indiferent cum a fost investită, a unei însărcinări de orice natură, retribuită sau neretribuită, va avea calitatea de funcționar public.

În consecință, în raport cu obiectul sesizării, având în vedere sfera de cuprindere a dispozițiilor art. 145 din Codul penal de la 1968, care includea în semnificația termenului public și „alte persoane de interes public”, alături de autorități publice și instituții publice, și ținând cont de faptul că partidele politice sunt persoane juridice de drept public și totodată de interes public, s-a răspuns primei teze a sesizării formulate de către instanța de trimitere în sensul că „persoana care deține o funcție de conducere în cadrul unui partid politic are calitatea de funcționar public potrivit dispozițiilor art. 147 alin. 1 din Codul penal de la 1968”.

O interpretare unitară a primit și problema de drept privind aplicarea normelor referitoare la întreruperea cursului prescripției răspunderii penale, stabilindu-se că acestea sunt norme de drept penal material (substanțial) supuse din perspectiva aplicării lor în timp principiului activității legii penale prevăzut de art. 3 din Codul penal, cu excepția dispozițiilor mai favorabile, potrivit principiului mitior lex prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituția României, republicată, și art. 5 din Codul penal. (*Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1141 din 28 noiembrie 2022*).

În considerentele deciziei s-a reținut că în jurisprudența sa obligatorie, Curtea Constituțională a arătat în mod constant că în dreptul penal român instituția prescripției răspunderii penale este considerată ca aparținând dreptului penal material, iar, pe de altă parte, că într-o serie de decizii de respingere a excepțiilor de neconstituționalitate invocate și în legătură cu dispoziții ce vizează ocrotirea unei valori fundamentale (dreptul la viață), instanța de contencios constituțional a analizat dispozițiile legale supuse controlului de constituționalitate strict din perspectiva principiului legalității incriminării și pedepsei consacrat de art. 7 din C.E.D.O. și a considerat că nu intră în domeniul de aplicare al interdicției retroactivității legii penale dispozițiile unei legi prin care se declară ca imprescriptibile anumite infracțiuni, pentru care nu se împlinesc termenele de prescripție la data adoptării legii mai severe.

Analiza Curții Constituționale asupra instituției prescripției răspunderii penale a fost reluată în contextul pronunțării Deciziei nr. 297/2018, prin care s-a constatat neconstituționalitatea soluției legislative circumscrise sintagmei „oricărui act de procedură în cauză” din cuprinsul art. 155 alin. (1) din Codul penal. Curtea Constituțională a reținut că răspunderea penală este guvernată, alături de principiul legalității incriminării și pedepsei și cel al caracterului personal, de principiul prescriptibilității, potrivit căruia dreptul statului de a trage la răspundere penală persoanele care săvârșesc infracțiuni se stinge dacă acesta nu este exercitat într-un anumit interval de timp (paragraful 14).

De asemenea, referindu-se la considerentele Deciziei nr. 1.092/2012, Curtea a reiterat concluzia sa în sensul că prescripția aparține dreptului penal material, și nu dreptului procesual penal și că aceasta are un efect principal, constând în înlăturarea răspunderii penale, și un efect derivat, de ordin procesual, constând în înlăturarea acțiunii penale (paragrafele 25 și 27).

În consecință, s-a reținut că în jurisprudența Curții Constituționale a României derivată din pronunțarea deciziilor cu efect obligatoriu erga omnes conform art. 147 alin. (4) din Constituție, instituția prescripției răspunderii penale a fost calificată ca aparținând dreptului penal material, iar nu dreptului procesual penal.

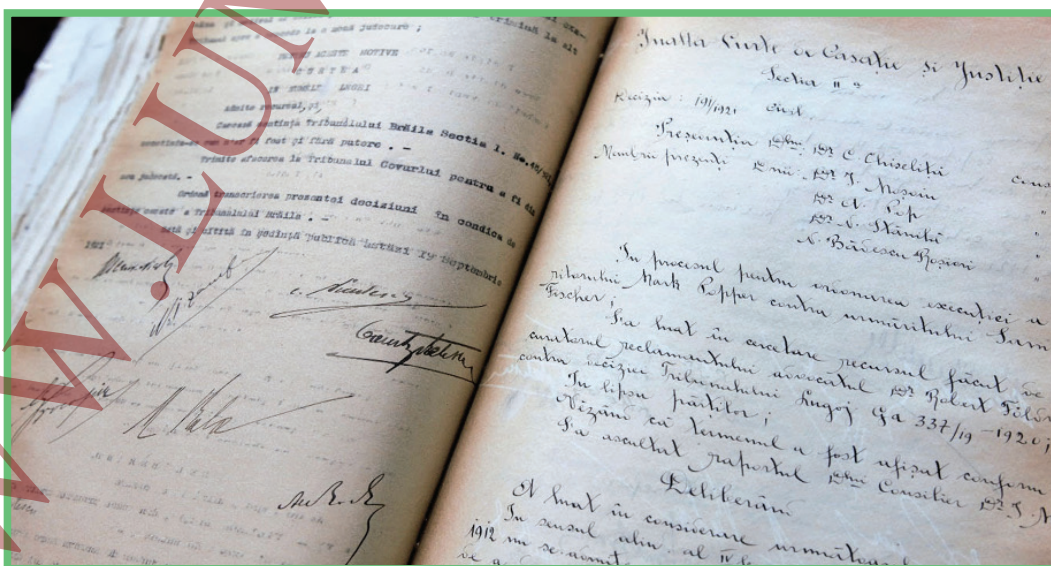
DREPT PROCESUAL PENAL

O primă chestiune de drept procesual penal, care a făcut obiectul unei soluții de unificare a jurisprudenței, în cursul anului 2022, este cea care a vizat faptul că actul prin care procurorul remediază neregularitățile rechizitoriului, în condițiile prevăzute de art. 345 alin. (3) din Codul de procedură penală, nu este supus verificării pentru legalitate și temeinicie de către procurorul ierarhic superior. (*Decizia nr. 23 din 4 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 4 iulie 2022*)

În considerentele deciziei s-a concluzionat că, în condițiile în care legiuitorul a înțeles să atribuie organului judiciar prevăzut de art. 54 din Codul de procedură penală competența exclusivă de a verifica legalitatea trimiterii în judecată și de a solicita, atunci când constată neregularități ale actului de sesizare, remedierea lor de către procuror, rezultă că judecătorul de cameră preliminară este unicul îndrituit, de lege lata, să statueze asupra legalității actului remediu și a aptitudinii acestuia de a înlătura, în mod efectiv, aspectele de neregularitate inițială a trimiterii în judecată.

De asemenea, tot prin *Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1141 din 28 noiembrie 2022* s-a stabilit că instanța care soluționează contestația în anulare, întemeiată pe efectele deciziilor Curții Constituționale nr. 297 din 26 aprilie 2018 și nr. 358 din 26 mai 2022, nu poate reanaliza prescripția răspunderii penale, în cazul în care instanța de apel a dezbătut și a analizat incidența acestei cauze de încetare a procesului penal în cursul procesului anterior acestei din urmă decizii.

În esență, s-a reținut că, în ipoteza în care instanța de apel a examinat incidența dispozițiilor legale referitoare la prescripția răspunderii penale prin raportare la Decizia Curții Constituționale nr. 297/2018, invocarea naturii juridice diferite a acesteia din urmă, astfel cum a fost stabilită prin Decizia nr. 358/2022, nu poate fi realizată pe calea contestației în anulare întemeiate pe dispozițiile art. 426 lit. b) din Codul de procedură penală, întrucât constituie o chestiune de drept, iar nu o eroare de procedură.

■ 3. HOTĂRÂRI DE SPEȚĂ CARE CONTUREAZĂ SAU RECONFIGUREAZĂ PRACTICA ÎCCJ ÎN DIFERITE DOMENII

SECȚIA I CIVILĂ

La nivelul Secției I civile o mare parte din cauze au ca obiect pretenții întemeiate pe **răspunderea civilă delictuală**, printre acestea fiind și cele care implică analiza unor drepturi și libertăți fundamentale cum ar fi libertatea de exprimare în contrapondere cu dreptul la viață privată, la demnitate și la imagine.

Evoluția tehnologică a societății a permis extinderea fără precedent a modalităților de comunicare a opiniilor în format digital, nu numai prin intermediul publicațiilor on-line, dar și ca urmare a utilizării rețelelor de socializare, așa cum este Facebook. Răspunderea civilă delictuală a unei persoane poate fi antrenată și ca urmare a preluării și distribuirii pe pagina de Facebook a unui articol cu conținut defăimător care depășește limitele libertății de exprimare – persoana vătămată de afirmațiile denigratoare fiind îndreptățită în acest caz la acordarea de daune morale în temeiul dispozițiilor de drept comun din Codul civil.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană de la Strasbourg a stabilit că atunci când comunicarea de informații sau dezbaterile unor subiecte de interes îmbracă forma reproducerii afirmațiilor unui terț (prin repostarea și distribuirea unui material, sau prin redarea unui interviu), nu se exclude de plano o analiză de conținut asupra materialului acuzat pentru caracterul său defăimător doar justificat de împrejurarea că acesta ar aparține altcuiva decât cel care îi asigură redarea. Întrucât practica repostării/copierii și distribuirii de materiale cu mesaj violent sau denigrator este adesea utilizată ca mijloc de ascundere a responsabilității transmițerii de informații ofensatoare, o analiză de conținut a materialului acuzat ca fiind ofensator, este necesară spre a decela, pe baza datelor fiecărui caz în parte, dacă e vorba despre o simplă redare neutră, neimplicată și distantă a înregistrării/materialului preexistent în mediul online, acțiune care nu comportă sancțiuni ori îngrădiri ale libertății de exprimare ori dacă, prin modul de alcătuire a materialului – atribuirea titlului, modul de prezentare a informației, adăugiri aduse textului – se înțelege că cel care acționează astfel aderă și susține ideile comunicate, situație care reclamă ori comportă o verificare sub aspectul depășirii limitelor libertății de exprimare.

În soluționarea unor astfel de cauze, în mod constant, Înalta Curte a procedat la stabilirea raportului dintre protejarea dreptului la libertatea de exprimare și dreptul la viață privată sau dreptul la demnitate și la propria imagine, prin raportare la principiile care se degajă din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu decizia nr. 837 din 13 aprilie 2022.

Referitor la condițiile impuse de angajator pentru accesul la un loc de muncă, într-o speță recentă, respectiv decizia nr. 883 din 14 aprilie 2022, Înalta Curte a reținut că cerința cunoașterii limbii maghiare pentru ocuparea postului de expert în cadrul unui

birou teritorial al Instituției Avocatului Poporului, ce are în competență mai multe localități cu populație de etnie maghiară în proporție mai mare de 20% din numărul locuitorilor, nu are caracter discriminatoriu, fiind incidentă norma de excepție prevăzută de art. 5 din O.G. nr. 137/2000, în condițiile în care atribuțiile concrete, stabilite în fișa postului, presupun, printre altele, asigurarea traducerii documentelor din și în limba maghiară, desfășurarea activității de interpretariat, participarea la audiențe, interacționarea cu petiționarii vorbitori de limba maghiară, efectuarea diverselor anchete în teritoriu cu persoane vorbitoare de limba maghiară, soluționarea unor petiții, formularea răspunsurilor și activitate de informare telefonică. De asemenea, instanța a reținut că prin prisma specificului activităților ce impun atribuții de interacționare cu publicul vorbitor de limbă maghiară, o atare cerință profesională apare ca justificată, asigurându-se astfel exercitarea dreptului cetățenilor aparținând unei minorități naționale în procent de peste 20% de a folosi limba maternă, atât în scris, cât și oral, în relațiile cu Instituția Avocatului Poporului, conform art.17 alin.(3) și art. 32 alin. (2) din Legea nr.35/1997, obiectivul vizat de angajator fiind unul legitim. Problematika examinată de instanța supremă în această speță este relevantă pentru acțiunile formulate pe calea dreptului comun în care părțile invocă existența discriminării, stabilind reperele analizei ce trebuie efectuată de instanță în soluționarea unor astfel de cauze.

În cursul anului 2022 au fost soluționate litigii care au avut ca obiect **restituirea pe cale separată a cheltuielilor judiciare efectuate într-un proces penal** finalizat cu soluție de achitare, calitatea procesuală pasivă având statul român.

Înalta Curte a reținut că pornind de la soluția de principiu consacrată prin dispozițiile art. 276 alin. (5) Cod procedură penală – potrivit cu care, în caz de achitare, persoana vătămată sau partea civilă este obligată să plătească inculpatului și, după caz, părții responsabile civilmente cheltuielile judiciare făcute de aceștia, în măsura în care au fost provocate de persoana vătămată sau de partea civilă – nu se poate deduce că atunci când acțiunea penală este pornită din oficiu, iar nu la sesizarea persoanei vătămate, inculpatul cercetat penal și achitat în final trebuie să suporte singur costurile apărării sale din acest proces.

S-a mai arătat că în absența unei soluții legale contrare și în virtutea principiului echității, se înțelege că aceeași soluție legală consacrată expres prin dispozițiile art. 276 alin. (5) Cod procedură penală, trebuie să funcționeze ori să fie valabilă și în cazul inculpatului care, cercetat din oficiu sub acuzația săvârșirii unei infracțiuni, este în final achitat. În acest caz, deși nu are calitatea de parte în procesul penal, fundamentul obligației de plată a cheltuielilor judiciare este dat de obligația de garanție care revine statului român, în calitatea sa de titular al acțiunii penale în virtutea căreia acesta are dreptul, obligația și puterea de a solicita tragerea la răspundere penală a persoanelor pentru săvârșirea de infracțiuni, spre exemplu deciziile nr. 77/2022 și nr. 517/2022. Practica recentă a Secției I civile reflectă această orientare jurisprudențială, în același sens fiind și deciziile nr. 2367/2021 și nr. 2533/2021 în cuprinsul cărora s-a relevat răspunderea obiectivă a statului căruia îi revine obligația de garanție ce are ca suport riscul de activitate a serviciului public de înfăptuire a justiției.

În materia **legilor de restituire a bunurilor preluate abuziv de regimul comunist** persistă litigiile generate de titlurile obținute asupra imobilelor de persoanele fizice sau juridice în temeiul unor hotărâri judecătorești sau a unor acte normative. Astfel,

spre exemplu, în considerentele deciziei nr. 379 din 23.02.2022, instanța a reținut că, prin analiza comparativă a titlurilor prin prisma criteriilor determinate de situația de excepție a imobilului în litigiu potrivit Deciziei nr. 33/2008, reclamanta beneficia de recunoașterea judiciară a calității sale de titular al unui „bun actual” în sensul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, recunoaștere care se realizase printr-o hotărâre pronunțată într-un proces anterior purtat între aceasta și o autoritate publică descentralizată a statului.

În acest context, singurul mijloc procedural posibil pentru a obține, în natură, imobilul, în disputa cu o persoană juridică, care nu este evidențiată în dispozițiile legii speciale, îl reprezintă acțiunea în revendicare a cărei soluționare nu se poate face după regulile clasice ale comparării titlurilor de proprietate, ci este necesar să se țină seama, pe lângă cele statuate prin Decizia în interesul legii nr.33/2008 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, de jurisprudența C.E.D.O., în interpretarea și aplicarea art.1 din Primul Protocol adițional la Convenția europeană. Or, dispozițiile art. 1 din Protocol nr. 1 impun verificarea existenței unui bun actual în patrimoniul părților, ca noțiune autonomă, a stabilirii ingerinței în dreptul lor de proprietate și a condițiilor în care această ingerință este una legitimă – este prevăzută de o lege accesibilă și previzibilă, a intervenit pentru o cauză de utilitate publică și cu respectarea principiului proporționalității (în accepțiunea de echilibru just între cerințele protejării unui interes general al comunității și imperativul protejării dreptului fundamental al individului, inclusiv din perspectiva acordării unei compensații rezonabile și efective în schimbul bunului de care a fost deposedat).

Referitor la **materia obligațiilor civile**, se remarcă o varietate a problemelor de drept în cadrul litigiilor deduse judecătii, Înalta Curte fiind chemată să analizeze prin prisma criticilor formulate în recurs chestiuni legate de: valabilitatea contractului de cesiune de creanță în condițiile neîncheierii actului în formă autentică; calitatea procesuală activă a moștenitorului universal/cu titlu universal în acțiunea în anulare a unui act notarial pentru lipsa discernământului; momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului material la acțiune în restituirea prestațiilor executate în temeiul unui contract de vânzare-cumpărare desființat prin hotărâre judecătorească; îndreptățirea reclamantului la **contravaloarea** lipsei de folosință în situația executării cu întârziere a obligației stabilite prin hotărâre judecătorească de a încheia un contract de schimb; stabilirea pe cale judiciară a termenului scadent pentru restituirea sumei împrumutate și a momentului de la care începe să curgă termenul de prescripție; răspunderea pentru evicțiune în cazul pierderii unui bun prin acțiunea în revendicare în situația unor vânzări succesive; momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului material la acțiune în acțiunea în revocarea donației pentru neîndeplinirea sarcinii impuse donatarului etc.

În cadrul Secției I civile își desfășoară activitatea două completuri specializate **în materia proprietății intelectuale** care își aduc contribuția la aplicarea dreptului Uniunii Europene prin soluționarea acelor cauze care privesc dreptul de autor, mărcile și brevetele și a oricăror altor drepturi protejate atât de legislația română cât și de cea europeană.

În litigiile având ca obiect protecția acordată mărcilor se pune problema, în multe dintre spețele deduse judecătii, a criteriilor de apreciere a distinctivității mărcii, chestiune complexă rezolvată în mod constant de completurile specializate în proprietate intelectuală prin raportare la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene care

a stabilit de principiu reperatele analizei ce trebuie efectuată de instanțele naționale în soluționarea unor astfel de cauze. Spre exemplu, în decizia nr. 492 din 15 martie 2022, Înalta Curte în analiza efectuată cu privire la înregistrarea ca mărci a numelor geografice, s-a referit la hotărârea adoptată în cauzele conexe C-108/97 și C-109/97 Windsurfing Chiemsee de Curtea de Justiție a Uniunii Europene care a statuat cu privire la interpretarea art. 3 alin. (1) lit. c) din Directiva 2008/95 [text corespunzător art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 84/1998]. În motivare, s-a reținut că raportarea la produsele sau serviciile vizate de marcă este esențială, iar acest reper este firesc, din moment ce se analizează distinctivitatea mărcii, în percepția publicului relevant, analiză indisolubil legată de produsele sau serviciile cărora marca le este destinată. O marcă nu poate fi descriptivă în abstract, ci numai în raport cu anumite produse sau servicii.

Ca element de noutate, într-o speță recentă s-a arătat că în ceea ce privește dreptul de autor – regizorul unui spectacol nu este autor al unei opere scrise, pentru care organismul de gestiune colectivă a drepturilor de autor asupra operelor scrise să poată colecta remunerații de la cei care exploatează opera cu ocazia unei comunicări publice, întrucât tipul de exploatare afirmat nu are legătură cu eventuala formă scrisă a regiei, ci cu reprezentarea aceluși spectacol în fața unui public recent. Dispozițiile art. 95 din Legea nr. 8/1996 plasează regizorul unui spectacol în categoria artiștilor executanți, titulari de drepturi conexe de autor, creația sa artistică fiind protejată în temeiul acestui text de lege, iar nu ca autor de opere scrise.

Se remarcă faptul că, prin încheierea din 06.12.2022, unul dintre completurile de proprietate intelectuală a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu următoarea întrebare în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare: „Prevederile art. 2 (a) din Directiva 2001/29/CE trebuie interpretate în sensul că o ediție critică a unei opere al cărei scop este stabilirea textului unei opere originare, prin consultarea manuscrisului, însoțit de comentarii și de aparatul critic necesar, poate fi considerată o operă protejată prin drept de autor?”

Întrebarea formulată are rolul de a lămuri controversese din practica judiciară, contribuind astfel la interpretarea și aplicarea uniformă a dreptului european, constituind totodată o formă de cooperare între instanțele naționale și Curtea Europeană de la Luxembourg.

SECȚIA A II-A CIVILĂ

Analiza Analiza jurisprudenței Secției a II a civilă relevă diversitatea problemelor de drept care au primit o rezolvare în cursul anului 2021, dar și consolidarea practicii judiciare existente.

Judecătorii secției au participat la un număr de 8 ședințe de secție, în cadrul cărora s-au dezbătut probleme legate de unificarea practicii judiciare, s-au selectat deciziile ce au fost transmise spre publicare în Buletinul Jurisprudenței și Buletinul Casației și au fost analizate și formulate propuneri de modificări legislative.

În materia asigurărilor, hotărârile relevante pronunțate în cursul anului 2022, sunt după cum urmează:

Prin *Decizia nr. 1585 din 22 iunie 2022*, s-a reținut, în interpretarea dispozițiilor art. 21 din Legea nr. 132/2017 cu privire la penalitățile de întârziere datorate de asigurător, că

dispozițiile art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 instituie o procedură amiabilă în care asigurătorul trebuie să soluționeze cererea de despăgubire a asiguratului sau a persoanei prejudiciate, în termen de 30 de zile de la data înaintării acestei cereri. Astfel, s-a apreciat că introducerea acțiunii în despăgubiri înainte de împlinirea termenului de 30 de zile pentru soluționarea amiabilă a cererii de despăgubire împiedică sancționarea asigurătorului sub forma obligării sale la plata penalităților de întârziere instituite de art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, întrucât, în această situație, nu se mai poate reține neîndeplinirea de către asigurător a obligațiilor prevăzute de art. 21 alin. (1)-(2) din același act normativ.

Prin *Decizia nr. 404 din 23 februarie 2022*, s-a reținut, în privința momentului de la care curge prescripția dreptului material la acțiune al minorului cu capacitate restrânsă de exercițiu, incidența dispozițiilor art. 2528 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia „prescripția dreptului la acțiune în repararea unei pagube care a fost cauzată printr-o faptă ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea”. S-a reținut că nu poate fi opusă, în mod util, în sensul art. 2528 alin. (1) C. civ., ca marcând începutul cursului prescripției extinctive, data plângerii penale formulate de mama victimei, cu atât mai mult cu cât din conținutul acesteia rezultă că autoarea plângerii a acționat în nume propriu, iar nu în numele fiicei sale.

În aceeași materie a fost pronunțată și *Decizia nr. 89 din 25 ianuarie 2022* prin care, în analiza momentului de la care curge penalitățile de întârziere în cazul în care persoana prejudiciată nu a urmat procedura avizării de daună conform art. 2 pct. 1 și art. 36 din Norma A.S.F. nr. 23/2014, neînregistrând o cerere de despăgubire la asigurător, însoțită de documentele necesare stabilirii răspunderii și cuantificării despăgubirii, anterior introducerii cererii de chemare în judecată, ci s-a adresat direct instanței de judecată în vederea stabilirii despăgubirilor, s-a reținut că nu există temei legal pentru a conferi cererii de chemare în judecată comunicată asigurătorului pârât, în condițiile art. 201 alin. (1) C. proc. civ., valențele unei cereri de avizare de daună.

Prin *Decizia nr. 436 din 1 martie 2022*, s-a reținut incidența dispozițiilor art. 19 din Regulamentul Roma II în cazul acțiunii în regres a asigurătorului străin al persoanei vătămate împotriva asigurătorului român al persoanei responsabile de producerea accidentului.

În considerentele acestei hotărâri s-a reținut că „Potrivit art. 19 din Regulamentul Roma II, intitulat „Subrogarea”, „În cazul în care o persoană («creditorul») are o creanță față de altă persoană («debitorul»), iar un terț are obligația de a-l despăgubi pe creditor sau l-a despăgubit în fapt pe creditor, ducând la stingerea obligației respective, legea care reglementează obligația terțului de a-l despăgubi pe creditor determină dacă și în ce măsură terțul are dreptul de a-și exercita, față de debitor, drepturile pe care creditorul le avea față de debitor, în temeiul legii aplicabile raportului dintre debitor și creditor.”

Astfel, în situația în care un terț (asigurător elvețian) a despăgubit victima unui accident, creditor al unei obligații delictuale de despăgubire împotriva conducătorului unui vehicul auto, chestiunea subrogării în drepturile victimei este reglementată de legea aplicabilă obligației terțului de a despăgubi această victimă, și anume legea străină, nepunându-se reține că legea aplicabilă regresului față de debitor sau față de asigurătorul care

răspunde în locul debitorului este legea română, aplicabilă raportului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

În materia protecției drepturilor consumatorilor și în cursul anului 2022 au fost soluționate dosare având ca obiect constatarea caracterului abuziv și a nulității unor clauze din contractele de credit încheiate cu consumatorii.

Astfel, prin *Decizia nr. 533 din 8 martie 2022*, pronunțată într-o acțiune în constatarea caracterului abuziv al unor clauze din contractul de credit și din contractele de garanție încheiate de societate cu banca, formulată de asociatul majoritar în calitate de garant a fost analizată calitatea acestuia de consumator în raport cu cele statuate prin Ordonanța CJUE în cauza C-74/15.

În considerentele acestei decizii se arată că, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (1) din Legea nr. 193/2000, „prin consumator se înțelege orice persoană fizică sau grup de persoane fizice constituite în asociații, care, în temeiul unui contract care intră sub incidența prezentei legi, acționează în scopuri din afara activității sale comerciale, industriale sau de producție, artisanale ori liberale”.

În cauza CJUE nr. C-74/15, Tarcău împotriva Băncii Comerciale Intesa Sanpaolo România S.A. și alții, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că articolul 1 alineatul (1) și articolul 2 litera (b) din Directiva 93/13 trebuie interpretate în sensul că această directivă se poate aplica unui contract de garanție imobiliară sau de fidejusiune încheiat între o persoană fizică și o instituție de credit în vederea garantării obligațiilor pe care o societate comercială le-a contractat față de instituția respectivă în temeiul unui contract de credit, în cazul în care această persoană fizică a acționat în scopuri care nu intră în cadrul activității sale profesionale și nu are un raport de natură funcțională cu societatea menționată.

Persoana fizică care, la data contractării creditului de către societate, se afla în raporturi de natură funcțională cu aceasta, având calitatea, pe de o parte, de asociat majoritar și administrator în cadrul societății împrumutate iar, pe de altă parte, de garant al împrumutului acordat nu se poate prevala de calitatea de consumator pentru a putea beneficia de protecția drepturilor conferite de Directiva 93/13 și reglementate prin Legea nr. 193/2000.

În materia insolvenței, prin *Decizia nr. 1547 din 21 iunie 2022*, s-a stabilit competența materială procesuală a judecătorului sindic în soluționarea unei cauze având ca obiect constatarea rezoluției contractului de vânzare încheiat ulterior deschiderii procedurii insolvenței.

În interpretarea sintagmei „procesele și cererile de natură judiciară aferente procedurii insolvenței”, instanța a apreciat că legiuitorul a avut în vedere toate acele cereri și procese care decurg din măsurile dispuse în cursul procedurii insolvenței, astfel cum sunt reglementate de legea-cadru, privind controlul asupra actelor, operațiunilor și plăților efectuate de către participanți după deschiderea procedurii, iar competența de soluționare revine judecătorului sindic.

În materia dreptului societar, prin *Decizia nr. 187 din 1 februarie 2022* s-a reținut inadmisibilitatea acțiunii în constatarea nulității absolute a registrelor acționarilor emise de Depozitarul Central în raport cu natura juridică a registrului acționarilor. S-a reținut că: „Efectuarea înregistrărilor privind acțiunile societății cu care Depozitarul

Central a încheiat, în acest sens, contractul de prestări servicii nu constituie decât o operațiune derivată, complementară, subsecventă și grevată pe o operațiune principală anterioară.

Nici în situația de excepție a înregistrărilor cu caracter constitutiv, adică atunci când acestea produc *ipso iure* efectele juridice în vederea cărora au fost încheiate actele juridice între părți și față de terți, ele nu își pierd caracterul complementar și nu se pot identifica cu actul juridic generator și nici cu situația juridică propriu-zisă la care au dat naștere.

Registrul acționarilor îndeplinește funcția de probă și de asigurare a opozabilității față de terți, funcție care își păstrează pe deplin conținutul, potrivit art. 20 alin. (1) teza finală C. civ., chiar și în situația în care formalitățile prevăzute prin dispozițiile speciale condiționează chiar constituirea dreptului și efectele juridice proprii calității de acționar, printre care și dreptul de vot în adunarea generală.

În aceeași materie a fost pronunțată și *Decizia nr. 141 din 26 ianuarie 2022* prin care s-a statuat că, potrivit dispozițiilor art. 2 pct. 5 din O.U.G. nr. 109/2011, directorul unei întreprinderi publice este persoana căreia i-au fost delegate atribuții de conducere a societății, în conformitate cu prevederile art. 143 din Legea societăților nr. 31/1990, iar potrivit art. 35 alin. (1) din același act normativ, consiliului de administrație îi revine atributul direct al numirii și revocării directorilor, concordant procedurii stabilite. În măsura în care hotărârile consiliului de administrație sunt adoptate în baza unei hotărâri a adunării generale a acționarilor de delegare a atribuțiilor proprii, hotărârile organului de execuție și gestiune al societății pot fi supuse, în mod direct, controlului judiciar de legalitate. A contrario, însă, atunci când hotărârile consiliului de administrație sunt adoptate în baza competențelor proprii, determinate prin lege, adică în baza activității sale cu caracter obișnuit, menținerea ori invalidarea acestora este dată în competența adunării generale, în virtutea dreptului și obligației de control a activității de gestiune, astfel cum acestea sunt prefigurate în art. 111 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 31/1990.

În materia dreptului concurenței, este relevantă *Decizia nr. 1268 din 24 mai 2022*, prin care, în soluționarea acțiunii în despăgubiri întemeiată pe O.U.G. nr. 39/2017, actul național de transpunere al Directivei 2014/104/UE, s-au statuat următoarele:

„Faptul că acțiunea în despăgubiri având ca obiect repararea prejudiciului cauzat prin pretinse încălcări ale legislației Uniunii Europene în materia concurenței a fost întemeiată, inițial, pe actul național de transpunere a Directivei 2014/104/UE, respectiv pe O.U.G. nr. 39/2017, care nu mai producea efecte în ordinea juridică națională, ca urmare a declarării neconstituționalității, nu înseamnă că aceasta nu rămâne, în continuare, fundamentată pe celelalte temeuri de drept formulate de parte, respectiv pe legislația specială în materie de concurență, precum și pe dreptul comun în materia răspunderii civile delictuale.

În dreptul procesual român, neindicarea unui temei de drept, cum ar fi textele din Codul civil ce reprezintă sediul răspunderii civile delictuale sau a noului act de transpunere a Directivei 2014/104/UE, respectiv O.U.G. nr. 170/2020, nu reprezintă o împrejurare formală de natură să conducă la respingerea acțiunii, ca inadmisibilă, respectiv o chestiune exterioară și prealabilă dezbaterii fondului cauzei, și nu echivalează cu inexistența cauzei juridice a acțiunii, întrucât calificarea juridică exactă a cererii, în limitele investiției, îi incumbă judecătorului.”

În analiza efectului direct orizontal al art. 101 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, s-a stabilit că acesta justifică, chiar și anterior adoptării Directivei 2014/104/UE sau netranspunerii acesteia în ordinea juridică națională, acest tip de acțiuni în despăgubiri, ce au existat și anterior anului 2014. Așadar, Directiva 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor legislației în materie de concurență a statelor membre și a Uniunii Europene, așa cum transpune și din titlul acesteia, nu face altceva decât să impună obiective suplimentare statelor membre, de armonizare a legislațiilor pentru a consolida mecanismele de respectare a regulilor de concurență la nivel privat, nu să înlocuiască normele de drept comunitar primar. De altfel, directivele, ca parte a dreptului comunitar derivat, sunt date în executarea dreptului comunitar primar din tratate, nu în scopul de a îl înlocui. Or, articolul 101 din TFUE a conferit drepturi și a instituit obligații exprese particularilor, fără să mai fie nevoie de alte acte de aplicare, de proceduri specifice sau măsuri complementare.

Ca atare, și după apariția directivei, pot fi formulate acțiuni în despăgubire de către păgubiți împotriva participanților la cartel, în baza Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene și a Regulamentului 1/2003.

Totodată, s-a apreciat că și Regulamentul (CE) nr. 1/2003 poate reprezenta fundamentul unei acțiuni în daune, întrucât instanțele naționale au un rol complementar în protejarea drepturilor subiective prevăzute de dreptul comunitar, alături de autoritățile de concurență din statele membre (considerentele 7, 21, 22 din preambulul Regulamentului). De altfel, art. 6 din acest Regulament stipulează în mod explicit că instanțele naționale aplică art. 81 și 82 din TCE (devenite art. 101 și art. 102 din TFUE).

În materia arbitrajului, prin *Decizia nr. 471 din 2 martie 2022* s-a reținut, în ceea ce privește invocarea în recurs a excepției nulității absolute a clauzei compromisorii, că dispozițiile art. 1247 C. civ. recunosc, din perspectivă materială, dreptul la invocarea nulității absolute și legitimare pentru acest demers oricărei persoane care justifică un interes, iar din punct de vedere procesual, instituie ca mijloc de valorificare acțiunea ori excepția – evaluată ca apărare substanțială.

Prin urmare, neinvocarea nulității clauzei compromisorii în fața instanței arbitrale, chiar dacă aceasta se fundamentează pe un pretins viciu de nulitate absolută, conduce, în mod explicit, la decăderea părții din dreptul de a o pune în discuție în acel proces ulterior momentului stabilit de lege și semnifică pierderea acestuia pe parcursul întregului proces – în fond sau în căile de atac.

În aceeași materie, a arbitrajului, prezintă relevanță și *Decizia nr. 682 din 17 martie 2022*, prin care, în soluționarea acțiunii arbitrale formulată într-un litigiu din materia asigurărilor, a fost analizată admisibilitatea acțiunii în lipsa unei convenții arbitrale.

Prin această decizie s-au reținut următoarele aspecte:

„Potrivit dispozițiilor art. 7 alin. (3) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 18/2017 privind procedura de soluționare a petițiilor referitoare la activitatea societăților de asigurare și reasigurare și brokerilor de asigurare, „în vederea soluționării pe cale amiabilă a disputelor dintre societăți, brokeri și asigurați, contractanți, beneficiari, persoane prejudiciate sau reprezentanții acestora, la solicitarea uneia dintre părți, se utilizează metodele alternative de soluționare a litigiilor, prevăzute de dispozițiile legale în vigoare, respectiv în cazul

persoanelor fizice entitatea de soluționare alternativă a litigiilor SAL-FIN, iar în cazul persoanelor juridice medierea sau arbitrajul; soluționarea amiabilă sau prin intermediul metodelor de soluționare alternativă a litigiilor nu limitează dreptul părților de a se adresa instanțelor de judecată abilitate”.

În această situație, în soluționarea acțiunii în anulare devenea incident motivul prevăzut de art. 608 alin. (1) lit. b) C. proc. civ., potrivit căruia, hotărârea arbitrală poate fi desființată prin acțiune în anulare atunci când „tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule ori inoperabile”, motiv ce se impunea a fi admis.”

În materia dreptului procesual civil, cu caracter de noutate trebuie menționată *Decizia nr. 868 din 12 aprilie 2022* prin care, într-o acțiune în încetarea practicilor de concurență neloială, au fost analizate condițiile de admisibilitate a probei constând în raportul de investigație a detectivului particular.

În considerentele acestei hotărâri se arată: „Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. a), d) și e) din Legea nr. 329/2003, detectivul particular poate desfășura activități specifice de investigare asupra conduitei unei persoane, a bunurilor care fac obiectul unor litigii de natură civilă, înstrăinate în scopul prejudicierii intereselor unei părți în proces ori pentru asigurarea protecției împotriva scurgerii unor informații din sfera activității operatorilor economici care doresc să păstreze confidențialitatea acestora. Principiul general stabilit de legiuitor în cuprinsul legii este acela al secretului profesional, fără nicio limitare în timp, în sarcina detectivului particular (art. 3 alin. 1 și art. 12 lit. c) din lege), derogarea de la principiul confidențialității, instituită prin art. 3 alin. (2) fiind de strictă interpretare, în limitele prevederilor din conținutul legii.

Obligația de confidențialitate și secretul profesional sunt legal instituite în beneficiul clientului, iar legea stabilește, în această modalitate de reglementare și limitarea sferei persoanelor care pot produce proba. Rolul detectivului particular poate fi acela de a obține în beneficiul clientului acestuia mijloace de probă care să poată fi folosite în instanța civilă, ceea ce presupune, în mod necesar, obținerea în mod legal a acestora. O altă decizie relevantă este *Decizia nr. 1725 din 22 septembrie 2022* prin care s-a reținut incidența prevederilor art. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011 într-o acțiune în daune-interese vizând un raport juridic cu element de extraneitate.

În decizie se arată că, potrivit dispozițiilor art. 4 din O.G. nr. 13/2011, în raporturile juridice cu element de extraneitate, atunci când legea română este aplicabilă și când s-a stipulat plata în monedă străină, dobânda legală este de 6% pe an.

SECȚIA PENALĂ

Competența Secției penale în toate gradele de jurisdicție a pus amprenta diversității asupra chestiunilor de drept soluționate în cursul anului 2022. Marea varietate a problemelor de drept analizate a întărit liniile jurisprudenței cristalizate în anii precedenți și a trasat orientări jurisprudențiale asupra unor chestiuni de drept care nu și-au găsit anterior o dezlegare.

Prin *Decizia nr. 334/RC din 28 iunie 2022*, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală a stabilit că refuzul de a părăsi, la cererea persoanei îndreptățite, un loc ce aparține spațiului accesibil publicului, constituie infracțiunea de violare a sediului profesional, prevăzută de art. 225 alin. (1) din Codul penal, dacă solicitarea formulată

În acest sens are un fundament obiectiv, care să se încadreze în nevoia de a proteja viața privată în componenta sa profesională. Atunci când încetează rațiunea legii de protecție a vieții private societare, cum ar fi situația în care persoana juridică însăși a permis accesul publicului, protecția oferită de legea penală nu mai există.

Cu privire la rolul activ al victimei în evitarea sau limitarea urmării imediate, prin *Decizia nr. 304/RC din 21 iunie 2022* s-a stabilit că, în cazul infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzute de art. 297 din Codul penal, trebuie verificată existența unei pagube sau a unei vătămări a drepturilor sau intereselor legitime ale persoanei vătămate produsă ca urmare a acțiunii ilicite a inculpatului, fiind indiferent dacă persoana vătămată avea la îndemână un mijloc legal prin care să înlăture sau să limiteze urmările infracțiunii.

Referitor la excluderea probelor, prin *Încheierea nr. 359 din 7 iunie 2022*, Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul de 2 judecători de cameră preliminară a reținut că excluderea proceselor-verbale de redare a convorbirilor interceptate neadusă la îndeplinire prin excluderea din conținutul rechizitoriului a fragmentelor citate și redade din interceptările excluse, atrage neregularitatea derivată a rechizitoriului, menținerea acestor reproduceri în conținutul actului de sesizare a instanței contravenind raționamentului dezvoltat de către Curtea Constituțională în considerentele Deciziei nr. 22/2018 și lipsind de eficiență dispoziția de eliminare a mijloacelor de probă din dosarul cauzei.

În cuprinsul încheierii, s-a arătat că aceste neregularități sunt generate de statuarea de către Curtea Constituțională în considerentele Deciziei nr. 22/2018 că procesul cognitiv ce presupune formarea unei convingeri intime a judecătorului, referitoare la vinovăția inculpatului, trebuie să facă abstracție de informațiile furnizate de probe declarate nule. Curtea a reținut că „excluderea probelor obținute în mod nelegal din procesul penal, ca o consecință juridică a nulității mijloacelor de probă/procedeele probatorii, presupune o simplă eliminare a posibilității dezvoltării unor raționamente juridice pe baza acestora, în scopul soluționării cauzei, fără a putea determina și pierderea din memoria magistratului a informațiilor cunoscute în baza acestor mijloace de probă”. Or, „accesul permanent al judecătorului investit cu soluționarea cauzei penale la mijloacele materiale de probă declarate nule nu poate avea ca efect decât o readucere în atenția judecătorului, respectiv o reîmprospătare a memoriei acestuia cu informații care pot fi de natură a-i spori convingerile referitoare la vinovăția/nevinovăția inculpatului, dar pe care nu le poate folosi, în mod legal, în soluționarea cauzei. Astfel, fiecare nouă potențială examinare a unor probe declarate nule, de către instanța de judecată, determină un proces psihologic caracterizat prin contradicția informațiilor cunoscute de judecător cu cele pe care el este obligat să le aibă în vedere la soluționarea raportului juridic penal de conflict ce face obiectul cauzei”. În consecință, pentru a se asigura efectul deplin al deciziei instanței de contencios constituțional, s-a constatat că nu este suficientă eliminarea fizică de la dosarul cauzei a mijloacelor de probă ce conțin informațiile furnizate de probe declarate nule, ci este necesară și înlăturarea reproducerii acestora din conținutul actului de sesizare a instanței.

În ceea ce privește confiscarea specială a bunurilor dobândite prin săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, prin *Decizia nr. 4/A din 11 ianuarie 2022*, s-a subliniat caracterul subsidiar al acesteia față de despăgubirea persoanei vătămate, în natură sau prin echivalent, reținându-se că în situația în care prin hotărârea pronunțată în

apel s-a dispus restabilirea situației anterioare, în sensul revenirii bunurilor dobândite prin săvârșirea infracțiunilor în proprietatea persoanei vătămate, măsura confiscării speciale a acestora nu se mai menține.

În ceea ce privește consecințele juridice pe care le atrag unele neregularități din cuprinsul acordului de recunoaștere a vinovăției, Secția penală a stabilit, prin *Decizia nr. 78/A din 14 aprilie 2022*, că dispozițiile art. 484 alin. (1) din Codul de procedură penală au un caracter obligatoriu pentru instanța de judecată investită cu un acord de recunoaștere a vinovăției, astfel încât nu se poate dispune respingerea acordului în mod direct, fără a dispune, în prealabil, sesizarea conducătorului parchetului care l-a emis în vederea acoperirii omisiunilor prevăzute de art. 482 și art. 483 din Codul de procedură penală.

SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Ca și în perioada precedentă, și în anul 2022, Secția de contencios administrativ și fiscal a continuat să aplice mecanismul de unificare a practicii judiciare instituit încă din anul 2006, în vederea respectării jurisprudenței în materie, în virtutea principiului disciplinei jurisdicționale.

În anul 2022 s-au desfășurat 5 ședințe ale Plenului judecătorilor Secției de contencios administrativ și fiscal, în cadrul cărora au fost agreeate soluții importante de unificare a jurisprudenței la nivelul secției, după cum urmează:

- a) Stabilirea competenței materiale de soluționare a litigiilor având ca obiect anularea Ordinului de încetare a plății indemnizației pentru limită de vârstă prevăzute de dispozițiile art. 49 din Legea nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 7/2021 pentru modificarea Legii nr. 96/2006, și obligarea pârâtului (Parlamentul României, Camera Deputaților, Senatul României, Secretarul General al Camerei Deputaților sau al Senatului) la repunerea în plată, respectiv achitarea la zi a indemnizației respective, în favoarea tribunalului – secția specializată de litigii de muncă și asigurări sociale;
- b) Instanța investită cu un regulator de competență poate, atunci când constată că niciuna dintre instanțele între care s-a ivit conflictul negativ de competență nu este competentă să soluționeze cauza, să stabilească competența de soluționare a cauzei în favoarea unei instanțe terțe în raport cu instanțele aflate în conflict, în situația în care aceasta este competentă să soluționeze cauza;
- c) Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 30 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, în cauzele având ca obiect acordarea medicamentelor pe bază de prescripție medicală, în regim de compensare 100% (fără contribuție personală) formulate pe cale de ordonanță președințială, în sensul că nu este îndeplinită condiția suplimentară prevăzută de teza finală a dispozițiilor art. 30 alin. (1) din O.U.G. nr. 80/2013, litigiile neavând ca obiect venituri publice, soluția fiind în acord cu decizia Curții Constituționale nr. 747/2017;
- d) Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 94 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnității publice, a funcțiilor publice în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției în cazul în care a intervenit suspendarea funcționarului public din funcția publică deținută, în sensul că, în situația suspendării raportului de serviciu se menține starea de incompatibilitate, întrucât suspendarea raporturilor de muncă nu echivalează cu o încetare a raporturilor de muncă, persoana aflată în situația de

- incompatibilitate prevăzută de dispozițiile art. 94 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 161/2003 păstrându-și în continuare calitatea de funcționar public, incompatibilă cu orice altă funcție publică;
- e) Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 127 alin. (2) Cod procedură civilă în situația în care intră în conflict cu o normă de competență alternativă, în sensul că alegerea de competență de către reclamant, în temeiul normei de competență alternativă, nu poate fi cenzurată de instanță prin invocarea dispozițiilor art. 127 alin. (2) Cod procedură civilă, care nu au caracter imperativ;
- f) Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 135 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 și ale Anexei V cap. II pct. 7, 8 și 9 din Legea nr. 153/2017, în situația grefierilor arhivari cu studii superioare care au promovat concursul organizat în acest scop, în sensul că ordonatorul principal de credite are obligația de a emite ordinul privind aprobarea statelor de funcții cu luarea în considerare a funcțiilor de grefieri arhivari cu funcții superioare, conform rezultatelor examenului organizat;
- g) Interpretarea noțiunii de „sediul” la care face referire dispozițiile art. 10 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, în vederea stabilirii instanței competente teritorial să soluționeze cauza, în sensul că această noțiune se interpretează în sens restrâns, prezentând relevanță doar sediul social prevăzut în actul constitutiv.

Dintre hotărârile de speță, care conturează practica Înaltei Curți în domeniul *dreptului administrativ*, într-o cauză în care s-a ridicat problema efectelor deciziei Curții Constituționale nr. 454/24.06.2020 asupra legalității unei hotărâri adoptate de Secția pentru judecătoria a Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a fost respinsă cererea de transfer a unui judecător și asupra modului de soluționare a capătului de cerere vizând admiterea cererii de transfer, s-a reținut că declararea neconstituționalității dispozițiilor art. 60 din Legea nr. 303/2004, prin decizia Curții Constituționale nr. 454/24.06.2020, lipsește de temei legal hotărârea contestată. Aceasta, întrucât, ulterior pronunțării deciziei Curții Constituționale nr. 434/2020, legiuitorul a reglementat prin lege procedura administrativă a transferului judecătorilor, prin modificarea art. 60 din Legea nr. 303/2004 și precizarea prin Legea nr. 313/2021 a condițiilor de transfer. În raport de noua reglementare, Înalta Curte a apreciat că cererea având ca obiect admiterea cererii de transfer excedează competenței directe a Înaltei Curți (*Decizia nr. 1001 din 21 februarie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal*).

În domeniul energiei electrice, cu referire la refuzul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei de a regulariza numărul certificatelor verzi pe perioada în care producătorul nu a deținut decizie de acreditare valabilă, s-a reținut caracterul justificat al refuzului, în raport de procedurile legale în vigoare și inexistența unei decizii individuale de autorizare a Comisiei Europene în acest sens. Astfel, prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 122/2015 stabilesc că „Operatorul economic care deține capacități instalate între 125 MW și 250 MW și care se încadrează în prevederile art. II alin. (31) din O.U.G. nr. 88/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 134/2012, pentru care nu au fost emise decizii individuale de autorizare, din partea Comisiei Europene, va fi acreditat de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei fără necesitatea obținerii deciziei individuale de autorizare din partea Comisiei Europene. Eventualele diferențe dintre numărul de certificate verzi primite și numărul de certificate verzi convenite conform prevederilor legale se vor regulariza în maximum 24 de luni de la data emiterii acreditării.”

Prin urmare, regularizarea numărului de certificate verzi între cele primite și cele cuvenite se interpretează ca vizând exclusiv diferențele ce provin din erori de acordare în plus sau în minus a certificatelor verzi în perioada în care producătorul deținea decizie de acreditare valabilă. În caz contrar, prin emiterea unei decizii de regularizare pentru perioada neacreditată s-ar depăși perioada de 15 ani menționată în Decizia nr. C(2011)4938 privind ajutorul de stat SA 33134(2011/N) pentru România.

În lipsa unor prevederi legale care să stabilească procedura de regularizare a numărului de certificate verzi în perioada în care producătorul nu a deținut decizie de acreditare valabilă, Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei nu are competența de a emite un act de regularizare, întrucât acțiunile autorităților nu pot fi discreționare, fiind necesar ca regularizarea, intensitatea ajutorului și perioada de acordare a schemei de sprijin să aibă un fundament legal și să respecte atât legislația națională, cât și pe cea europeană, motiv pentru care s-a admis recursul (*Decizia nr. 1962 din 30 martie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal*).

În domeniul prevenirii și sancționării tuturor formelor de discriminare, în aplicarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) și (2) din O.G. nr. 137/2000, s-a reținut că pentru a se constata o faptă de discriminare izvorâtă din organizarea evenimentelor religioase în școli, este necesar a se evidenția activități de deosebire, excludere, restricție pe criteriul religiei care ar avea ca efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Or, simplul fapt al desfășurării unor slujbe religioase la începutul anului școlar în cadrul instituțiilor publice de învățământ nu este suficient pentru constatarea unor fapte de discriminare, de vreme ce nu a fost dovedită existența unor situații în care anumite persoane să fi fost obligate să participe la evenimentul religios, în condițiile în care oficierea slujbelor în timpul programului școlar obligatoriu nu echivalează cu obligația de participare din partea cadrelor didactice sau a elevilor unităților de învățământ respective. (*Decizia nr. 2252 din 13 aprilie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal*)

În domeniul **dreptului fiscal**, în materia contribuției la Fondul pentru Mediu, s-a reținut că prevederile art. 9 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 196/2005 nu disting între bunuri de proveniență intracomunitară și extracomunitară, astfel încât prin aplicarea regulii de interpretare logică „unde legea nu distinge, nici cel care o interpretează nu trebuie să distingă (*ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*), se ajunge la concluzia că obligația de a contribui la fondul de mediu revine tuturor operatorilor economici care se manifestă pe piața națională. Prin introducerea de ambalaje pe piața națională se înțelege atât importul din spațiul extracomunitar, cât și cel intracomunitar.

Dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 621/2005, astfel cum au fost modificate prin Hotărârea Guvernului nr. 247/2011, confirmă concluzia că obligația de a contribui la fondul de mediu revine tuturor operatorilor economici care se manifestă pe piața națională, prevăzând, în Anexa 1 că introducerea pe piața națională a unui produs acoperă și achiziționarea lui din alte state membre ale Uniunii Europene. Această prevedere a fost introdusă pentru a înlătura orice dubiu cu privire la obligația de a contribui la fondul de mediu a tuturor operatorilor economici care se manifestă pe piața națională, și nu pentru că până la apariția sa, situația ar fi fost diferită, dispozițiile

Hotărârii Guvernului nr. 621/2005, astfel cum au fost modificate prin Hotărârii Guvernului nr. 247/2011 fiind concordante cu dispozițiile art. 9 alin. (1) lit. d) din O.U.G. nr. 196/2005. (Decizia nr. 839 din 14 februarie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal)

În materia transferului de bunuri între persoane afiliate, într-o cauză în care s-au ridicat problemele prețului de transfer și a criteriilor de selectare a părții testate propuse de persoana afiliată, s-a reținut că, în materia prețurilor de transfer, partea testată reprezintă cea mai simplă entitate implicată în cadrul unei tranzacții cu părți afiliate din punct de vedere al profilului funcțional, pentru care există date rezonabile atât în ce privește compania aleasă, cât și a comparabilelor disponibile. În condițiile în care societatea verificată (producătorul) îndeplinea din punct de vedere fiscal funcțiile cele mai complexe (e.g. cercetare-dezvoltare, achiziții materii prime, producție, logistică etc), utilizând atât active necorporale valoroase și unice (e.g. know-how de producție, patente etc), dar și active corporale semnificative (e.g. echipamente etc), iar societatea selectată, care a acționat ca distribuitor, avea un profil funcțional mai puțin complex, alegerea celei din urmă ca parte testată a fost corect realizată.

Prin urmare, autoritățile fiscale au posibilitatea legală de a efectua ajustări atunci când marja netă de profit obținută de persoana afiliată rezidentă din tranzacții controlate nu este cuprinsă în intervalul de comparare rezultat ca urmare a analizei profitabilității obținute de societăți independente comparabile. Ajustările se efectuează la valoarea mediană, unde valoarea mediană reprezintă acea valoare care se regăsește la mijlocul intervalului de comparare, așa cum prevede art. 2 alin. (3) din Ordinul nr. 222/2008 privind conținutul dosarului prețurilor de transfer. Infirmarea metodei de comparare a prețurilor de transfer de către autoritatea fiscală trebuie să fie argumentată și întemeiată pe norme din legislația națională și Ghidul OECD, lipsa acestora conducând la admiterea recursului. (Decizia nr. 3806 din 27 iunie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal)

În interpretarea unor norme de *drept procedural fiscal*, s-a stabilit că, în ipoteza contribuabilului care a achitat suplimentar impozit pe profit în anii anteriori, în raport de dispozițiile art. 114 și art. 115 alin. (1) din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, este nelegală conduita organului fiscal de a utiliza suma achitată în plus în contul impozitului pe profit pentru stingerea altor obligații fiscale înscrise în fișă ulterior. Faptul că societatea verificată nu a depus declarația rectificativă nu îndreptățește organul fiscal să procedeze la stingerea cu prioritate a altor tipuri de obligații fiscale ale contribuabilului, în detrimentul celor aferente impozitului pe profit. (Decizia nr. 939 din 16 februarie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal)

În ceea ce privește depășirea duratei legale a inspecției fiscale, s-a reținut că vătămarea invocată de contribuabil prin împiedicarea curgerii termenului de prescripție, ceea ce ar conduce la o încălcare a principiului certitudinii impunerii și a principiului securității raporturilor juridice reclamă, în realitate, negarea efectului suspensiv al inspecției fiscale. Or, în temeiul dispozițiilor art. 92 alin. (2) lit. b) din O.G. nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, suspendarea curgerii termenului de prescripție pe durata inspecției fiscale operează fără distincție în funcție de încadrarea sau nu a inspecției în termenul legal. Faptul că inspecția fiscală, odată demarată, a cunoscut

un parcurs sinuos (după ce o primă decizie de impunere a fost desființată în cadrul procedurii contestației administrative, inspecția a fost reluată iar decizia prin care a fost soluționată contestația administrativă a făcut obiectul unui litigiu finalizat câțiva ani mai târziu), nu oferă argumente pentru a considera că desființarea primei decizii de impunere ar anihila efectul suspensiv de prescripție al inspecției desființate. (*Decizia nr. 3812 din 28 iunie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal*)

În materia *dreptului procesual civil*, în ceea ce privește pronunțarea soluției la o dată diferită decât cea consemnată în sistemul ECRIS, s-a reținut lipsa producerii vreunei vătămări care să conducă la casarea hotărârii judecătorești. Astfel, data la care instanța amână pronunțarea într-o cauză nu este stabilită pe baza înscrierilor din sistemul de evidență electronică al instanțelor de judecată (ECRIS), ci potrivit mențiunilor din cuprinsul încheierii de amânare a pronunțării, întocmită și semnată de judecătorul cauzei și de grefier, potrivit art. 233 Cod procedură civilă.

Deși există posibilitatea înscrierii unor mențiuni eronate în sistemul ECRIS (erori datorate acțiunii umane ori unor probleme de ordin tehnic), acestea nu au prevalență în fața încheierilor de ședință, înscrieri autentice care probează dispozițiile și măsurile instanței de judecată. Rolul ECRIS este acela de a asigura gestionarea electronică a dosarelor la nivelul instanțelor judecătorești și de a ușura accesul publicului la informațiile cu caracter public referitoare la aceste dosare, fără a înlocui documentele în format letric întocmite în cadrul dosarelor. (*Decizia nr. 206 din 19 ianuarie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal*)

În ceea ce privește completarea dispozitivului hotărârii judecătorești în situația în care instanța a omis să se pronunțe asupra unei excepții procesuale, s-a reținut că dispozițiile art. 444 Cod procedură civilă sunt de strictă interpretare și aplicare. De aceea, conform argumentului de interpretare per a contrario nu se poate dispune completarea hotărârii atunci când instanța a omis să se pronunțe asupra unei excepții procesuale. (*Decizia nr. 1879 din 30 martie 2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal*)

COMPLETUL DE 5 JUDECĂTORI - ÎN MATERIE PENALĂ

În anul 2022, analiza jurisprudenței Completului de 5 judecători în materie penală a relevat diversitatea problemelor de drept dezlegate prin deciziile pronunțate, consolidându-se, pe de o parte, practica judiciară și stabilind, pe de altă parte, și repere de jurisprudență.

Se impun a fi menționate următoarele decizii:

Prin *Decizia penală nr. 64 din data de 12 septembrie 2022 pronunțată în dosarul nr. 2996/1/2021*, Completul de 5 judecători în materie penală a analizat incidența cazului care împiedică punerea în mișcare și exercitarea acțiunii penale circumscris principiului *ne bis in idem*.

În esență, s-a reținut că scopul principiului *ne bis in idem* este acela de a interzice reluarea procesului penal față de o persoană cu privire la care, anterior, se pronunțase o hotărâre definitivă, intrată în puterea lucrului judecat. Hotărârea definitivă produce un efect pozitiv și anume punerea în executare a dispozitivului hotărârii, dar și un

efect negativ, în sensul că împiedică o nouă urmărire și judecată pentru faptele soluționate, fiind consacrată regula *ne bis in idem*. Principiul *ne bis in idem* are la bază o dublă identitate, de persoană și de faptă, chiar dacă acestea i s-ar da o nouă încadrare juridică.

Prin *Decizia penală nr. 87 din 05 decembrie 2022*, Completul de 5 judecători în materie penală, a reținut, în esență, că suspendarea judecării constituie o cauză de suspendare a prescripției răspunderii penale, fiind o împrejurare ce împiedică, temporar, continuarea procesului penal, iar sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile constituie o cauză facultativă de suspendare a judecării.

Cazurile de suspendare a judecării unei cauze penale sunt circumscrise fie unor impedimente factuale ce țin exclusiv de situația medicală sau personală a unui inculpat ori de desfășurarea procedurii de mediere [art. 367 alin. (1) și (3) și art. 369 din Codul de procedură penală], fie unor impedimente juridice ce derivă din declanșarea unor mecanisme de unificare a practicii judiciare [art. 476 alin. (2) și (4) din Codul de procedură penală].

În cauza dedusă judecării, s-a apreciat că nu sunt incidente alte temeuri de suspendare de drept ale judecării și, implicit, ale prescripției răspunderii penale, respectiv cele prevăzute de art. 43 alin. (2) din Decretul nr. 195/2020 privind instituirea stării de urgență pe teritoriul României și art. 64 alin. (5) din Decretul nr. 240/2020 privind prelungirea stării de urgență pe teritoriul României, ambele emise de președintele României, în condițiile în care, încă din faza de urmărire penală, a fost audiat un martor față de care s-au dispus măsuri de protecție.

Potrivit dispozițiilor legale evocate, *procesele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, (...) se suspendă de drept pe durata stării de urgență, cu excepția cauzelor (...) ce cuprind norme de protecție a victimelor și a martorilor.*

Capitolul IV

Înalta Curte de Casație și Justiție în cifre

1. RESURSELE UMANE

În anul 2022, instanța supremă a funcționat, potrivit Hotărârii Guvernului României nr. 563 din 16.07.2020, privind stabilirea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, cu un număr maxim de 579 posturi finanțate. Urmare a preocupărilor constante ale managementului instanței în privința gestionării resurselor umane și a asigurării unei stabilități la nivelul personalului, a fost adoptată Hotărârea Guvernului României nr. 1387 din 16.11.2022, privind stabilirea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, potrivit căreia instanța supremă funcționează cu un număr maxim de 594 posturi finanțate.

Statele de funcții și de personal ale instanței supreme au fost aprobate de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, ultima modificare fiind aprobată prin Hotărârea nr. 154 din data de 21.12.2022, prin care au fost repartizate în cadrul secțiilor și compartimentelor instanței cele 15 posturi suplimentare (8 posturi de magistrat-asistent, 4 posturi de grefier, 2 posturi de specialist IT și 1 post de consilier – personal contractual).

Pe structură de personal, situația posturilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, la data de 31 decembrie 2022, era următoarea:

- *judcători* – un total de 122 de posturi, dintre care 94 ocupate;
- *magistrați-asistenți* – un total de 151 de posturi, dintre care 134 ocupate;
- *personal auxiliar de specialitate (grefieri)* – un total de 185 de posturi, ocupate în totalitate;
- *personal conex (aprozi, agenți procedurali)* – un total de 9 de posturi, ocupate în totalitate;
- *consilieri, experți, auditori (funcționari publici și personal contractual)* – un total de 32 de posturi, dintre care 24 ocupate;
- *referenți (funcționari publici și personal contractual)* – un total de 2 posturi, ocupate;
- *muncitori* – un total de 16 posturi, dintre care 15 posturi ocupate;
- *personal conex (șoferi)* – un total de 47 de posturi, dintre care 46 posturi ocupate;

- *îngrijitori* – un total de 18 posturi, ocupate; 1 medic primar, ocupat;
- *personal auxiliar de specialitate (specialiști IT)* – un total de 9 posturi, din care 6 ocupate.

În concluzie, la data de 31 decembrie 2022, din numărul total de 594 de posturi finanțate, erau ocupate 536 posturi, un număr de 58 posturi fiind vacante.

În ceea ce privește distribuția personalului pe secții și compartimente, sunt de menționat următoarele:

La începutul anului 2022, în schema de personal a **Secției I civile** a Înaltei Curți de Casație și Justiție era prevăzut un total de 82 posturi (24 posturi de judecător, 23 posturi de magistrat-asistent, 34 posturi personal auxiliar de specialitate/personal conex), gradul de ocupare al acestor posturi cunoscând variații negative semnificative pe parcursul anului, urmare a eliberărilor din funcție prin pensionare. Este de menționat că numai **13 judecători** și-au desfășurat activitatea constant pe toată perioada anului 2022. Astfel că, la sfârșitul anului, după finalizarea tuturor procedurilor de concurs, secția înregistra un număr de **8 posturi vacante de judecător** și 3 posturi vacante de magistrați-asistenți, în cazul grefierilor gradul de ocupare păstrându-se complet. Trebuie menționat că, urmare a majorării numărului maxim de posturi cu care funcționează instanța supremă, potrivit Hotărârii Guvernului României nr. 1387 din 16.11.2022, prin Hotărârea Colegiului de conducere nr. 154 din 21 decembrie 2022, a fost repartizat Secției I civile încă un post de magistrat asistent, astfel încât, în prezent, structura de personal de la nivelul secției figurează cu un număr de 24 de posturi de magistrat-asistent.

De asemenea, situația numărului mare de posturi de judecător vacante din schema de personal a Secției I civile, a necesitat intervenția unor măsuri care să temporizeze lipsa acută de judecători din cadrul secției, astfel încât, prin Ordinele Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 88 din 21.03.2022 și nr. 183 din 18.07.2022, un judecător din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal a fost repartizat să își desfășoare activitatea la Secția I civilă în perioada 1 aprilie – 31 decembrie 2022.

În schema de personal a **Secției a II-a civile** a Înaltei Curți de Casație și Justiție figura, la începutul anului 2022, un număr total de 78 posturi (23 posturi de judecător, 22 posturi de magistrat-asistent, 33 posturi personal auxiliar de specialitate/personal conex), situația privind gradul de ocupare fluctuând ușor pe parcursul anului. Este de menționat că numai **18 judecători** și-au desfășurat activitatea constant pe toată perioada anului 2022. La finele anului, schema de personal era vacantă cu 2 posturi de judecători și cu un număr de 3 posturi de magistrat-asistent. Însă, dat fiind că, în primul semestru al anului 2022, au funcționat în cadrul secției doar 17 magistrați – asistenți, prin Ordinele Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 90 și nr. 91 din 21.03.2022, au fost desemnați să își desfășoare activitatea pentru o perioadă de 6 luni, 2 magistrați-asistenți din cadrul Secțiilor Unite. Totodată, urmare a majorării numărului maxim de posturi cu care funcționează instanța supremă, potrivit Hotărârii Guvernului României nr. 1387 din 16.11.2022, prin Hotărârea Colegiului de conducere nr. 154 din 21 decembrie 2022, a fost repartizat Secției a II-a civile încă un post de magistrat asistent, astfel încât, în prezent, structura de personal de la nivelul secției figurează cu un număr de 23 de posturi de magistrat-asistent.

În schema de personal a **Secției penale** a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la începutul anului 2022, era prevăzut un total de 111 posturi (34 posturi de judecător, 33 posturi de magistrat-asistent, 44 posturi personal auxiliar de specialitate/personal conex), situația privind gradul de ocupare la nivelul posturilor de judecător cunoscând o fluctuație semnificativă pe parcursul anului, astfel încât, la finele anului, erau ocupate 25 de posturi de judecători, **fiind vacante 9 posturi**. Se remarcă faptul că numai **19 judecători** și-au desfășurat activitatea constant pe toată perioada anului 2022.

Secția de contencios administrativ și fiscal era înscrisă în Statul de funcții al Înaltei Curți de Casație și Justiție, la data de 1 ianuarie 2021, cu un *număr de 114 de posturi* (38 posturi de judecător, 37 posturi de magistrat-asistent și 39 posturi de grefier). Ca și în cazul secției penale, la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal gradul de ocupare la nivelul posturilor de judecător a fost fluctuant, astfel încât, la finele anului, erau ocupate 29 de posturi de judecători, **fiind vacante 9 posturi**. Este de menționat că numai **22 judecători** și-au desfășurat activitatea constant pe toată perioada anului 2022.

La începutul anului 2022, la nivelul **Secțiilor Unite**, schema de personal a avut în structură *32 posturi*: 1 post de prim magistrat-asistent, 1 post magistrat-asistent șef și 12 posturi magistrat-asistent care, conform desemnării, în condițiile legii, participă la ședințele de judecată ale Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și Completurilor de 5 judecători, precum și 16 posturi de grefier și 2 posturi de prim-grefier.

În schema de personal a **Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică**, în structura căreia funcționează serviciul legislație, studii și documentare, biblioteca, compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței și serviciul informatică juridică, figura, în cursul anului 2022, *un număr total de 29 posturi* (14 posturi de magistrat asistent, dintre care 6 posturi vacante, 6 posturi de grefier, ocupate, precum și 9 posturi de specialist IT, dintre care 3 posturi de specialist IT vacante).

Posturile aferente Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică au fost redimensionate prin Hotărârea Colegiului de conducere nr. 154 din 21 decembrie 2022, în sensul suplimentării numărului de posturi de magistrat-asistent la nivelul Compartimentului pentru studiul și unificarea jurisprudenței cu 4 posturi, numărul de posturi de grefier cu 2 posturi, iar cel al posturilor de specialist IT cu 2 posturi, urmare a Hotărârii Guvernului nr. 1387 din 16.11.2022, privind stabilirea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție.

În cadrul celorlalte compartimente, structura de personal se prezenta, la data de 31 decembrie 2022, după cum urmează: compartimentul de auditor public intern, 2 posturi de auditor – ocupate; compartimentul de protecția a muncii, 3 posturi de personal contractual – vacante; serviciul de securitate a muncii, 1 post – vacant; serviciul de medicină a muncii, 2 posturi – ocupate.

Structura personalului din cadrul *Departamentului economico-financiar și administrativ*, cuprindea, la data 31 decembrie 2022, un număr total de 108 posturi, dintre care 9 posturi vacante, astfel: 4 posturi în cadrul Compartimentului financiar – contabil, 3 posturi în cadrul Biroului administrativ și aprovizionare și 2 posturi în cadrul Biroului auto.

Comparativ cu anul precedent, se remarcă, pentru anul în curs, un grad de ocupare a posturilor vacante la nivelul instanței mai scăzut, din numărul total de 594 de posturi finanțate un număr de 58 de posturi fiind vacante la momentul datei de raportare, respectiv 31.12.2022, cu precădere ca urmare a pensionării judecătorilor și magistraților-asistenți, pe fondul insecurității generate de previzionata reformă a sistemului privind pensiile de serviciu.

În perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2022 au fost promovați la Înalta Curte de Casație și Justiție un număr de 20 judecători, după cum urmează: 4 judecători la Secția I civilă; 2 judecători la Secția a II-a civilă; 5 judecători la Secția penală și 9 judecători la Secția de contencios administrativ și fiscal.

În același interval de timp, însă, au fost eliberați din funcție, prin pensionare, un număr de 21 de judecători ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel: 6 judecători din cadrul Secției I civile, 2 judecători din cadrul Secției a II-a civile, 6 judecători din cadrul Secției penale și 7 judecători din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal. Aceștia se adaugă și posturile temporar vacantate în cursul anului de referință, urmare a detașării unor judecători în cadrul altor instituții.

Astfel, la data de 31 decembrie 2022, în pofida sesiunilor de concurs organizate pentru ocuparea posturilor vacante de judecător, în schema de personal a Înaltei Curți de Casație și Justiție figurau vacante 28 de posturi de judecător, pentru 17 dintre acestea, la aceeași dată, aflându-se în desfășurare procedura de ocupare prin concurs.

De asemenea, în anul 2022 au fost scoase la concurs 7 posturi vacante de funcționari publici și personal contractual, fiind ocupate 4 posturi.

În ce privește politica de personal, unul dintre obiectivele Înaltei Curți de Casație și Justiție este reprezentat de generalizarea asigurării, la nivelul tuturor secțiilor instanței supreme, a unui raport de egalitate între numărul posturilor de judecător și numărul posturilor de magistrat-asistent, astfel încât fiecărui post de judecător să îi fie alocat un post de magistrat-asistent, care să permită crearea unor structuri stabile formate din 1 judecător și 1 magistrat-asistent, obiectiv care, deși realizat, a cunoscut instabilitate pe parcursul anului, urmare a fluctuațiilor de personal.

De remarcat că, în ciuda eforturilor întreprinse de președintele instanței supreme în privința gestionării resurselor umane și a asigurării unei stabilități la nivelul personalului, și care au condus la adoptarea Hotărârii Guvernului României nr. 1387 din 16.11.2022, privind stabilirea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, în contextul noilor atribuții stabilite în sarcina instanței supreme prin art. 142 alin. (2) din Legea nr. 303/2022 privind organizarea judiciară, și care vizează preluarea bugetului instanțelor judecătorești pentru cheltuielile de personal, precum și pentru alte categorii de cheltuieli intrinsec legate de cheltuielile de personal, este necesară reconfigurarea schemei de personal pentru a asigura îndeplinirea în condiții optime a noilor atribuții.

■ 2. RESURSELE FINANCIARE ȘI LOGISTICE AFLATE LA DISPOZIȚIA INSTANȚEI ÎN ANUL 2022

La elaborarea proiectului de buget pe anul 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție a avut în vedere, ca și în anii precedenți, asigurarea resurselor financiare și umane necesare pentru îndeplinirea în bune condiții, atât a atribuțiilor ce-i revin în realizarea actului de justiție, ca instanță de vârf în ierarhia puterii judecătorești, cât și a obiectivelor ce decurg din realizarea procesului de reformă a sistemului judiciar.

Înalta Curte de Casație și Justiție a beneficiat de alocații bugetare pentru anul 2022 în sumă de 165.142 mii lei din care a efectuat plăți în sumă de 162.953 mii lei, astfel:

- Cap. 54.01 – Alte servicii publice generale – Titlul Bunuri și servicii – 1 mii lei;
- Cap. 61.01 – Ordine publică și siguranță națională
 - La Titlul Cheltuieli de personal – 149.410 mii lei;
 - La Titlul Bunuri și servicii 10.600 mii lei;
 - La Titlul Cheltuieli de capital – 652 mii lei;
 - La Titlul Transferuri – 32 mii lei;
 - La Titlul Alte Cheltuieli – 3.478 mii lei;
 - Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent: – 1220 mii lei.

Sub aspect logistic, lipsa unui sediu adecvat continuă să fie principala problemă care afectează funcționarea eficientă, prin insuficiența spațiilor de lucru pentru toate categoriile de personal, inexistența unei săli de judecată adecvate pentru desfășurarea judecării în cauzele cu un număr însemnat de părți, funcționarea Secției de contencios administrativ și fiscal într-un spațiu închiriat, aflat în altă locație decât restul secțiilor instanței supreme.

Până la momentul concretizării unei soluții viabile de surmontare a acestei vulnerabilități constante cu care se confruntă Înalta Curte, în anul 2022, au fost continuate demersurile pentru obiectivul de investiții „Reabilitarea prin consolidare, extindere și reconfigurare interioară a sediului administrativ al Înaltei Curți de Casație și Justiție, inclus în Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul „Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor”.

Prin această investiție se urmărește reabilitarea și modernizarea construcției existente, precum și extinderea pe verticală a acesteia, ceea ce va conduce la o îmbunătățire a condițiilor în care își desfășoară activitatea personalul instanței supreme, dar și a condițiilor în care justițiabilii și publicul larg își vor exercita, în raport cu Înalta Curte de Casație și Justiție, dreptul de liber acces la justiție.

■ 3. DATE STATISTICE ESENȚIALE PRIVIND ACTIVITATEA ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE ÎN ANUL 2022. ANALIZĂ CANTITATIVĂ ȘI CALITATIVĂ.

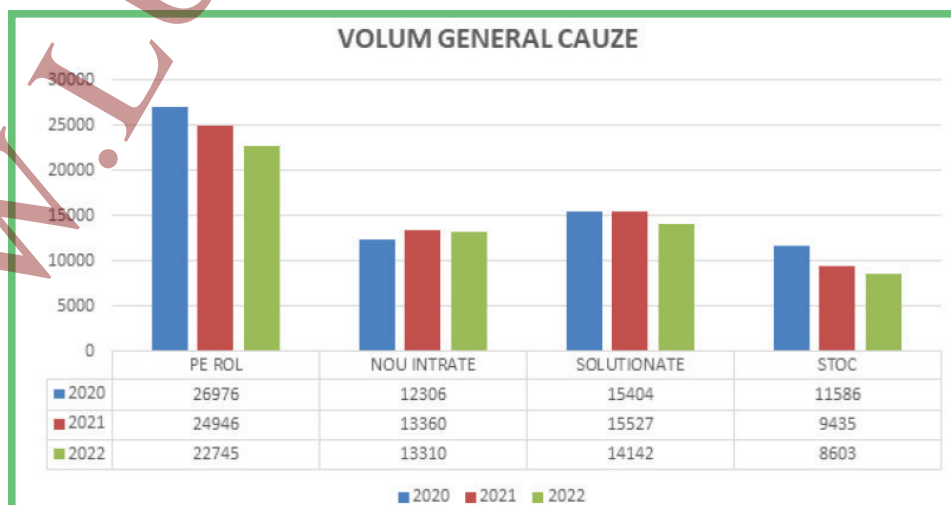
3.1. VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

În anul 2022, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au aflat **22.745** de cauze, față de **24.946** de cauze aflate pe rol în anul 2021, înregistrându-se astfel o scădere a volumului cu **2.201** cauze (8,83%). Comparativ cu anul 2020, când s-au înregistrat pe rol **26.976** de cauze, scăderea este semnificativă – **4.231** de cauze (15,69%)

În ceea ce privește numărul cauzelor *nou intrate*, la nivelul anului 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție a înregistrat **13.310** cauze, față de **13.360** de cauze nou intrate în anul 2021, înregistrându-se o scădere de **50** de cauze (0,38%). Volumul cauzelor nou intrate în anul 2022 este mai mare față de cel al anului 2020, când numărul cauzelor nou intrate s-a situat la **12.306** cauze.

Cu privire la numărul *cauzelor soluționate* în anul 2022, se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție a soluționat **14.142** de cauze, înregistrându-se o scădere de **1.385** de dosare față de nivelul anului 2021 (8,92%), când au fost soluționate **15.527** de cauze și de **1.262** de cauze față de nivelul anului 2020 (8,20%), când au fost soluționate **15.404** cauze.

Referitor la cauzele *rămase pe rolul* Înaltei Curți de Casație și Justiție, la sfârșitul anului 2022 au fost evidențiate **8.603** de cauze, înregistrându-se o scădere constantă, cu 832 de cauze față de nivelul anului 2021 (8,82%), când stocul s-a situat la **9.435** de cauze și cu 2.983 de cauze față de nivelul anului 2020 (25,75%), când stocul s-a situat la **11.586** de cauze.

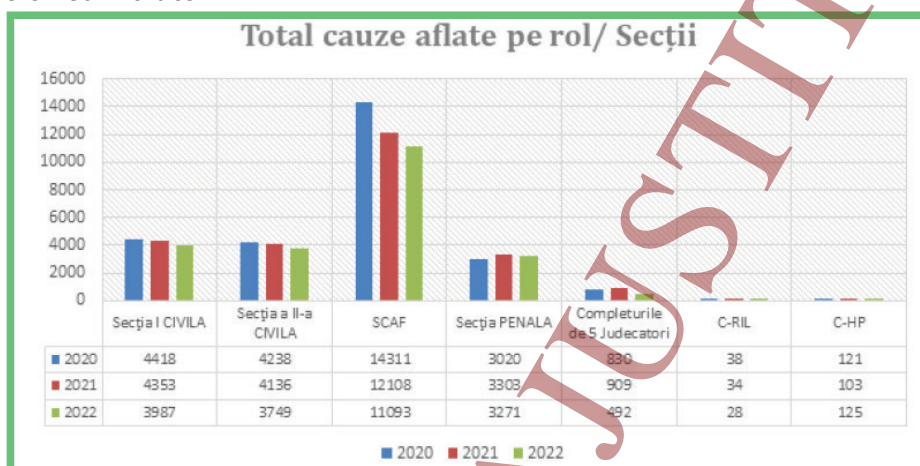

3.2. STRUCTURA VOLUMULUI DE ACTIVITATE PE CURTE

Cauzele aflate pe rol

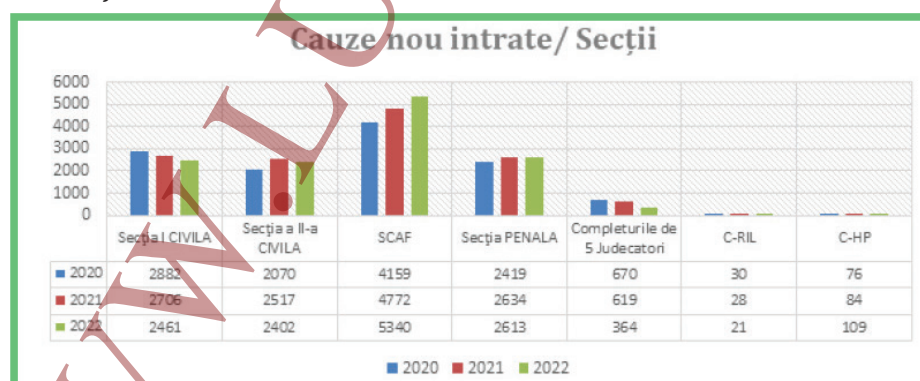
Din totalul cauzelor aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2022, 3.987 de cauze s-au aflat pe rolul *Secției I Civile*, 3.749 de cauze s-au aflat pe rolul *Secției a II-a Civile*, 11.093 de cauze s-au aflat pe rolul *Secției de contencios administrativ și fiscal*, 3.271 de cauze s-au aflat pe rolul *Secției penale*, 492 de cauze s-au aflat pe rolul *Completurilor de 5 Judecători*, 28 de cauze s-au aflat pe rolul *Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii* și 125 de cauze s-au aflat pe rolul *Completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept*.

Cauzele nou intrate

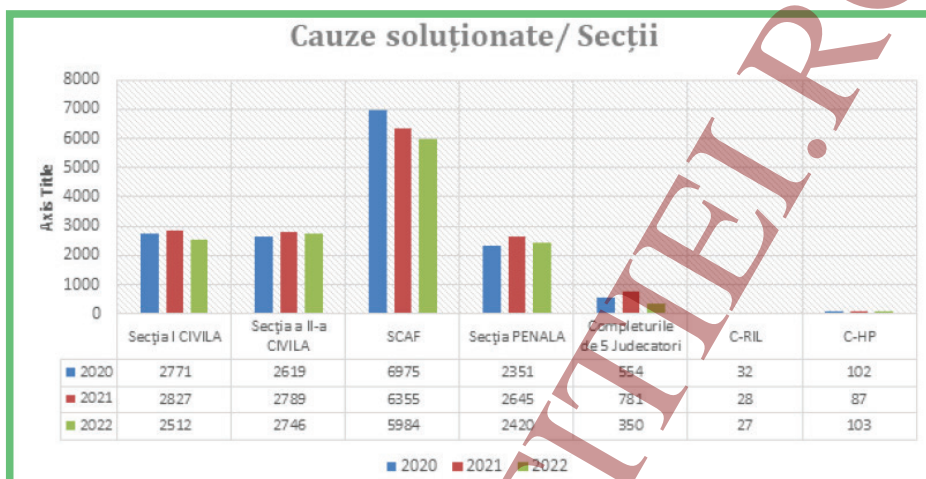
Din totalul cauzelor nou intrate în anul 2022, 2.461 de cauze s-au înregistrat pe rolul *Secției I Civile*, 2.402 cauze s-au înregistrat pe rolul *Secției a II-a Civile*, 5.340 de cauze s-au înregistrat pe rolul *Secției de contencios administrativ și fiscal*, 2.613 cauze s-au înregistrat pe rolul *Secției penale*, 364 de cauze s-au înregistrat pe rolul *Completurilor de 5 Judecători*, 21 de cauze s-au înregistrat pe rolul *Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii* și 109 cauze s-au înregistrat pe rolul *Completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept*.

Cauzele soluționate

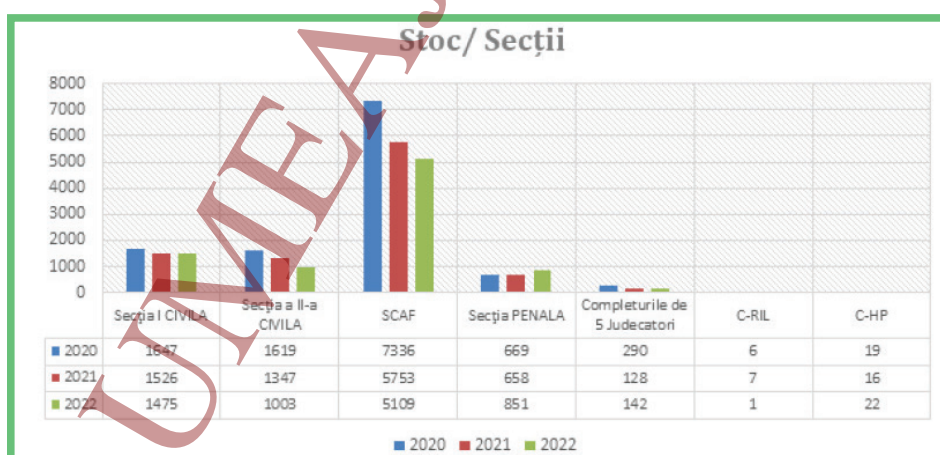
Din totalul cauzelor soluționate în anul 2022, 2.512 cauze au fost soluționate de *Secția I Civilă*, 2.746 de cauze au fost soluționate de *Secția a II-a Civilă*, 5.984 de cauze au fost soluționate de *Secția de contencios administrativ și fiscal*, 2.420 de cauze au fost soluționate de *Secția penală*, 350 de cauze au fost soluționate de *Completurile*

de 5 Judecători, 27 de cauze au fost soluționate de Completurile pentru soluționarea recursului în interesul legii și 103 cauze au fost soluționate de Completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Cauzele rămase în stoc

Din totalul cauzelor rămase în stoc la finalul anului 2022, 1.475 de cauze se aflau în evidența Secției I Civile, 1.003 cauze se aflau în evidența Secției a II-a Civile, 5.109 de cauze se aflau în evidența Secției de contencios administrativ și fiscal, 851 de cauze se aflau în evidența Secției penale, 142 de cauze se aflau în evidența Completurilor de 5 Judecători, 1 cauză se afla în evidența Completurilor pentru soluționarea recursului în interesul legii și 22 de cauze se aflau în evidența Completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

3.3. STRUCTURA VOLUMULUI DE ACTIVITATE PE SECȚII

3.3.1. Secția I civilă

Cauzele aflate pe rol

Secția I civilă a avut de soluționat în anul 2022 un număr de 3987 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2022 (2461 dosare) cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2021 (1526 dosare), constatându-se o ușoară scădere a dosarelor aflate pe rol în anul 2022 față de anul 2021, de cca. 8,4%, și față de anul 2020, de cca. 9,8%.

Din numărul total de 3.987 al cauzelor de soluționat, 2.973 cauze au fost în stadiul procesual recurs (reprezentând 75 %), 213 cauze au fost în stadiul procesual contestație în anulare și revizuire (reprezentând 5 %) și 801 cauze care privesc alte cereri (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze – reprezentând 20 %).

Cauzele nou intrate

În anul 2022 au fost înregistrate 2.461 dosare, constatându-se o scădere de 9% față de anul 2021, când au fost înregistrate 2.706 dosare, și o scădere de 14,7 % față de anul 2020, când au fost înregistrate 2.882 dosare.

Din totalul dosarelor înregistrate în anul 2022, un procent de 95 % a fost înregistrat în baza noului Cod de procedură civilă și 5 % a fost înregistrat în baza Codul de procedură civilă din 1965. Analiza cauzelor nou intrate pe materii juridice arată că, în materia civil, s-au înregistrat 2.231 dosare (90,7 % din totalul dosarelor nou intrate), în materia minori și familie s-au înregistrat 138 dosare (5,6 % din totalul dosarelor nou intrate) și în materia proprietate intelectuală s-au înregistrat 92 dosare (3,7 % din totalul dosarelor nou intrate).

Structura dosarelor nou înregistrate pe rolul Secției I civile în anul 2022, pe stadii procesuale, reflectă faptul că din totalul de 2.461 dosare nou intrate, 64% sunt în stadiul procesual recurs, 7 % sunt în stadiul procesual contestație în anulare și revizuire și 29 % alte cereri (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze).

Cauzele soluționate

Datele statistice arată că în cursul anului 2022 au fost soluționate 2.512 dosare, în scădere comparativ cu anii anteriori, cu 315 dosare față de anul 2021, când numărul acestora a fost de 2.827, reprezentând o scădere de 11%, și cu 259 dosare mai puțin față de anul 2020, când numărul acestora a fost de 2.771, reprezentând o scădere de 9,3%.

Din totalul de 2.512 cauze soluționate în anul 2022, un număr de 1.648 au fost cauze în stadiul procesual recurs (reprezentând 66 % din totalul cauzelor soluționate), un număr de 149 cauze au fost în stadiul procesual contestație în anulare și revizuire (reprezentând 6 % din totalul cauzelor soluționate) și un număr de 715 cauze care privesc alte cereri (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze – reprezentând 28 % din totalul cauzelor soluționate).

De asemenea, din totalul dosarelor soluționate, un procent de 94 % a fost soluționat potrivit dispozițiilor noului Cod de procedură civilă.

În anul 2022 au fost pronunțate 2.305 hotărâri și 251 încheieri finale de dezinvestire cu număr, fiind închis un număr de 2.459 dosare.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2022, exista pe rolul Secției I civile un număr de 1.475 dosare, în scădere față de anii anteriori, cu 51 dosare comparativ cu anul 2021, când numărul dosarelor rămase în stoc a fost de 1.526 dosare, reprezentând o scădere de 3 %, și cu 172 dosare comparativ cu anul 2020, când numărul dosarelor rămase în stoc a fost de 1.647 dosare, reprezentând o scădere de 10%.

Totodată, la sfârșitul anului 2022, se înregistra un număr de 63 dosare suspendate, constatându-se o scădere cu 62 % față de numărul de dosare suspendate aflate la sfârșitul anului 2021, și anume 101 dosare, și o scădere de 184 % față de numărul de dosare suspendate de la sfârșitul anului 2020, când exista un număr de 179 dosare suspendate.

Încărcătura pe judecător, magistrat – asistent și grefier

1. Încărcătura pe judecător în componența diverselor formațiuni de judecată

În anul 2021, judecătorii Secției I civile au participat la activități de judecată, astfel:

a) În compunerea completurilor de 3 judecători⁷:

- încărcătura pe judecător în raport de dosarele rulate, calculată la numărul de judecători care și-au desfășurat activitatea întregul an, respectiv 20 de judecători – a fost, în medie, de 646 dosare rulate, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 24 de judecători, media dosarelor rulate pe judecător a fost de 539 dosare.
- încărcătura pe judecător în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri (documente finale de dezinvestire), calculată la numărul de 20 de judecători în funcție a fost, în medie, de 467 dosare, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 24 de judecători, media dosarelor soluționate a fost de 389 dosare.

b) În compunerea completurilor de 5 judecători au participat 14 judecători din cadrul Secției I civile, 6 judecători fiind titulari și 8 judecători membri supleanți.

c) În compunerea completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii au participat 22 judecători, inclusiv președintele de secție, ca membri titulari, dintre care 13 judecători au fost desemnați raportori. Judecătorii Secției I civile au rulat și au soluționat, în medie, 8 dosare.

d) În compunerea completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept au participat 23 judecători, inclusiv președintele de secție, ca membri titulari, 22 judecători fiind desemnați raportori. Judecătorii Secției I civile au rulat, în medie, 14 dosare și au soluționat, în medie, 13 dosare⁸.

2. Încărcătura pe magistrat-asistent în constituirea completurilor de 3 judecători

- în ceea ce privește numărul de dosare rulate, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an (14 magistrați-asistenți) a fost, în medie, de 308 dosare, iar raportat la numărul de 23 magistrați-asistenți aflați în schemă, a fost, în medie, de 187 dosare;
- în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri de dezinvestire, încărcătura calculată la numărul de 14 magistrați-asistenți aflați în activitate a fost, în medie, de 222 dosare, iar prin raportare la numărul de magistrați-asistenți din schema de personal, respectiv 23 magistrați-asistenți, a fost, în medie, de 135 dosare;
- în ceea ce privește numărul de hotărâri redactate, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an, a fost, în medie, de 123 decizii, 58 încheieri finale de dezinvestire și 37 încheieri de admitere în principiu, iar prin raportare la numărul de magistrați-asistenți din schema de personal, a fost, în medie de 79 decizii și 35 de astfel de încheieri.

⁷ Formula de calcul pentru toate secțiile este următoarea: numărul de dosare x 3 judecători/de împărțit la numărul de judecători în funcție.

⁸ În ceea ce privește numărul judecătorilor participanți în completurile pentru unificarea practicii, raportarea a avut în vedere toți judecătorii în funcție, la nivelul secției, pe durata anului 2022.

Magistrații-asistenți au redactat, în medie, 46 rapoarte privind admisibilitatea în principiu a recursurilor în dosarele în care au fost desemnați raportori, conform dispozițiilor art. 493 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Raportat la numărul magistraților-asistenți din schemă (23 magistrați-asistenți), numărul rapoartelor întocmite este, în medie, de 28.

3. *Încărcătura pe greșier de ședință* (raportată la numărul de 14 greșieri de ședință care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul anului). În anul 2022, greșierii de ședință au rulat, în medie, un număr de 308 dosare.

4. *Încărcătura pe complet*

Raportat la cele 7 completuri care au funcționat în tot cursul anului 2022, media dosarelor nou intrate pe complet a fost de 352 dosare, media dosarelor rulate pe complet a fost de 616 dosare, iar media cauzelor soluționate a fost de 444.

Analiză calitativă

Analiza parametrilor de desfășurare a activității Secției I civile demonstrează că valorile înregistrate în cursul anului 2022 sunt în scădere față de cele din anul 2021 și din anul 2020. Astfel, pentru anul 2022 datele statistice arată o scădere ușoară a numărului de dosare nou intrate în diferite stadii procesuale, respectiv 2.461 în anul 2022 comparativ cu 2.706 în anul 2021.

Numărul cauzelor aflate pe rol în cursul anului 2022 a fost de 3.987 dosare, din care au fost soluționate 2.512 dosare, față de un număr de 2.827 dosare soluționate în anul 2021 și, respectiv, 2.771 dosare soluționate în anul 2020.

Se remarcă o tendință de diminuare a stocului la sfârșitul anului 2022, respectiv 1475 dosare comparativ cu anul 2021, când se înregistrau 1.526 dosare, scăderea fiind de 51 dosare, și 1.647 dosare aflate pe rol la sfârșitul anului 2020, scăderea fiind de 172 dosare.

Dintr-un total de 2.512 cauze soluționate în anul 2022, cauzele aflate în stadiul procesual recurs au fost în număr de 1.648, alte cereri (strămutări, conflicte de competență etc.) – 715 cauze și un număr de 149 contestații și revizuiuri.

Durata de soluționare a cauzelor înregistrate la nivelul Secției I civile în anul 2022, calculată de la momentul înregistrării dosarului până la data soluționării, se prezintă astfel:

- 664 cauze au fost soluționate într-un interval de până la două luni, reprezentând 26 % din totalul cauzelor soluționate;
- 323 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între două și patru luni, reprezentând 13 % din totalul cauzelor soluționate;
- 331 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între patru și șase luni, reprezentând 13 % din totalul cauzelor soluționate;
- 1.194 cauze au fost soluționate într-un interval de peste șase luni, reprezentând 48% din totalul cauzelor soluționate.

În ceea ce privește durata de soluționare a cauzelor, se remarcă faptul că, în anul 2022, 52% dintre cauze au fost soluționate într-un interval de 6 luni, iar 48% dintre cauze au fost soluționate într-un interval mai mare de 6 luni.

În privința operativității, se constată menținerea acestui indicator la un parametru ridicat la nivelul secției, și anume 102 % în anul 2022, comparativ cu 104% în anul 2021 și 92,4 % în anul 2020.

La nivelul Secției I civile, în anul 2022 au fost închise 2.459 dosare, în anul 2021 au fost închise 2.813 dosare, iar în anul 2020 au fost închise 2.662 dosare. Se constată astfel o scădere a dosarelor închise în anul 2022, cu 14 % mai puțin față de anul 2021, respectiv cu 8 % mai puțin comparativ cu anul 2020.

La sfârșitul anului 2022, pe rolul Secției I civile se aflau în curs de redactare 131 hotărâri pentru care termenul legal de redactare era depășit, comparativ cu 24 hotărâri neredactate la sfârșitul anului 2021 și cu 294 hotărâri neredactate la sfârșitul anului 2020 pentru care termenul legal de redactare era depășit.

Totodată, la sfârșitul anului 2022, se înregistra un număr de 63 dosare suspendate, cu 38 dosare mai puțin față de anul 2021 când se înregistra un număr de 101 dosare suspendate și cu 116 dosare mai puțin față de anul 2020 când se înregistra un număr de 179 dosare suspendate.

În cursul anului 2022, judecătorii secției au participat activ la activitatea privind unificarea practicii judiciare, în cadrul ședințelor lunare. La nivelul secției au avut loc șase ședințe pentru discutarea jurisprudenței și a aspectelor de practică neunitară, trei ședințe de secție cu magistrații-asistenți și trei ședințe cu personalul auxiliar.

3.3.2. Secția a II-a civilă

Cauzele aflate pe rol

În anul 2022, Secția a II-a civilă a avut de soluționat un număr de 3749 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2022 (2402 dosare) cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2021 (1347 dosare), în scădere comparativ cu anii anteriori, cu 387 dosare față de anul 2021, când numărul acestora a fost de 4136, reprezentând o scădere cu 9,36%, și cu 489 dosare față de anul 2020, când numărul dosarelor pe rol a fost de 4238, ceea ce înseamnă o scădere cu 11,53%.

Din numărul total de 3749 al dosarelor de soluționat, 2712 au fost dosare aflate în stadiul procesual al recursului, 251 au fost în stadiul contestație în anulare și revizuire și 786 au fost în stadiul procesual fond (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze).

Cauzele nou intrate

În anul 2022 au fost înregistrate 2402 dosare, în scădere cu 115 dosare față de anul 2021 când numărul acestora a fost de 2517 dosare, reprezentând o scădere nesemnificativă de 4,56% și în creștere cu 332 dosare față de anul 2020, când numărul a fost de 2070, ceea ce înseamnă o majorare cu 13,83%.

Din totalul dosarelor înregistrate în anul 2022, un procent de 96% a fost reglementat de dispozițiile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, restul fiind guvernat de prevederile Codului de procedură civilă din 1865.

Structura dosarelor nou înregistrate pe rolul Secției a II-a civile în anul 2022, pe stadii procesuale, arată faptul că din totalul de 2402 dosare nou intrate, 1484 dosare au fost în stadiul procesual recurs, 221 dosare au fost contestații în anulare/revizuire și 697 dosare au avut ca stadiu procesual fond (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze).

Cauzele soluționate

Indicatorul dosare soluționate s-a materializat într-un număr de 2746 dosare, în scădere comparativ cu anii anteriori, cu 43 dosare față de anul 2021, când numărul acestora a fost de 2789, reprezentând o scădere cu 1,54% și cu 127 dosare mai multe față de anul 2020 când numărul acestora a fost de 2619, reprezentând o creștere cu 4,62%.

Din cele 2746 dosare soluționate, 1874 au fost dosare aflate în stadiul procesual al recursului, 197 au fost contestații în anulare/revizuire și 675 au fost dosare de fond (conflicte de competență, cereri de strămutare și alte cauze).

De asemenea, din totalul dosarelor soluționate în anul 2022, 91% au fost soluționate potrivit dispozițiilor Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

Conform datelor statistice, în anul 2022 au fost pronunțate 2462 de decizii, 290 de încheieri de dezinvestire cu număr și 594 încheieri de dezinvestire fără număr.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2022 se aflau pe rolul Secției a II-a civile 1003 dosare, în scădere față de anii anteriori, cu 344 dosare față de anul 2021, când numărul dosarelor rămase în stoc a fost de 1347 dosare, reprezentând o scădere cu 25,53% și cu 616 dosare față de 2020, când numărul acestora a fost de 1619 dosare, reprezentând o scădere cu 38,04 %.

La finalul anului 2022 se înregistrau 115 de dosare suspendate, comparativ cu 112 în anul 2021 și 739 în anul 2020. Se observă o scădere semnificativă față de anii anteriori, cu 75% față de anul 2020, scăderea fiind determinată de soluționarea cauzelor aflate pe rolul CJUE cu privire la interpretarea normelor europene privind clauzele abuzive din contractele încheiate de consumatori.

Încărcătura pe judecător, magistrat-asistent și greșier

1. Încărcătura pe judecător în componența diverselor formațiuni de judecată

În anul 2022, judecătorii Secției a II-a civile au participat la activități de judecată, astfel:

a) În compunerea completurilor de 3 judecători:

- încărcătura pe judecător în raport de dosarele rulate, calculată la numărul de judecători care și-au desfășurat activitatea întregul an, respectiv 22 de judecători, a fost, în medie, de 719 dosare rulate, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 23 de judecători, media dosarelor rulate pe judecător a fost de 687 dosare;
- încărcătura pe judecător în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri (documente finale de dezinvestire), calculată la numărul de judecători în funcție a fost, în medie, de 453 dosare, iar raportat la numărul de judecători din schemă, media dosarelor soluționate a fost de 433 dosare.

- b) În componerea completurilor de 5 judecători au participat 20 judecători din cadrul Secției a II-a civile, 3 judecători fiind titulari și 17 judecători membri supleanți.
- c) În componerea completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii au participat 21 judecători, dintre care 14 judecători au fost desemnați raportori. Au rulat, în medie, 9 dosare și au soluționat, în medie, 8 dosare.
- d) În componerea completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept au participat 22 judecători, 18 judecători fiind desemnați raportori, revenind, în medie, două rapoarte pentru fiecare judecător. Judecătorii Secției a II-a civile au rulat și au soluționat, în medie, 11 dosare.
2. **Încărcătura pe magistrat – asistent în constituirea completurilor de 3 judecători**
- în ce privește numărul de dosare rulate, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an (19 magistrați – asistenți) a fost, în medie, de 280 dosare, iar raportat la numărul de 22 magistrați-asistenți aflați în schemă, a fost, în medie de 242 dosare;
 - în ce privește numărul de hotărâri redactate, încărcătura calculată la numărul de 19 magistrați-asistenți aflați în activitate a fost, în medie, de 135 decizii, iar prin raportare la numărul de magistrați-asistenți din schema de personal, respectiv 22 de magistrați-asistenți, a fost, în medie, de 116 decizii.
- Un magistrat asistent a fost desemnat raportor în procedura de filtru, în medie, în 35 de dosare.
3. **Încărcătura pe greșier de ședință** (raportată la numărul de 19 greșieri de ședință care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul anului). În anul 2022, greșierii de ședință au rulat, în medie, un număr de 280 dosare.
4. **Încărcătura pe complet**
- Pe parcursul 2022, la nivelul secției au funcționat 7 completuri de judecată și 22 judecători, media dosarelor rulate pe judecător fiind de 719 dosare, iar media dosarelor soluționate de 453 dosare.

Analiza calitativă

Analiza parametrilor de desfășurare a activității Secției a II-a civile relevă că valorile înregistrate în cursul anului 2022 sunt aproximativ egale cu cele din anul 2021 și cu cele din anul 2020, remarcându-se o tendință de stabilizare a numărului de dosare nou-intrate. Astfel, pentru anul 2022 datele statistice arată o ușoară scădere a numărului de dosare nou-intrate în diferite stadii procesuale (2402 în anul 2022, față de 2517 în anul 2021).

Numărul cauzelor aflate pe rol în cursul anului 2022 a fost de 3.749 dosare, din care au fost soluționate 2.746 dosare, față de un număr de 2.789 dosare soluționate în anul 2021.

Se remarcă o tendință de diminuare a stocului la sfârșitul anului 2022, respectiv 1003 dosare, față de anul 2021, când se înregistrau 1347 dosare, scăderea fiind de 344 de dosare.

Dintr-un total de 2.402 de cauze nou-intrate în anul 2022, cauzele aflate în stadiul procesual recurs au fost în număr de 1.484, alte cereri (strămutări, conflicte de competență etc.) – 697 de cauze și un număr de 221 contestații și revizuirii.

Durata de soluționare a cauzelor înregistrate la nivelul Secției a II-a civile în anul 2022 este calculată de la momentul înregistrării dosarului până la data soluționării și se prezintă astfel:

- 560 cauze au fost soluționate într-un interval de până la două luni;
- 399 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între două și patru luni;
- 394 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între patru și șase luni;
- 1393 cauze au fost soluționate într-un interval de peste șase luni.

În ceea ce privește durata de soluționare a cauzelor, se remarcă faptul că, în anul 2022, 49,28% dintre cauze au fost soluționate într-un interval de până la 6 luni, iar 50,72% dintre cauze au fost soluționate într-un interval mai mare de 6 luni.

În privința operativității, se constată menținerea acestui indicator la un parametru ridicat la nivelul secției, și anume 114% în anul 2022, comparativ cu 110% în anul 2021 și 126% în anul 2020. În anul 2022 au fost soluționate 2.746 dosare, un număr aproximativ egal de dosare soluționate comparativ cu anul 2021, când au fost soluționate 2.789 dosare.

La nivelul Secției a II-a civile, în cursul anului 2022 au fost închise 2896 de dosare, în creștere față de anul precedent, când au fost închise 2423 de dosare și în creștere față de 2020, când numărul dosarelor închise a fost de 2291.

Totodată, la sfârșitul anului 2022, se înregistra un număr de 115 dosare suspendate.

3.3.3. Secția penală

Cauzele aflate pe rol

Secția penală a avut de soluționat în anul 2022 un număr de 3.271 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2022 (2.613 dosare) cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2021 (658 dosare), constatându-se o valoare similară a dosarelor aflate pe rol față de anii anteriori, cu 32 de dosare mai puțin față de anul 2021, când se aflau pe rol 3.303 de dosare (0,96%) și cu 251 de dosare mai mult față de anul 2020 (8,31%), când se aflau pe rol 3.020 dosare.

Din numărul total de 3.271 al cauzelor de soluționat, 800 de cauze (24,45%) au fost în stadiul procesual recurs în casație, 248 de cauze (7,58%) au fost în stadiul procesual apel, 34 de cauze (1,03%) au fost dosare cu rechizitoriu (dosare de fond), 1032 de cauze (31,54%) au fost contestații, 17 de cauze (0,51%), au fost contestații ICCJ, 83 de cauze (2,53%) au fost contestații în anulare, 53 de cauze (1,62%) au fost revizuiuri, 235 de cauze (7,18%) au avut ca obiect cereri de strămutare, 110 de cauze (3,36%) au fost conflicte de competență, 637 de cauze (19,47%) au fost dosare de fond fără rechizitoriu și 22 de cauze (0,67%) au fost dosare asociate, conf. art. 98 alin. (1) și (2) din ROIJ.

Cauzele nou intrate

În anul 2022 au fost înregistrate 2.613 dosare față de 2634 de dosare nou intrate în anul 2021 și de 2419 dosare nou intrate în anul 2020, date care indică o scădere nesemnificativă a numărului dosarelor nou-intrate, cu 0,79% față de anul 2021 și o ușoară creștere, cu 8,01% față de anul 2020.

Structura dosarelor nou înregistrate pe rolul Secției penale în anul 2022, pe stadii procesuale, reflectă faptul că, din totalul de 2.613 dosare nou intrate, o pondere

de 28,58% (747 cauze) a fost reprezentată de recursurile în casație, o pondere de 8,99 % (235 cauze) a fost reprezentată de apeluri, o pondere de 0,38% (10 cauze) dosare de fond (cu rechizitoriu), o pondere de 32,18% (841 cauze) contestații, o pondere de 0,45% (12 cauze) contestații ICCJ, o pondere de 2,9% (76 cauze) contestații în anulare, o pondere de 1,45% (38 cauze) revizuri, o pondere de 7,73% (202 cauze) cereri de strămutare, o pondere de 3,86% (101 cauze) conflicte de competență, o pondere de 13,01% (340 cauze) dosare de fond fără rechizitoriu și o pondere de 0,42% (11 cauze) dosare asociate, conf. art. 98 alin. (1) și (2) din ROIJ.

Cauzele soluționate

Datele statistice arată că în cursul anului 2022 au fost soluționate 2.420 de dosare, în scădere cu 225 dosare față de anul 2021, când au fost soluționate 2645 de dosare, reprezentând o pondere mai mică cu 8,5% și în creștere cu 69 de dosare față de anul 2020, când numărul acestora a fost de 2.351 dosare, reprezentând o evoluție ascendentă cu 2,93%.

Din totalul de 2.420 dosare soluționate în anul 2022, un număr de 693 de dosare (28,63%) au fost cauze în stadiul procesual recurs în casație, 226 de cauze (9,33%) au fost cauze în stadiul procesual apel, 14 cauze (0,57%) au fost dosare de fond cu rechizitoriu, 811 cauze (33,51%) au fost contestații, 12 cauze (0,49 %) au fost contestații ICCJ, 38 de cauze (1,57%) au fost contestații în anulare, 35 de cauze (1,44%) au fost revizuri, 208 cauze (8,59%) au fost cereri de strămutare, 100 de cauze (4,13%) au fost conflicte de competență, 271 de cauze (11,19%) au fost de dosare de fond fără rechizitoriu și 12 cauze (0,49 %) au fost dosare asociate, conf. art. 98 alin. (1) și (2) din ROIJ.

În anul 2022 au fost pronunțate 2415 de hotărâri cu număr și 5 încheieri finale de dezinvestire fără număr prin care au fost soluționate dosare asociate conf. art. 98 alin. (2) din ROIJ, la care se adaugă 45 de încheieri în cauze având ca obiect cereri prin care s-a solicitat încuviințarea măsurilor de supraveghere tehnică și cereri de încuviințare a efectuării de percheziții domiciliare sau informatice, 370 de încheieri privind admisibilitatea în principiu a cererilor de recurs în casație și 34 încheieri privind măsurile preventive.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2022, existau pe rolul Secției penale un număr de 851 dosare, în creștere față de anii anteriori, cu 193 dosare comparativ cu anul 2021, când numărul dosarelor rămase în stoc a fost de 658 dosare, reprezentând o creștere cu 22,68% și cu 182 dosare comparativ cu anul 2020, când numărul dosarelor rămase în stoc a fost de 669 dosare, reprezentând o creștere cu 21,39%.

De asemenea, la sfârșitul anului 2022, pe rolul Secției penale nu erau înregistrate cauze suspendate.

Încărcătura pe judecător, magistrat – asistent și grefier

1. Încărcătura pe judecător în componența diverselor formațiuni de judecată

În anul 2022, judecătorii Secției penale au participat la activități de judecată, astfel:

a.1. În componerea completurilor de 3 judecători

- încărcătura pe judecător în raport de dosarele rulate, calculată la numărul de judecători care și-au desfășurat activitatea întregul an, respectiv 27 de judecători, a fost, în medie, de 317 de cauze rulate, iar raportat la numărul

de judecători din schemă, respectiv 34 de judecători, media dosarelor rulate pe judecător a fost de 252 dosare.

- încărcătura pe judecător în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri (documente finale de dezinvestire), calculată la numărul de 27 de judecători în funcție a fost, în medie, de 152 dosare, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 34 de judecători, media dosarelor soluționate a fost de 120 dosare.

a.2. În componerea completurilor de 2 judecători:

- încărcătura pe judecător în raport de dosarele rulate, calculată la numărul de judecători care și-au desfășurat activitatea în anul 2022, respectiv 27 de judecători, a fost, în medie, de 23 de cauze rulate, iar raportat la numărul de judecători din schema de personal, respectiv 34 de judecători, media dosarelor rulate pe judecător a fost de 18 dosare.
- încărcătura pe judecător în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri (documente finale de dezinvestire), calculată la numărul de judecători în funcție, respectiv 27 de judecători, a fost, în medie, de 7 dosare, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 34 de judecători, media dosarelor soluționate a fost de 6 dosare

a.3. În componerea completurilor de judecător unic:

- încărcătura pe judecător în componerea completurilor de judecător unic (judecător de cameră preliminară, judecător de drepturi și libertăți, recurs în casație – filtru) în raport de dosarele rulate, calculată la numărul de judecători care și-au desfășurat activitatea în anul 2022, respectiv 27 de judecători, a fost, în medie, de 50 de cauze rulate, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 34 de judecători, media dosarelor rulate pe judecător a fost de 40 de cauze.
- încărcătura pe judecător în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri (documente finale de dezinvestire), calculată la numărul de judecători în funcție a fost, respectiv 27 de judecători, în medie, de 21 de cauze soluționate, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 34 de judecători, media dosarelor soluționate a fost de 17 cauze.

b) În componerea completurilor de 5 judecători au participat 25 dintre judecătorii Secției penale, atât ca judecători titulari, cât și ca judecători supleanți.

c) În componerea completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, numărul de participări mediu pe judecător a fost de 7 cauze.

d) În componerea Completului pentru soluționarea unor chestiuni de drept în materie penală numărul de participări mediu pe judecător a fost de 12 cauze.

2. Încărcătura pe magistrat – asistent în constituirea completurilor de 3 judecători

- în ce privește numărul de dosare rulate, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an (27 magistrați-asistenți) a fost, în medie, de 144 dosare, iar raportat la numărul de 33 magistrați-asistenți aflați în schemă, a fost, în medie, de 118 dosare;
- în ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri de dezinvestire, încărcătura calculată la numărul de 27 magistrați-asistenți aflați în activitate a fost, în medie, de 107 de dosare, iar prin raportare la numărul de magistrați-asistenți din schema de personal, respectiv 33 magistrați-asistenți, a fost, în medie, de 88 de dosare;

- în ce privește numărul de hotărâri redactate încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an, a fost, în medie, de 101 cauze, iar la raportat la numărul de magistrați asistenți din schema de personal, respectiv 33 magistrați-asistenți, a fost, în medie, de 88 de cauze.
3. *Încărcătura pe grefier de ședință* (raportată la numărul de 18 grefieri de ședință care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul anului). În anul 2022, grefierii de ședință au rulat, în medie, un număr de 216 cauze și au participat, în medie, la 23 de ședințe.
 4. *Încărcătura pe complet*
În anul 2022, au funcționat, în medie, 8 completuri de judecată în compunere de 3 judecători, 24 de completuri de doi judecători, 24 de completuri de judecător de drepturi și libertăți și 24 de completuri de judecător de cameră preliminară.
 - a.1. *Completurile de 3 judecători:*
Încărcătura medie pe completurile de 3 judecători a fost de 172 cauze nou intrate, de 357 de cauze rulate și de 170 de cauze soluționate.
 - a.2. *Completurile de 2 judecători:*
În anul 2022, încărcătura medie pe completurile de 2 judecători a fost de 7 cauze nou intrate, de 13 cauze rulate și de 4 de cauze soluționate
 - a.3. *Judecător unic:*
În ceea ce privește completurile de judecător unic (recurs în casație-filtru, judecător de drepturi și libertăți și de completuri de judecător de cameră preliminară), încărcătura medie pe complet a fost de 15 cauze nou intrate, de 21 de cauze rulate și de 12 cauze soluționate.

Analiză calitativă

Analiza parametrilor de desfășurare a activității Secției penale relevă menținerea la un nivel ridicat a volumului de activitate, precum și a încărcăturii pe judecător, magistrat-asistent și grefier.

Numărul cauzelor aflate pe rol în cursul anului 2022 a fost de 3271 dosare, din care au fost soluționate de 2420 dosare, față de un număr de 2645 dosare soluționate în anul 2021 și, respectiv, 2351 dosare soluționate în anul 2020.

Numărul cauzelor soluționate a fost în scădere comparativ cu anii anteriori, ceea ce a condus la o creștere a stocului de dosare la sfârșitul anului 2022, respectiv 851 dosare, față de anul 2021, când se înregistrau 658 dosare (o creștere de 193 dosare), și 669 dosare aflate pe rol la sfârșitul anului 2020 (o creștere de 182 dosare).

Durata de soluționare a cauzelor înregistrate la nivelul Secției penale în anul 2022 este calculată de la momentul înregistrării dosarului până la data soluționării și se prezintă astfel:

- dintre cele 2420 de cauze soluționate în anul 2022, 69,5% (1682 de cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 20,66% (500 de cauze) de 2-4 luni, 6,36% (154 de cauze) de 4-6 luni, 1,98% (48 de cauze) de 6-9 luni, 0,57% (14 cauze) de 9 luni – 1 an și 0,9% (22 de cauze) într-un termen mai mare de un an de la înregistrare;
- dintre cele 693 de recursuri în casație, 43% (298 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 38,96% (270 cauze) de 2-4 luni, 13,27% (92 cauze)

de 4-6 luni, 4,32% (30 cauze) de 6-9 luni, 0,28% (2 cauze) într-un termen de 9 luni – 1 an de la înregistrare, iar 0,14% (o singură cauză) în termen mai mare de un an de la înregistrare;

- dintre cele 226 de apeluri, 69,46% (157 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 14,6% (33 cauze) de 2-4 luni, 5,3% (12 cauze) de 4-6 luni, 1,76% (4 cauze) de 6-9 luni, 3,98% (9 cauze) de 9 luni – 1 an, iar 4,86% (11 cauze) într-un termen mai mare de un an de la înregistrare.
- dintre cele 811 de contestații, 88,4% (717 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 9,12% (74 cauze) de 2-4 luni, 1,97% (16 cauze) de 4-6 luni, 0,36% (3 cauze) de 6-9 luni, iar 0,12% (1 cauză) într-un termen de 9 luni – 1 an de la înregistrare;
- dintre cele 12 contestații ICCJ, 66,66% (8 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 8,33% (o cauză) de 2-4 luni, 25% (3 cauze) de 4-6 luni;
- dintre cele 38 de contestații în anulare, 50% (19 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 36,84% (14 cauze) de 2-4 luni, 10,52% (4 cauze) de 4-6 luni, iar 2,64% (o singură cauză) în termen mai mare de un an de la înregistrare;
- dintre cele 35 de revizuiuri, 68,57% (24 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 17,14% (6 cauze) de 2-4 luni, 11,42% (4 cauze) de 4-6 luni și 2,85% (o cauză) de 6-9 luni de la înregistrare;
- dintre cele 208 de cereri de strămutare, 87,01% (181 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 12,01% (25 cauze) de 2-4 luni și 0,96% (2 cauze) de 4-6 luni de la înregistrare;
- dintre cele 100 de conflicte de competență, 100% (100 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni;
- dintre cele 271 de dosare de fond (fără rechizitoriu), 63,46% (172 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 26,56% (72 cauze) de 2-4 luni, 6,64% (18 cauze) de 4-6 luni, 2,58% (7 cauze) de 6-9 luni, iar 0,73% (2 cauze) într-un termen de 9 luni – 1 an de la înregistrare;
- dintre cele 14 dosare de fond (cu rechizitoriu), 21,42% (3 cauze) au fost soluționate într-un termen de 2-4 luni, 14,28% (2 cauze) de 4-6 luni, 7,14% (o cauză) într-un termen de 6-9 luni, iar 57,14% (8 cauze) într-un termen mai mare de 1 an de la înregistrare.
- dintre cele 12 dosare asociate conf. art. 98 alin. 1 și 2 ROII, 50% (6 cauze) au fost soluționate într-un termen de până la 2 luni, 16,66% (2 cauze) de 2-4 luni, 8,33% (o cauză) de 4-6 luni, 16,66% (2 cauze) de 6-9 luni, iar 8,33% (o cauză) într-un termen mai mare de 1 an de la înregistrare.

În privința operativității, calculată prin raportare la numărul de cauze nou intrate, se constată o scădere raportat la anii anteriori a acestui indicator, dar și menținerea la un nivel ridicat, și anume 92,61% în anul 2022, în ușoară scădere față de anul 2021 – 100,41% și anul 2020, când s-a înregistrat o operativitate de 97,18%.

Operativitatea calculată prin raportare la numărul de cauze aflate pe rol în anul 2022 a fost de 73,98%, în ușoară scădere față de anul 2021, când s-a înregistrat o valoare de 80,07% și față de anul 2020, când s-a înregistrat o operativitate de 77,84%.

În anul 2022, Secția penală a închis 2427 de dosare, în scădere față de anul 2021 când au fost închise 2998 de dosare și în creștere față de anul 2020, când au fost închise 2411 dosare, date care indică o scădere procentuală a numărului dosarelor închise cu 19,05% față de anul 2021 și o creștere cu 0,66% față de anul 2020.

La sfârșitul anului 2022, pe rolul Secției penale se aflau în redactare 89 de hotărâri pentru care termenul legal de redactare era depășit, comparativ cu 81 de hotărâri neredactate la sfârșitul anului 2021, pentru care termenul legal de redactare era depășit, și 445 de dosare în anul 2020.

Pe rolul Secției penale, la sfârșitul anului 2022, nu se înregistrau dosare suspendate. În cursul anului 2022, judecătorii secției au participat activ la activitatea privind unificarea practicii judiciare, în cadrul ședințelor lunare.

3.3.4. Secția de contencios administrativ și fiscal

Cauzele aflate pe rol

Secția de contencios administrativ și fiscal a avut de soluționat în anul 2022 un număr de 11.093 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate în cursul anului 2022 (5.340 dosare) cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2021 (5.753 dosare), constatându-se o scădere a dosarelor pe rol în anul 2022 față de anul 2021, când secția a avut pe rol 12.108 cauze, cu 1.015 cauze (scădere cu 8,4%) și față de anul 2020, când secția a avut pe rol 14.311 dosare, cu 3.218 cauze (scădere cu 22,5%).

Din numărul total de 11.093 al cauzelor de soluționat, 9.473 de cauze au fost în stadiul procesual recurs (85,4%), iar restul de 1.620 alte cauze (14,6%), din care: 548 conflicte de competență (33,8%), 316 strămutări (19,5%), 73 contestații/litigii magistrați (4,5%), 297 contestații în anulare (18,3%), 303 revizuri (18,7%), 83 alte cauze (5,1%).

Raportat la un număr de 10 completuri de judecată funcționale pe parcursul anului 2022, rezultă o medie a dosarelor aflate pe rolul secției în anul de referință de 1.109 dosare/complet.

Cauzele nou intrate

În anul 2022 au fost înregistrate 5.340 de cauze, față de 4.772 de cauze nou intrate în anul 2021, înregistrându-se o diferență de 568 cauze (ceea ce reprezintă o creștere a numărului de dosare nou intrate cu 10,6%, față de anul 2021), respectiv față de 4.159 de cauze nou intrate în anul 2020, înregistrându-se o diferență de 1.181 cauze (ceea ce reprezintă o creștere a numărului de dosare nou intrate cu 22,1% față de anul 2020).

Structura dosarelor nou înregistrate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal în anul 2022, pe stadii procesuale, reflectă faptul că din totalul de 5.340 de dosare nou intrate, 4.214 de dosare sunt în stadiul procesual recurs (78,9%), iar restul de 1.126 de dosare în stadiul procesual contestație în anulare, revizuire, fond (conflicte de competență, strămutări, litigii magistrați) ori alte cauze (21,1%). Raportat la un număr de 10 completuri de judecată funcționale pe parcursul anului 2022, rezultă o medie a dosarelor nou intrate în anul de referință de 534 de dosare/complet.

Cauzele soluționate

Datele statistice reflectă că în cursul anului 2022 au fost soluționate 5.984 de dosare, în scădere cu 371 dosare față de anul 2021 (când au fost soluționate 6.355 cauze), înregistrându-se astfel o scădere a numărului de dosare soluționate cu 5,8%,

respectiv în scădere cu 991 dosare față de anul 2020 (când au fost soluționate 6.975 cauze), ceea ce reprezintă o scădere cu 14,2% a numărului de dosare soluționate în anul 2022 față de anul 2020.

Din totalul de 5.984 de dosare soluționate, un număr de 4.842 de cauze (80,9%) au fost recursuri, iar restul de 1.147 (19,1%) alte cauze (483 conflicte de competență, 196 strămutări, 35 fond – litigii magistrați, 205 contestații în anulare, 180 revizui, 43 alte cauze).

În anul 2022 au fost pronunțate 5.989 de hotărâri, dintre care 5.786 de decizii și 203 încheieri finale de dezinvestire cu număr, la care se adaugă 764 încheieri finale de dezinvestire fără număr. Totodată, au fost soluționate 735 dosare asociate.

Raportat la un număr de 10 completuri de judecată funcționale pe parcursul anului 2022, rezultă o medie a dosarelor soluționate în anul de referință de 598 dosare/complet.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2022, existau pe rolul secției 5.109 cauze, înregistrându-se o scădere cu 644 de cauze față de nivelul anului 2021, când stocul s-a situat la 5.753 de cauze, reprezentând o scădere a stocului de dosare cu 11,2%, respectiv o scădere cu 2.227 de cauze față de nivelul anului 2020, când stocul s-a situat la 7.336 de cauze, ceea ce reprezintă o scădere cu 30,4% față de anul 2020.

Din totalul de 5.109 al dosarelor rămase pe rol, 4.631 dosare (90,6%) sunt în stadiul procesual al recursului, iar restul de 478 dosare (9,4%) alte cauze (65 conflicte de competență, 120 strămutări, 38 contestații/litigii magistrați, 92 contestații în anulare, 123 revizui, 40 alte cauze). La acestea se adaugă 136 dosare asociate.

Raportat la un număr de 10 completuri de judecată funcționale pe parcursul anului 2022, rezultă o medie a dosarelor rămase pe rol la sfârșitul anului 2022 de 510,9 de dosare/complet.

Încărcătura pe judecător, magistrat-asistent și greșier

1. Încărcătura pe judecător în componența diverselor formațiuni de judecată

În anul 2022, judecătorii Secției de contencios administrativ și fiscal au participat la activități de judecată, astfel:

a) În componența completurilor de 3 judecători:

- încărcătura pe judecător în raport de dosarele rulate, calculată la numărul de judecători care și-au desfășurat activitatea întregul an, respectiv 34 de judecători, a fost, în medie, de 870 dosare rulate, iar raportat la numărul de judecători din schemă, respectiv 38 de judecători, media dosarelor rulate pe judecător a fost de 779 dosare;
- încărcătura pe judecător în ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri (documente finale de dezinvestire), calculată la numărul de 34 de judecători în funcție a fost, în medie, de 528 dosare, iar raportat la numărul de 38 de judecători din schemă, media dosarelor soluționate a fost de 473 dosare.

b) În componența completurilor de 5 judecători constituite la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție au participat 27 judecători ai secției, din care 4 judecători, ca membri titulari, și 23 judecători, ca membri supleanți.

c) În componența completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii au participat 35 de judecători, care au întocmit, în medie, câte 1 raport.

- d) În componerea completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a participat un număr de 34 de judecători, care au întocmit, în medie, câte 2 rapoarte.
2. *Încărcătura pe magistrat-asistent în constituirea diverselor formațiuni de judecată* (completuri de 3 judecători și completuri de 5 judecători, constituite la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal, având în competență soluționarea recursurilor declarate împotriva hotărârilor pronunțate de Curtea de Apel București, în temeiul art. 15 alin. (18) din Legea nr. 136/2020):
- în ce privește numărul de dosare rulate, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an, respectiv 30 magistrați-asistenți, a fost, în medie, de 330 dosare, iar raportat la numărul de 37 magistrați-asistenți aflați în schemă, a fost, în medie, de 268 dosare;
 - în ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri de dezinvestire, încărcătura calculată la numărul de 30 magistrați-asistenți aflați în activitate a fost, în medie, de 200 dosare, iar prin raportare la numărul din schema de personal, respectiv 37 magistrați-asistenți, a fost, în medie, de 162 dosare;
 - în ce privește numărul de hotărâri redactate, încărcătura calculată la numărul de magistrați-asistenți care și-au desfășurat activitatea pe întregul an, a fost, în medie, de 173 decizii și 7 încheieri finale de dezinvestire cu număr, iar prin raportare la numărul de magistrați-asistenți din schema de personal, a fost, în medie de 140 decizii și 5 astfel de încheieri.
3. *Încărcătura pe greșier de ședință* (raportată la numărul de 20 greșieri de ședință care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul anului).
În anul 2022, greșierii de ședință au rulat, în medie, un număr de 495 dosare.
4. *Încărcătura pe complet*
Raportat la cele 10 completuri de judecată în componere de 3 judecători care au funcționat pe parcursul anului 2022, media dosarelor rulate pe complet în anul de referință a fost de 1.109 dosare, media dosarelor nou intrate pe complet a fost de 534 dosare, iar media dosarelor soluționate a fost de 599. Numărul mediu de dosare rămase pe rol la sfârșitul anului 2022 este de 510 dosare/complet.

Analiză calitativă

Din analiza parametrilor de desfășurare a activității Secției de contencios administrativ și fiscal în anul 2022 se remarcă o tendință de ușoară creștere a numărului de dosare nou-intrate, aflate în diferite stadii procesuale, respectiv 5.340 de dosare în anul 2022, comparativ cu 4.772 dosare înregistrate în anul 2021, și 4.159 dosare înregistrate în anul 2020, dar se menține o tendință de scădere a numărului de dosare nou-intrate față de anii anteriori, respectiv 5.497 dosare în anul 2019 și 6.179 dosare în anul 2018.

Numărul cauzelor aflate pe rol în cursul anului 2022 a fost de 11.093 dosare, din care au fost soluționate de 5.984 de dosare, față de 6.355 dosare soluționate în anul 2021 și, respectiv, 6.975 dosare soluționate în anul 2020, ceea ce relevă o ușoară scădere a numărului de cauze soluționate în anul de referință.

La sfârșitul anului 2022, pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal se înregistra un stoc de dosare de 5.109, ceea ce reprezintă un procent de 46% din totalul dosarelor aflate pe rol.

Deși s-a înregistrat o scădere semnificativă a stocului de dosare nesoluționate la sfârșitul anului 2022, respectiv 5.109 de dosare, comparativ cu anul 2021, când se înregistrau 5.753 de dosare și cu anul 2020, când se înregistrau de 7.336 dosare, un stoc de 5.109 de dosare rămâne în continuare o vulnerabilitate care impune adoptarea unor măsuri de natură să asigure restabilirea echilibrului dintre resursa umană disponibilă și volumul de activitate real.

Datele statistice prezentate indică faptul că 77,7% din totalul cauzelor deduse judecătii pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal în anul 2021 (respectiv 4.648 dosare) au fost soluționate într-un interval de peste 6 luni, iar în cazul recursurilor, care reprezintă 80,9% din totalul cauzelor soluționate (respectiv 4.842 dosare având ca obiect recurs), procentul celor soluționate într-un interval de peste 6 luni este de 89,6% (respectiv 4.340 dosare).

Totuși, este de remarcat faptul că durata de soluționare a doșarelor de recurs la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal s-a redus în cursul anului 2022, de la 2 ani la nivelul anului 2019, 1 an și 6 luni la nivelul anului 2020, respectiv de la 1 an și 3-4 luni la nivelul anului 2021, la circa 1 an.

Această vulnerabilitate vizează cauzele aflate în stadiul procesual recurs, iar nu celelalte cauze aflate în stadiul procesual contestație în anulare și revizuire, sau stadiu procesual fond (conflicte de competență, strămutări, litigii cu magistrați), care reprezintă 19,1% (respectiv 1.142 dosare) din totalul cauzelor soluționate la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal, situație în care procentul celor soluționate într-un interval mai mic de 6 luni este de 10,4% (respectiv 502 dosare).

La nivelul secției, în anul 2022 au fost închise 6.595 de documente cu număr:

La sfârșitul anului 2022, la nivelul Secției de contencios administrativ și fiscal se aflau în redactare 1.723 de hotărâri pentru care termenul legal de redactare era depășit, comparativ cu 2.147 hotărâri neredactate la sfârșitul anului 2021, 2.640 hotărâri neredactate la sfârșitul anului 2020 și 3.011 hotărâri neredactate la sfârșitul anului 2019, pentru care termenul legal de redactare era depășit.

Astfel, se poate constata în continuare o scădere semnificativă a numărului hotărârilor neredactate în termenul legal, în pofida menținerii unui număr ridicat de cauze soluționate la nivelul secției pe parcursul anului 2022.

3.4. VOLUMUL DE ACTIVITATE LA NIVELUL STRUCTURILOR JURISDICȚIONALE

3.4.1. Completurile de 5 judecători

Cauzele aflate pe rol

Completurile de 5 judecători au avut de soluționat în anul 2022 un număr total de 492 dosare, volum de dosare rezultat prin însumarea numărului de dosare nou înregistrate, respectiv 364 dosare, cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului 2021, respectiv 128 dosare, constatându-se o scădere de 46% față de anul 2021 (909 dosare pe rol) și de 41% față de anul 2020 (830 de dosare pe rol).

Structura celor 492 dosare aflate pe rolul completurilor de 5 judecători în anul 2022, pe stadii procesuale, se prezintă astfel: 337 de recursuri (68,5%); 55 de contestații

în anulare (11,2%); 20 de revizuri (4,1%); 22 de contestații (4,5%); 32 de apeluri (6,5%); 22 de fonduri (4,5%); 4 recursuri în casație (0,8%).

Cauzele nou-intrate

În anul 2022, s-au înregistrat 364 de dosare noi, constatându-se o scădere de cca. 41% (255 de dosare) comparativ cu anul 2021, când s-au înregistrat 619 cauze nou intrate, și de cca. 46 % (306 de dosare) comparativ cu anul 2020, când s-au înregistrat 670 cauze nou intrate.

Distribuția pe stadii procesuale a celor 364 dosare nou intrate în anul 2022 se prezintă astfel: 247 recursuri (67,9%); 47 de contestații în anulare (12,9%); 16 revizuri (4,4%); 17 contestații (4,7%); 17 apeluri (4,7%); 17 fonduri (4,7%); 3 recursuri în casație (0,8%).

Cauzele soluționate

Datele statistice arată că în cursul anului 2022 au fost soluționate 354 de dosare, reprezentând o scădere cu 54%, respectiv 427 de dosare, comparativ cu anul 2021, când au fost soluționate 781 de cauze, și cu 36%, respectiv 200 de dosare, comparativ cu anul 2020, când au fost soluționate 554 de cauze.

La nivelul completurilor de 5 judecători au fost închise în sistemul ECRIS un număr de 273 de dosare.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2022, se înregistra pe rolul completurilor de 5 judecători un stoc de 138 de dosare, în creștere cu 7% față de anul 2021, când a rămas în stoc un număr de 128 de dosare, respectiv în scădere cu 52% față de anul 2020, când a rămas în stoc un număr de 290 de dosare.

Cauze suspendate

La 31 decembrie 2022, pe rolul completurilor de 5 judecători se aflau 8 cauze suspendate, dintre care o cauză suspendată pe rolul completurilor în materie penală și 7 cauze suspendate pe rolul completurilor în materie civilă.

Încărcătura pe judecător și magistrat - asistent

Acest indicator va avea în vedere activitatea desfășurată de judecătorii desemnați ca membri titulari în completurile de 5 judecători, respectiv 10 membri titulari în cele două completuri în materie civilă și 10 membri titulari în cele două completuri în materie penală.

Numărul total de dosare rulate la nivelul completurilor de 5 judecători a fost de 3.504 de dosare, rezultând următoarele date statistice:

- 438 de dosare rulate/complet, în raport cu numărul total de dosare rulate (3.504 dosare) și cele 8 completuri care au funcționat în anul 2022 (4 completuri aprobate pentru anul 2021 și 4 completuri aprobate pentru anul 2022);
- 88 de dosare rulate/membru titular al completurilor de 5 judecători, având în vedere numărul total de 40 membri titulari ai celor 8 completuri de 5 judecători care au rulat dosare în anul 2022 (4 completuri aprobate pentru anul 2021 și 4 completuri aprobate pentru anul 2022);
- 41 de dosare rulate/judecător, raportat la numărul total de 84 judecători care au participat în compunerea completurilor de 5 judecători, atât în calitate de

membri titulari, cât și în calitate de membri supleanți. Este de menționat faptul că diferența de dosare rulate între cei 84 de judecători este foarte mare, existând, spre exemplu, 12 judecători care, participând în componerea completurilor de 5 judecători, au rulat un singur dosar, comparativ cu 11 dintre judecători care au rulat peste 100 de dosare cu ocazia participării în completurile de 5 judecători.

În anul 2022, datele statistice referitoare la încărcătura pe magistrat-asistent relevă un rulaj total de 707 de dosare, rezultând o medie de 71 dosare rulate/magistrat-asistent, raportat la numărul total de 10 de magistrați-asistenți care, în cursul anului 2022, au fost planificați să participe la cel puțin o ședință sau în cel puțin un dosar aflat pe rolul completurilor de 5 judecători.

Din cauza dinamicii de personal la nivelul corpului de magistrați-asistenți planificați să participe la ședințele acestor structuri jurisdicționale, numărul minim de dosare rulate de un magistrat-asistent a fost de 1 dosar, comparativ cu numărul maxim de 165 dosare rulate de un magistrat-asistent, care a participat pe întreaga perioadă a anului la 13 ședințe de judecată, iar numărul minim de hotărâri redactate de un magistrat-asistent a fost de o hotărâre, comparativ cu numărul maxim de 108 hotărâri redactate de un magistrat-asistent, care a participat pe întreaga perioadă a anului la completurile de 5 judecători.

În privința magistraților-asistenți, se cuvine a fi menționat faptul că magistrații-asistenți din cadrul Secțiilor Unite participă, potrivit planificării, la ședințele completurilor de 5 judecători, Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii și Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Analiză calitativă

La nivelul completurilor de 5 judecători, din analiza datelor statistice, se constată următoarele aspecte punctuale:

- (i) numărul de cauze nou-întrate în 2022 a scăzut cu 41% față de anul 2021 și cu 45% față de anul 2020;
- (ii) numărul cauzelor soluționate a fost cu 54 % mai mic față de anul 2021 și cu 36 % față de anul 2020;
- (iii) numărul cauzelor soluționate (354) a fost mai mic decât numărul cauzelor înregistrate în cursul anului (364), ceea ce se reflectă în stocul mai mare de dosare de la sfârșitul anului 2022 (142) comparativ cu stocul similar din anul 2021 (128).

Un element relevant în analiza calitativă vizează durata de soluționare a cauzelor, în privința căruia au fost înregistrate următoarele date statistice:

- în intervalul 0-2 luni de la data înregistrării, au fost soluționate 93 de cauze, reprezentând cca. 19% din totalul de 492 dosare aflate pe rol, respectiv cca. 26% din totalul de 354 cauze soluționate;
- în intervalul 2-4 luni de la data înregistrării, au fost soluționate 130 de dosare, reprezentând cca. 26% din totalul de 492 dosare aflate pe rol, respectiv cca. 36% din totalul de 354 cauze soluționate;
- în intervalul 4-6 luni de la data înregistrării, au fost soluționate 63 de dosare, reprezentând cca. 12% din totalul de 492 dosare aflate pe rol, respectiv cca. 18% din totalul de 354 cauze soluționate;

- într-un interval de peste 6 luni de la data înregistrării, au fost soluționate 78 de dosare, reprezentând cca. 15% din totalul de 492 dosare aflate pe rol, respectiv cca. 22% din totalul de 354 cauze soluționate.

Rezultă, astfel, că cca. 80% din totalul dosarelor soluționate (354 de cauze), respectiv 58% din totalul dosarelor pe rol (492 de cauze) au fost finalizate într-un interval de maxim 6 luni de la data înregistrării.

La sfârșitul anului 2022, pe rolul completurilor de 5 judecători se aflau în redactare 68 hotărâri pentru care termenul legal de redactare era depășit, comparativ cu 31 hotărâri neredactate cu depășirea termenului legal la sfârșitul anului 2021.

3.4.2. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii

Cauzele aflate pe rol

Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a avut pe rol în anul 2022 un număr de 28 de dosare, dintre care 7 dosare nesoluționate din anul 2021 și 21 de dosare nou-intrate în anul 2022.

Cauzele nou-intrate

În anul 2022, au fost înregistrate 21 de sesizări, constatându-se o scădere cu 7 cauze față de anul 2021 (28 de sesizări înregistrate) și cu 9 cauze față de anul 2020 (30 de sesizări înregistrate).

În raport cu titularul dreptului de sesizare, situația celor 21 de sesizări nou-intrate se prezintă astfel: 5 sesizări formulate de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție; 1 sesizare formulată de Avocatul Poporului; 15 sesizări formulate de colegiile de conducere ale curților de apel (Alba Iulia – o sesizare; Brașov – 3 sesizări; Cluj – 3 sesizări; Galați – 3 sesizări; Iași – 2 sesizări; Suceava – 3 sesizări).

Cauzele soluționate

În cursul anului 2022, au fost soluționate 27 de sesizări de recurs în interesul legii, defalcate pe materii și în funcție de soluție, după cum urmează: a) 24 de decizii în materie civilă și 3 decizii în materie penală; b) au fost pronunțate 22 de soluții de admitere și 5 soluții de respingere a sesizării.

Comparativ cu anul 2021, în anul 2022 a fost pronunțat același număr de decizii de recurs în interesul legii, iar, față de anul 2020, când au fost pronunțate 32 de decizii, se constată o scădere cu 15%.

Cauze rămase în stoc

La sfârșitul anului 2022, pe rolul Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii a rămas în stoc un singur dosar nesoluționat (comparativ cu anii 2020 și 2021, când au rămas pe stoc 6, respectiv 7 sesizări), nefiind înregistrate dosare suspendate.

Încărcătura pe judecător și magistrat-asistent

În anul 2022, în componerea Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii au participat, în funcție de dinamica de personal, 103 judecători care și-au desfășurat activitatea în cadrul Înaltei Curți.

Numărul total de participări al celor 103 judecători în componerea Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost de 718 participări, ceea ce reprezintă o medie de 7 cauze/judecător.

În ceea ce privește participarea magistraților-asistenți la ședințele Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, în anul 2022 au participat în total 8 magistrați-asistenți, media fiind de 4 dosare/magistrat-asistent, cu precizarea că, în materie penală media a fost de 1-2 dosare/magistrat-asistent, în timp ce în materie civilă a fost de 4-5 dosare/magistrat-asistent, constatându-se o ușoară scădere față de anul 2021, când media a fost de 7-8 dosare/magistrat-asistent.

Analiză calitativă

La nivelul Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, datele statistice reflectă faptul că volumul total de activitate s-a menținut aproximativ în aceleași coordonate în perioada 2020-2022, cu mici diferențe nesemnificative. Cauzele au fost soluționate în termenul legal de 3 luni de la înregistrarea sesizării, deciziile pronunțate fiind publicate în Monitorul Oficial în termenul prevăzut de lege.

Se remarcă o scădere semnificativă și în anul 2022 în privința deciziilor de recurs în interesul legii în materie penală comparativ cu anul 2019, fluctuație înregistrată atât în anul 2020 (o scădere cu 58% în 2020 față de anul 2019), cât și în anul 2021 (o scădere cu 75% în 2021 față de anul 2019).

3.4.3 Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Cauzele aflate pe rol

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a avut pe rol în anul 2022 un număr de 125 de dosare, dintre care 16 dosare înregistrate și nesoluționate în anul 2021 și 109 dosare nou-intrate în cursul anului 2022.

Cauzele nou-intrate

În anul 2022, au fost înregistrate 109 de sesizări nou-intrate, constatându-se o creștere cu 25 de sesizări față de anul 2021, când au fost înregistrate 84 de sesizări, și cu 33 de cauze față de anul 2020 (76 de sesizări).

Ponderea pe materii, în privința sesizărilor nou-înregistrate în cursul anului 2022, se prezintă astfel: 53 de sesizări în materie civilă (48,6%), 14 sesizări în materia contenciosului administrativ și fiscal (12,8%) și 42 de sesizări în materie penală (38,5%).

Cauzele soluționate

În cursul anului anul 2022, au fost soluționate 103 sesizări în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, fiind pronunțate 82 de decizii, defalcate pe materii și în funcție de soluție, după cum urmează:

- a) 54 de decizii în materie civilă și în materia contenciosului administrativ și fiscal și 28 decizii în materie penală;
- b) au fost pronunțate 13 soluții de admitere în materie civilă și 8 soluții de admitere în materie penală; 41 de soluții de respingere în materie civilă și 20 soluții de respingere în materie penală.

Comparativ cu anii anteriori, se constată o creștere cu 16 decizii față de anul 2021, când au fost pronunțate 87 decizii, respectiv cu 1 decizie față de anul 2020, când au fost pronunțate 102 decizii.

Cauzele rămase în stoc

La sfârșitul anului 2022, pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept se înregistra un stoc de 22 dosare (mai mare față de anii 2020 și 2021, când au rămas pe stoc 19, respectiv 16 dosare).

Încărcătura pe judecător și magistrat-asistent

În componerea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept au participat, în funcție de dinamica de personal, 104 judecători care și-au desfășurat activitatea în cadrul Înaltei Curți.

Numărul total de participări al celor 104 judecători în Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost de 1211 de participări, ceea ce reprezintă o medie de 12 cauze/judecător.

Este necesar a fi observat faptul că, din cauza dinamicii de personal la nivelul corpului de judecători, dintre cei 104 judecători care au participat în componerea Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, 6 judecători au participat la 2-3 dosare de hotărâre prealabilă, iar cel mai mare număr de participări ale unui judecător a fost de 18 dosare.

În ceea ce privește participarea magistraților-asistenți la ședințele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în anul 2022 au participat în total 11 magistrați-asistenți, media fiind de 8 dosare/magistrat-asistent, cu precizarea că, în materie penală, media a fost de 6 dosare/magistrat-asistent, în timp ce în materie civilă a fost de 11 dosare/magistrat-asistent.

Analiză calitativă

La nivelul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, se constată următoarele:

- sesizările înregistrate în anul 2022 reprezintă cu 29% mai mult față de anul 2021;
- sesizările soluționate (103) au înregistrat o creștere cu 22% (16 decizii) față de anul 2021;
- și în anul 2022 se observă numărul foarte mare de sesizări prelabile respinse ca inadmisibile:
 - 42 din 55 de sesizări în materie civilă, reprezentând 76% (cu 30% mai mare față de anul 2021);
 - 19 din 27 de sesizări în materie penală, reprezentând 70% (cu 25% mai mare față de anul 2021).

Aceste coordonate impun concluzia că este necesară o mai bună diseminare a jurisprudenței Înaltei Curți în ceea ce privește cerințele de admisibilitate pentru declanșarea acestui mecanism de unificare a practicii judiciare, context în care se înscriu și eforturile Înaltei Curți cu privire la creșterea gradului de acces, liber și gratuit, la propria jurisprudență, prin intermediul paginii de internet și a propriilor publicații de jurisprudență.

■ 4. ACTIVITATEA COMPARTIMENTELOR DIN APARATUL PROPRIU

DIRECȚIA LEGISLAȚIE, STUDII, DOCUMENTARE ȘI INFORMATICĂ JURIDICĂ

În cursul anului 2022, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică și-a îndeplinit atribuțiile legale, în conformitate cu prevederile art. 83-84 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare, fiind implicată în aspecte vizând analiza legislației și jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție și contribuind, astfel, la realizarea rolului pe care instanța supremă îl are în cadrul sistemul jurisdicțional.

a) Activitatea *Serviciului legislație, studii și documentare din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică*, a constat, în principal, în următoarele aspecte: propuneri și observații referitoare la o serie de proiecte de acte normative transmise spre analiză Înaltei Curți de Casație și Justiție, cum ar fi, spre exemplu, cu privire la proiectele legilor justiției, proiectul de Ordonanță de Urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, proiectul de Hotărâre a Guvernului privind normele referitoare la întocmirea actualizarea și administrarea Sistemului electronic național de evidență a ocupării în sectorul public, precum și detalierea operațiunilor necesare completării bazei de date, proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Mecanismului național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane; implicarea în activitatea de asigurare a apărării în litigiile în care Înalta Curte de Casație și Justiție a avut calitatea de parte; analizarea actelor normative transmise Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale; elaborarea de puncte de vedere în probleme de specialitate.

De asemenea, a elaborat materialele privind progresele înregistrate de Înalta Curte de Casație și Justiție în domeniul Mecanismului de cooperare și verificare și al Mecanismului privind statul de drept; au elaborat documente în legătură cu Planul de acțiune privind implementarea Strategiei pentru dezvoltarea sistemului judiciar 2022-2025, au conlucrat la realizarea sarcinilor ce revin Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1269/2021 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție 2021-2025 și a documentelor aferente acesteia.

Magistrații-asistenți din cadrul Serviciului legislație, studii și documentare au coordonat stagii de practică desfășurate în sistem de videoconferință cu studenți ai Facultăților de Drept și au participat la implementarea măsurilor prevăzute în Planul de digitalizare a Înaltei Curți de Casație și Casație, sub coordonarea președintelui instanței supreme.

b) În temeiul art. 81 alin. (4) din ROFA al ÎCCJ și al Ordinului nr. 20 din 28 ianuarie 2021 al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică funcționează, începând cu data de 1 februarie 2021, *Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței*.

Operaționalizarea acestui compartiment s-a înscris în eforturile Înaltei Curți de Casație și Justiție de asigurare la cel mai înalt nivel a funcțiunii constituționale și legale a instanței supreme privitoare la unificarea jurisprudenței, inclusiv prin mecanisme de prevenire a apariției situațiilor de practică neunitară.

În îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 101 din 30 iunie 2021, și în anul 2022 Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței a asigurat introducerea datelor din fișele de jurisprudență întocmite de către completurile din cadrul secțiilor instanței supreme în Registrul de jurisprudență care se publică, actualizat, în rețeaua de intranet a instanței.

Totodată, în exercitarea atribuțiilor prevăzute în Hotărârea nr. 101 din 30 iunie 2021, Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței, pe baza proceselor-verbale întocmite de secțiile instanței în urma ședințelor de dezbateră a problemelor de jurisprudență, inserează în Registrul de jurisprudență orientările jurisprudențiale stabilite și ține evidența separată a măsurilor adoptate cu privire la acestea. După redactarea hotărârilor indexate, registrul de jurisprudență pe materii se aduce la cunoștință publică, prin publicarea pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu sprijinul Serviciului informatică juridică.

În exercitarea atribuțiilor specifice, Compartimentul pentru studiul și unificarea jurisprudenței asigură actualizarea pe pagina de internet a instanței supreme a informațiilor referitoare la jurisprudența indexată, jurisprudența rezumată și a deciziilor pronunțate de Completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și de Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii.

În anul 2022, magistrații-asistenți din cadrul Compartimentului pentru studiul și unificarea jurisprudenței au fost implicați în realizarea Planului de digitalizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

- c) *Serviciul Informatică Juridică din cadrul Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică* a continuat și în anul 2022 să asigure suportul tehnic de specialitate necesar în vederea desfășurării on-line, în sistem de videoconferință, a ședințelor de judecată care nu au implicat prezența părților (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii și Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept), a ședințelor Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, a ședințelor de unificare a practicii judiciare organizate la nivelul fiecărei secții. Potrivit Codului de procedură penală, audierile persoanelor private de libertate s-au putut realiza prin intermediul echipamentelor de videoconferință, cu sprijinul Serviciului informatică juridică și cu sprijinul logistic primit din partea Serviciului de Telecomunicații Speciale.

Specialiștii IT au participat la ședințele grupului de lucru creat la nivelul Ministerului Justiției în vederea identificării, testării și dezvoltării unei aplicații de tip speech-to-text, la ședințele Comisiei de nomenclatoare ECRIS, la activitățile specifice de testare a actualizărilor pentru sistemul ECRIS, la întâlnirea de la Arad cu specialiștii IT din instanțe pe tema „Noi tehnologii de automatizare a proceselor, precum și munca la distanță”, la seminarul „Provocări de securitate cibernetică în domeniul afacerilor europene”.

d) În anul 2022 pentru *Biblioteca Înaltei Curți de Casație și Justiție* au fost achiziționate 82 de publicații (dintre care 45 publicații cu titlu de donație, ca urmare a protocolului încheiat de Înalta Curte de Casație și Justiție cu Facultățile ce alcătuiesc Hexagonul Facultăților de Drept și Editurile de carte juridică).

La data de 31 martie 2022 a fost finalizată inventarierea tuturor titlurilor existente la nivelul Bibliotecii, inițiate în luna octombrie 2021.

De asemenea, în anul 2022 a fost continuată, cu sprijinul substanțial al specialiștilor Bibliotecii Centrale Universitare, acțiunea de restaurare a cărților vechi aflate în patrimoniul Bibliotecii instanței supreme, acțiune demarată în anul 2019 la inițiativa Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.

COMPARTIMENTULUI JURIDIC

În cursul anului 2022, urmare a ocupării, prin concurs, a celor 2 posturi de consilier juridic, a devenit operațional Compartimentul Juridic din cadrul instanței.

Astfel, reprezentarea în litigiile în care Înalta Curte de Casație și Justiție a avut calitatea de parte, prin formularea în termen legal a întâmpinărilor, diverselor cereri, notelor scrise, motivelor de apel, motivelor de recurs și a contestațiilor la executare, a fost asigurată prin consilierii juridici din cadrul compartimentului.

În acest an, pe rolul Compartimentului Juridic au fost înregistrate un număr de 77 de dosare noi, al căror obiect predominant a fost reprezentat de litigiile vizând drepturi salariale, dar și anularea hotărârilor Colegiului de Conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Ordinelor emise de Președintele instanței supreme, precum și cele vizând comunicarea de informații de interes public, în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

BIROUL DE INFORMARE ȘI RELAȚII PUBLICE

În anul 2022, Biroul de informare și relații publice și-a desfășurat activitatea de soluționare a petițiilor în conformitate cu Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, Ordonanța Guvernului nr. 27/2002 privind activitatea de soluționare a petițiilor, modificată și aprobată prin Legea nr. 233/2002, precum și cu Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție. În activitatea sa, Biroul de informare și relații publice a urmărit cu prioritate soluționarea în termenele și condițiile stabilite de lege a tuturor cererilor adresate instanței supreme în conformitate cu dispozițiile legale amintite, în contextul înregistrării unui volum ridicat de petiții. Biroul a asigurat legăturile Înaltei Curți de Casație și Justiție cu publicul și mijloacele de comunicare în masă prin soluționarea cererilor privind informațiile de interes public, a furnizat către jurnaliștii acreditați informații de interes public rezultate din activitatea instanței, a acordat acreditare jurnaliștilor și reprezentanților mijloacelor de comunicare în masă, a asigurat difuzarea de comunicate sau informări de presă.

În cursul anului 2022, Biroul de informare și relații publice a soluționat un număr de 6.247 cereri și petiții, 5.260 transmise în format electronic și 987 transmise în format scris, dintre care un număr de 2.929 de solicitări au fost redirecționate la secțiile și compartimentele instanței.

Activitatea judiciară și administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost evidențiată și în anul 2022 prin difuzarea a 69 de comunicate de presă. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează 5 dispozitive „Info Touch”, ca interfață a sistemului electronic ECRIS, ce oferă justițiarilor și reprezentanților presei acces la o serie de informații legate de activitatea instanței.

ARHIVA GENERALĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În cadrul Arhivei generale există Depozitul central de arhivă al ÎCCJ, organizat și dotat în conformitate cu dispozițiile actelor normative în materie.

Depozitul de arhivă posedă o capacitate totală de stocare (mijloace de depozitare) de 2.500 m.l. din care, la data de 30.12.2022, erau ocupați cu material arhivistic aparținând fondurilor arhivistice administrate, aproximativ 85%.

Fondurile arhivistice ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și substructurile acestora se prezintă astfel:

- Fondul arhivistic „Înalta Curte de Casație și Justiție”;
- Subfond „Secția I-a Civilă” (1921-2019);
- Subfond „Secția a II-a Civilă” (1985-2019);
- Subfond „Secția Penală” (1948-2019);
- Subfond „Secția de Contencios Administrativ și Fiscal” (1991-2019);
- Subfond „Secțiile Unite” (1939-2019);
- Subfond „Compartimentele Înaltei Curți de Casație și Justiție” (2000-2018);
- Colecția „Secția Militară” (1917-1998);
- Fondul arhivistic „Biroul Electoral Central” (1990-2009).

În exercitarea atribuțiilor sale, în anul 2022, la nivelul Arhivei generale, au fost înregistrate **428** lucrări; comunicarea internă și externă s-a efectuat preponderent prin poștă electronică.

REGISTRATURA GENERALĂ

Activitatea Registraturii generale a însumat, în anul 2022, un total de **122402** lucrări de tip corespondență.

Deși, odată cu noul Regulament de Organizare și Funcționare Administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, la nivelul fiecărei secții a fost operaționalizată câte o registratură proprie, măsură care a determinat eficientizarea circuitului administrativ al corespondenței transmise fiecărei secții, Registratura generală rămâne interfața generală dintre instanța supremă și cetățenii pe care îi deservește, reprezentând practic platforma partajată care oferă suportul logistic necesar atât secțiilor, cât și compartimentelor administrative ale Înaltei Curți.

În cadrul Compartimentului Registratura generală și-au desfășurat activitatea, în anul 2022, 1 prim grefier, 2 grefieri și 2 agenți procedurali.

Capitolul V

Concluzii Direcții de acțiune pentru anul 2023

În anul 2022, activitatea instanței supreme s-a desfășurat în parametri normali, chiar dacă în primele 3 luni ale anului a continuat starea de alertă pe teritoriul României.

Cele mai importante obiective ale instanței stabilite pentru anul de referință au continuat să fie urmărite și implementate în ritm susținut și au vizat, în principal: durata de soluționare a cauzelor, asigurarea unei jurisprudențe unitare și diseminarea publică a acesteia, formarea profesională, continuarea procesului de digitalizare, dar și diminuarea efectelor generate de fluctuația masivă de personal, pe fondul menținerii unui volum de activitate crescut.

■ 1. DURATA PROCEDURILOR

Analiza indicatorilor statistici ai anului 2022 relevă o diminuare a duratei medii de soluționare a cauzelor la nivelul Înaltei Curți, ca urmare a măsurilor organizatorice adoptate la nivelul instanței (monitorizarea lunară a activității de redactare a hotărârilor, derularea cu maxima celeritate permisă de lege a procedurilor de ocupare a posturilor vacante, realocarea unor posturi și repartizarea eficientă a personalului în vederea asigurării stabilității unor formațiuni de 3 judecători – 3 magistrați asistenți – 2 grefieri pentru completurile de judecată), dar în special ca efect al asumării acestui obiectiv de către corpul de judecători al instanței supreme.

Procesul de monitorizare atentă a duratei de soluționare a cauzelor aflate pe rol, prin întocmirea unei evidențe permanente pe fiecare complet de judecată, corelat cu procesul de monitorizare a situației redactărilor în termen, reprezintă măsuri organizatorice și administrative care au generat un impact pozitiv real, astfel încât vor fi continuate și dezvoltate și în perioada următoare.

Deși pe acest segment, ca urmare a măsurilor la nivel intern, s-a înregistrat un progres real, rămâne dificilă în mod special situația Secției de contencios administrativ și fiscal, cea mai aglomerată secție a Înaltei Curți, unde durata de soluționare a dosarelor

de recurs, care s-a redus de la 1 an și 4 luni în anul 2021 la circa 1 an în cursul anului 2022, este în continuare excesiv de ridicată față de specificul materiei juridice.

În acest context, este evident că măsurile de ordin administrativ adoptate trebuie coroborate cu soluții de ordin legislativ apte să conducă la o regândire a competențelor, care să coreleze rolul fundamental al unei curți supreme cu competența materială concretă a acesteia, să stopeze ajungerea până la Înalta Curte a cauzelor repetitive sau vădit inadmisibile și să permită schimbarea ponderii între funcțiunile acesteia, astfel încât Înalta Curte să poată deveni cu adevărat o instanță de casație și de unificare a practicii judiciare.

Ca urmare a volumului mare de activitate, întreg corpul de judecători al instanței supreme este angrenat, în paralel, la participarea în ședințe de judecată atât la nivelul secțiilor, cât și al unora dintre celelalte structuri jurisdicționale constituite de legiuitor la nivelul instanței supreme – completurile RIL și HP, completurile de 5 judecători, activitatea Secțiilor Unite.

O altă chestiune care grevează atât asupra duratei procedurilor, cât și a volumului de activitate în ansamblul său o constituie ponderea cererilor repetitive. Și în această privință, soluțiile administrative adoptate prin Hotărârea Colegiului de Conducere nr. 86 din 30 iunie 2021, deși au avut un impact pozitiv vizibil, remarcându-se o restrângere a volumului de activitate în raport cu anul precedent, concomitent cu reducerea semnificativă a termenelor de redactare a hotărârilor și a numărului hotărârilor restante, nu sunt îndeplătore fără o intervenție legislativă care să permită un remediu ferm pentru stoparea acestui fenomen.

În același context, chestiunea redactărilor în termenul legal rămâne o preocupare majoră a instanței supreme. Ritmul semnificativ al reducerii numărului hotărârilor neredactate în termen trebuie să fie continuat și accentuat, astfel încât drepturile părților să fie respectate, iar efectul hotărârii judecătorești, de a tranșa o stare litigioasă, prin restabilirea echilibrului social, să fie pe deplin realizat. Importanța îndeplinirii acestui obiectiv se impune în raport și cu așteptările legitime ale fiecărui justițiabil, pentru care, dacă rezultatul vine prea târziu, dreptul a cărui protecție o solicită în justiție poate deveni iluzoriu.

■ 2. ASIGURAREA UNEI JURISPRUDENȚE UNITARE ȘI DISEMINAREA PUBLICĂ A ACESTEIA

În toată perioada de referință, Înalta Curte de Casație și Justiție și-a exercitat atât rolul de jurisdicție de ultim grad, cât și activitatea de „moderator” al calității și unității practicii judiciare, în vederea asigurării unei jurisprudențe clare, accesibile și previzibile.

În pofida fluctuației extreme de personal, Înalta Curte a identificat mecanismele adecvate pentru evitarea amânărilor și întârzierilor în activitatea completurilor specializate în domeniul unificării jurisprudenței (completurile de recurs în interesul legii, respectiv cele desemnate pentru pronunțarea unor hotărâri prealabile) și a continuat să diversifice mecanismele de combatere a practicii neunitare.

Este de remarcat în acest context implicarea și aportul deosebit al judecătorilor instanței supreme care, în condițiile expuse, pe lângă activitatea de judecată desfășurată în cadrul secțiilor, au reușit să gestioneze un număr semnificativ de cauze ce au avut ca obiect sesizări preliminare sau cu recurs în interesul legii. Efortul judecătorilor și magistraților-asistenți a contribuit semnificativ la soluționarea, redactarea și publicarea în termen a hotărârilor pronunțate în completele de unificare a practicii.

În mod evident, activitatea ce vizează unificarea jurisprudenței prin intermediul mecanismelor procedurale trebuie continuată în ritm susținut și este de așteptat să fie optimizată prin punerea în aplicare a noilor norme referitoare la redactarea rapoartelor, prevăzute în Regulament de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție din 2023. Efectul pozitiv urmărit este, în principal, reducerea duratei procedurii de soluționare a cauzelor, în scopul asigurării unei intervenții rapide în cazurile de practică neunitară sau în soluționarea unei chestiuni de drept.

Unitatea și coerența jurisprudenței reprezintă o garanție esențială a dreptului la un proces echitabil, asigurând prestigiul justiției și previzibilitatea rezultatului procedurilor judiciare. Pe termen lung, asigurarea unei jurisprudențe unitare este de natură să reducă progresiv numărul cauzelor nou înregistrate, să asigure creșterea celerității procedurilor judiciare și să atragă reducerea costurilor legate de funcționarea instanțelor, precum și a celor suportate de justițiabili.

Înaltei Curți de Casație și Justiție îi revine rolul constituțional de unificator al jurisprudenței, care este însă exercitat și în parteneriat cu Curțile de Apel, în domeniile în care acestea exercită competență de ultim grad.

Un progres semnificativ în acest sens a fost inițierea, în anul de referință, a unui parteneriat cu curțile de apel în vederea dezvoltării unei Rețele Naționale de Unificare a Jurisprudenței. Pe termen mediu și lung, cooperarea între instanțele de ultim grad implementată în cadrul Rețelei este de așteptat să conducă la prevenirea unor situații de practică neunitară ori la abordarea lor cu maximă celeritate, cu consecințe asupra calității actului de justiție, a coeziunii practicii judiciare și, pe cale de consecință, a prestigiului justiției. La data întocmirii prezentului raport, demersul a fost finalizat prin încheierea protocolului între Înalta Curte și președinții Curților de Apel membri în cadrul menționatei rețele.

De asemenea, cei 8 judecătorii desemnați ca puncte de contact din cadrul instanței supreme, prin Ordinul nr. 118/2022 al Președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, vor continua să onoreze invitațiile adresate de curțile de apel și să răspundă solicitărilor vizând jurisprudența proprie.

Pe de altă parte, au continuat să funcționeze și au fost îmbunătățite mecanismele interne informale și preventive, menite să asigure unitatea jurisprudenței, precum întâlnirile judecătorilor secțiilor, activitatea compartimentului de studiu al jurisprudenței, creșterea gradului de diseminare a jurisprudenței instanței supreme etc.

■ 3. GESTIONAREA RESURSELOR UMANE ȘI MATERIALE

Din perspectivă organizatorică, anul 2022 a reprezentat o provocare pentru instanța supremă, cu precădere în planul gestionării resurselor umane. Măsurile adoptate

au vizat evitarea potențialelor dezechilibre create de eliberarea din funcție a unui număr semnificativ de judecători și magistrați-asistenți, în special în cea de-a doua parte anului, în contextul menținerii unui volum ridicat de activitate. În pofida eforturilor întreprinse pentru majorarea numărului maxim de posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție și a demersurilor pentru organizarea promptă a sesiunilor concursurilor de promovare sau, după caz, de recrutare, dinamica resursei umane din cadrul instanței, îndeosebi în ceea ce privește funcția de judecător și cea de magistrat – asistent, a făcut ca schema de personal să nu fi cunoscut niciun moment un grad complet de ocupare.

La finalul anului 2022, ca urmare a intrării în vigoare a noilor Legi ale Justiției, în special Legea nr.304/2022 privind organizarea judiciară, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a preluat atribuțiile de ordonator principal de credite pentru cheltuielile de personal ale instanțelor judecătorești, precum și alte atribuții exercitate anterior de către Ministerul Justiției în ceea ce privește aprobarea statelor de funcții și de personal ale instanțelor judecătorești.

Acest transfer de atribuții este menit să consolideze independența instanțelor judecătorești și sub aspect financiar și să asigure uniformizarea practicilor de salarizare și de bugetare a cheltuielilor legate de toate categoriile de personal, pentru asigurarea la nivel național a unui cadru de lucru echitabil și pentru prevenirea amplificării litigiilor legate de astfel de aspecte. Succesul acestui transfer de atribuții, după încheierea, în luna iunie 2023, a perioadei de tranziție în care suportul logistic și de personal este asigurat de către Ministerul Justiției, este deosebit de important pentru buna funcționare a sistemului judiciar și depinde în mare măsură de succesul și rapiditatea procedurilor de adaptare a schemei de personal și a modului de organizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu noile atribuții.

Ca urmare, un obiectiv major pentru anul de referință următor este creșterea capacității instituționale a Înaltei Curți de Casație și Justiție în raport cu noile atribuții, atât prin modificări în ceea ce privește structura și modul său de organizare internă (aflate în curs de finalizare la data redactării prezentului raport, printr-o apropiată modificare a Regulamentului de organizare și funcționare administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție), dar și prin majorarea corespunzătoare a schemelor de personal și adoptarea structurii personalului din aparatul administrativ al instanței supreme. În acest sens, a fost promovat un proiect de hotărâre de guvern care răspunde previziunilor actuale legate de necesarul de resurse umane, în principal funcționari publici, pentru exercitarea în bune condiții a noilor atribuții legale.

Pe de altă parte, ca și în anul 2022, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție va continua să acționeze, atât în mod public, cât și a structurilor instituționale legate de dezvoltarea strategică a sistemului judiciar, pentru consolidarea și respectarea statutului judecătorilor, ca garanție esențială a independenței justiției. Păstrarea unei atitudini echilibrate și responsabile în raport cu aceste aspecte de către toate ramurile puterii statului este sigura cale de a diminua exodul constat în prezent, prin pensionarea a numeroși judecători, în special de la instanțele de grad superior, situație care generează dificultăți majore privind funcționarea justiției ca serviciu public și lipsește sistemul judiciar de experiența profesională extrem de valoroasă a acestora.

Sub aspectul resurselor materiale, Înalte Curte a continuat să-și desfășoare activitatea în anul 2022 în aceleași condiții ca și în anii precedenți, menținând-se problemele legate de insuficiența spațiilor de lucru adecvate, volumul excesiv de activitate și imperfecțiunile legate de "așezarea" competențelor instanței supreme sub aspect legislativ.

Chestiunea unui sediu adecvat a rămas deschisă și în anul 2022, perioadă în care au continuarea demersurilor pentru dezvoltarea proiectului privind „Reabilitarea prin consolidare, extindere și reconfigurare interioară a sediului administrativ al Înaltei Curți de Casație și Justiție”, inclus în Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social, Subprogramul „Alte obiective de interes public sau social în domeniul construcțiilor”. Investiția urmărește reabilitarea și modernizarea construcției existente, precum și extinderea pe verticală a acesteia, în scopul îmbunătățirii condițiilor în care își desfășoară activitatea personalul instanței supreme, dar și a condițiilor în care justițiabilii și publicul larg își vor exercita, în raport cu Înalta Curte de Casație și Justiție, dreptul de liber acces la justiție.

Urmare finalizării procedurilor administrative pentru demararea lucrărilor, inițiate încă din anul 2022, este așteptată în următorul an de referință începerea execuției efective a lucrărilor de reabilitare și extindere, care se vor întinde pe o perioadă de aproximativ 15 luni și vor impune, cel puțin în partea a doua a anului 2023, luarea unor măsuri de reorganizare temporară a modului de desfășurare a activității Înaltei Curți, ca urmare a indisponibilizării, cel puțin parțiale, a sediului său principal. În acest sens, pentru desfășurarea activităților esențiale, instanța supremă are în analiză diferite soluții alternative sau complementare, care ar putea consta în închirierea temporară a unor spații cu destinație de birouri și/sau reorganizarea activității în actualul sediu secundar. De asemenea, sunt avute în vedere soluții pentru desfășurarea muncii la domiciliu, în cazul activităților ce pot parcurge acest regim de muncă, sau pentru desfășurarea activității în regim de telemuncă. Stabilirea regimului de muncă pentru personalul Înaltei Curți va presupune adoptarea unor soluții de natură tehnică și logistică pentru asigurarea accesului personalului la mijlocele tehnice necesare desfășurării activității (terminale de lucru, semnături electronice, programe legislative, alte aplicații), în condiții de asigurare a securității informatice.

Este important de subliniat că finalizarea acestui obiectiv de investiții este de așteptat să producă o îmbunătățire vizibilă a condițiilor oferite justițiabililor și personalului instanței supreme, condiție esențială pentru optimizarea și eficientizarea activității acesteia.

■ 4. FORMAREA PROFESIONALĂ INIȚIALĂ ȘI CONTINUĂ

Pregătirea profesională a personalului implicat în activitatea de judecată, ca și componentă esențială a calității actului de justiție, a constituit una dintre direcțiile de acțiune ale anului 2022.

Aceasta a vizat optimizarea programelor de formare profesională, în acest sens fiind aprobate programele interne privind pregătirea profesională inițială a magistraților-asistenți și a personalului auxiliar de specialitate. În același sens, au fost asigurate

condițiile pentru participarea tuturor categoriilor profesionale din cadrul Înaltei Curți la programele de formare profesională continuă organizate de INM sau SNG. În acest context se poate sublinia succesul real în implementarea primului program intern de formare inițială a magistraților-asistenți, descris pe larg în prezentul raport (cap. I pct. 3 lit. g). Atât pe palierul formării profesionale, dar și cu valențe pozitive în planul duratei procedurilor, se impune continuarea și dezvoltarea unor module din cadrul programului de formare menționat, cu precădere temele referitoare la tehnicile de redactare a hotărârilor judecătorești și la utilizarea unui format unitar al structurii hotărârilor judecătorești, în funcție de materie.

Având în vedere experiența profesională deosebit de valoroasă a judecătorilor instanței supreme, implicarea acestora în număr cât mai mare în programul de formare va conduce la îmbunătățirea calității actului de justiție din perspectiva activității de redactare și, implicit, a duratei de soluționare a cauzelor.

De asemenea, participarea judecătorilor ar putea fi extinsă și în cadrul programelor de formare continuă a magistraților-asistenți, în vederea consolidării cunoștințelor dobândite, dar și a dezvoltării unor abilități de dezbateri a problemelor de drept.

Numirea directă la instanța supremă a grefierilor absolvenți ai Școlii Naționale de Grefieri, ca măsură acceptată pe fondul unei insuficiențe continue a resurselor umane, generează un impact ce poate afecta temporar eficiența activității, fiind necesară adoptarea unor măsuri menite să familiarizeze rapid personalul nou încadrat cu atribuțiile unei activități specifice doar instanței supreme, dar și cu practicile de lucru utilizate la nivelul Înaltei Curți.

În acest sens, demersurile inițiate în cursul anului de referință, se impun a fi continuate și dezvoltate în mod similar celor adoptate pentru categoria profesională a magistraților-asistenți.

■ 5. PROCESUL DE DIGITALIZARE

În anul 2022, se remarcă inițierea măsurilor pentru implementarea unui soft de conversie audio în text, în acest sens conducerea instanței asigurând prezența personalului de specialitate la ședințele grupului de lucru creat la nivelul Ministerului Justiției în vederea identificării, testării și dezvoltării aplicației de tip speech-to-text. Aplicația urmează să devină un instrument de lucru extrem de util și eficient pentru personalul instanței implicat în activitatea de judecată, prin reducerea considerabilă a timpului alocat consemnărilor efectuate în timpul ședinței de judecată, precum și redarea cu fidelitate a conținutului dezbaterilor. De asemenea, ulterior ședințelor de judecată, aplicația va facilita și va eficientiza activitatea de redactare a încheierilor de ședință și a hotărârilor judecătorești, fiind redus timpul alocat acestui tip de activitate.

Procesul de modernizare a instanței demarat în anul 2021, și care a avut ca fundament strategia de digitalizare, va continua și în anul 2023 inclusiv prin reevaluare și adaptarea obiectivelor stabilite în planul de digitalizare, în raport cu noile evoluții în domeniul informat și tehnologic, precum și cu nevoile și resursele prezente ale instanței.

În acest sens, sunt preconizate noi funcționalități ale sistemului informatic Dosar Electronic, în vederea creșterii gradului de digitalizare a activităților instanței supreme, astfel:

- actualizarea și creșterea securității privind depunerea documentelor prin formularul de depunere a documentelor în format electronic, acesta devenind

principalul instrument de depunere a documentelor electronice la secțiile ICCJ; posibilitatea de transmitere de documente electronice folosind adresele de e-mail ale secțiilor; posibilitatea depunerii și înregistrării de cereri și documente adresate instanței în format electronic, prelucrarea și adăugarea automată a acestora la dosarul electronic;

- configurarea și actualizarea robotului care optimizează documentele depuse prin intermediul Formularului de depunere a documentelor în format electronic;
- actualizarea și creșterea securității privind depunerea documentelor prin Formularul electronic de depunere a cererilor privind informațiile de interes public, a reclamațiilor și a petițiilor întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public

Totodată, este preconizată dezvoltarea unei funcționalități de management al dosarelor și principalelor tipuri de documente din acestea prin folosirea de QR code-uri, în condițiile în care, robotul care optimizează documentele depuse prin intermediul formularului de depunere a documentelor în format electronic a fost configurat astfel încât să aplice în mod automat coduri de tip QR pe aceste documente.

O altă direcție menită să faciliteze publicarea jurisprudenței cu asigurarea confidențialității datelor personale, vizează implementarea unei soluții tehnice destinate anonimizării hotărârilor judecătorești, aplicație creată încă din anul de referință de către STS și testată în mai multe etape la nivelul ICCJ, însă, din cauza complexității textelor de anonimizat, aplicația se află în continuare în faza de calibrare.

De asemenea, în cadrul procesului de implementare a obiectivelor stabilite în planul de digitalizare, se preconizează dezvoltarea infrastructurii hardware și software TIC și creșterea gradului de securizare a datelor și informațiilor, proces având la bază raportul STS destinat evaluării vulnerabilităților pentru sistemele informatice și de comunicații din cadrul ICCJ.

■ 6. ASIGURAREA TRANSPARENȚEI ȘI ÎNTĂRIRIA COMUNICĂRII

Sub aspectul relației sale cu justițiabilii, apărătorii acestora și publicul larg, în anul 2022, Înalta Curte a continuat să asigure accesul gratuit la jurisprudența și publicațiile ÎCCJ, dar și la studii și sinteze de jurisprudență publicate pe site-ul propriu, prin actualizarea permanentă a motorului de căutare a jurisprudenței, care creează posibilitatea căutării hotărârilor pronunțate de secții și de completurile de 5 judecători în funcție de cuvinte cheie prestabilite și/sau în funcție de materia de drept. Caracteristicile motorului de căutare și conținutul disponibil pentru acces vor continua să fie dezvoltate și adaptate necesităților persoanelor interesate de jurisprudența Înaltei Curți și pe parcursul anului 2023.

În același sens, pentru asigurarea unui acces mai facil al cetățenilor la rezultatele procedurilor judiciare ca o componentă a principiului liberului acces la justiție, a continuat activitatea de publicare pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție a tuturor deciziilor pronunțate în recursurile în interesul legii, a deciziilor pronunțate în dezlegarea unor chestiuni de drept, a deciziilor de speță considerate relevante din punct de vedere al chestiunilor de drept examinate, în formă rezumată,

și a deciziilor în formă integrală, anonimată, precum și a comunicatelor de presă referitoare la deciziile privind recursurile în interesul legii și deciziile privind sesizările prealabile.

Instanța supremă a continuat și va continua să-și consolideze prezența pe rețelele de socializare, având în vedere creșterea generală a rolului și a numărului utilizatorilor acestor instrumente de comunicare publică. Pagina de Facebook a Înaltei Curți de Casație și Justiție constituie în prezent un mijloc important de diseminare a informațiilor de interes pentru cetățeni, menite să aducă la cunoștință acestora evenimente importante organizate de către instanța supremă, informații legate de activitatea de relații internaționale a acesteia, precum și soluții pronunțate de Completurile pentru soluționarea recursului în interesul legii și de Completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Continuarea acestui proces de diversificare a conținutului disponibil și în anul 2023 va permite furnizarea de informații de interes public tailor-made în raport cu necesitățile și interesele utilizatorilor paginii Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Prezența pe rețelele sociale este complementară dezvoltării volumului de informații de interes public furnizate prin site-ul propriu, în anul 2022, baza de date publică și accesibilă on-line privind jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție cuprinzând 6.192 decizii relevante în rezumat și 186.011 decizii cu textul integral (anonimizate), decizii privind sesizările prealabile și decizii privind recursurile în interesul legii. Procesul de actualizare a informațiilor oferite va continua să fie dinamic și continuu și în anul 2023, urmărindu-se conturarea unei radiografii cât mai fidele a activității Înaltei Curți, disponibilă atât profesioniștilor dreptului, cât și oricăror persoane interesate.

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO

Judecătoria Înaltei Curți de Casație și Justiție
Anul 2022

Corbu Corina Alina - Președinte
Bogasiu Gabriela Elena – Vicepreședinte
Dragomir Ilie Iulian - Vicepreședinte¹
Cosma Rodica - Vicepreședinte²

Secția I Civilă

Ivanovici Laura Mihaela – Președinte
Băldean Denisa Livia
Constanda Andreia Liana
Cristescu Simona Lala
Curelea Lavinia
Dascălu Lavinia
Greco Mioara Iolanda³
Hortolomei Mariana⁴
Ilie Mariș
Mitea Valentin
Negrilă Georgeta Carmen⁵
Nestor Beatrice Ioana
Nicolae Adina Georgeta
Paraschiv Mihaela⁶
Popoiag Elena Carmen
Pușcașiu Eugenia
Tăbârcă Mihaela⁷
Tirică Ileana Ruxandra⁸
Trușescu Cristina
Țuca Alina Iuliana⁹
Văleanu Petronela Cristina
Vișan Mirela

¹ până la data de 22.11.2022
² începând cu data de 23.11.2022
³ eliberată din funcție la data de 16.11.2022
⁴ promovată la data de 01.02.2022
⁵ eliberată din funcție la data de 16.11.2022
⁶ eliberată din funcție la data de 28.11.2022
⁷ eliberată din funcție la data de 14.03.2022
⁸ eliberată din funcție la data de 16.11.2022
⁹ promovată la data de 01.02.2022
¹⁰ eliberată din funcție la data de 27.01.2022

Secția a II-a Civilă

Budă Marian – Președinte¹¹
Vrabie Valentina – Președinte¹²
Cîrnu Iulia Manuela
Condoiu Minodora
Dănăilă Veronica Magdalena
Dolache-Bogdan Ileana Izabela¹³
Dorin Rodica
Duminecă Virginia Florentina
Duță Ruxandra Monica
Florescu George Bogdan
Grădinaru Ianina Blandiana
Isailă Marioara
Manole Diana
Mihăianu Cosmin Horia
Nasz Csaba Bela
Nițu Petronela Iulia
Polîțeanu Mirela
Popa Roxana
Sandü-Necula Carmen¹⁴
Surdu Oana¹⁵
Teau Trănică Carmen
Voicheci Eugenia
Zaharia Rodica

Secția penală

Grădinaru Daniel – Președinte
Alexandrescu Anca Mădălina
Barbu Elena
Bogdan Ioana
Burnel Oana
Chitidean Gheorghe Valentin¹⁶

¹¹ până la data de 18 ianuarie 2022

¹² delegată începând cu data de 19 ianuarie 2022

¹³ eliberată din funcție la data de 05.12.2022

¹⁴ promovată la data de 01.02.2022

¹⁵ promovată la data de 01.02.2022

¹⁶ promovat la data de 01.02.2022

Cioflan Adina¹⁷
Cîrnaru Simona Elena
Cobzariu Maricela
Cosma Rodica¹⁸
Encean Simona Daniela¹⁹
Enescu Dan Andrei
Epure Constantin
Iancu Ana Hermina
Ilie Ioana Alina²⁰
Ispas Adriana²¹
Lefterache Lavinia Valeria
Macavei Săndel Lucian²²
Marcu Eleni Cristina
Nicolescu Alin Sorin
Popa Rodica Aida
Rog Lucia Tatiana
Rus Alexandra Iuliana
Rus Andrei Claudiu
Soane Laura Mihaela²³
Șelea Mircea Mugurel
Șerban Leontina
Vasile Francisca Maria
Voica Valerica²⁴

Secția de contencios administrativ și fiscal

Stănișor Denisa Angelica – Președinte
Andrieș Maria²⁵
Barbă Ionel
Bîcu Vasile²⁶
Canacheu Claudia Marcela²⁷

¹⁷ promovată la data de 01.02.2022 și eliberată din funcție la data de 21.11.2022

¹⁸ până la data de 23.11.2022

¹⁹ eliberată din funcție la data de 02.05.2022

²⁰ eliberată din funcție la data de 23.12.2022

²¹ promovată la data de 01.02.2022

²² eliberat din funcție la data de 15.05.2022

²³ eliberată din funcție la data de 03.10.2022

²⁴ promovată la data de 01.02.2022

²⁵ eliberată din funcție la data de 01.12.2022

²⁶ promovată la data de 01.02.2022

²⁷ eliberată din funcție la data de 28.11.2022

Constantinescu Mariana
Dinu Florentina²⁸
Farmathy Gheza Attila
Filipescu Virginia
Gherasim Adriana Elena
Ghica-Velescu Alina Nicoleta
Ghiclescu Adrian Remus
Hancaș Emil Adrian²⁹
Hîncu Cezar
Hrudei Maria
Ilie Carmen Maria
Ionescu Marius Ionel
Marchidan Andreea
Mariș Beatrice³⁰
Mihai Zamfir Lucian Cătălin³¹
Năstasie Veronica
Pătrașcu Horațiu
Păun Luiza Maria
Ponea Adina Georgeta
Secrețeanu Adriana Florina
Severin Daniel Gheorghe
Tămagă Elena Diana³²
Tudose Ana Roxana
Vintilă Adela³³
Vișan Doina
Vișan Liliana
Vișoiu Emilia Claudia
Vlad Decebal Constantin
Voinescu Carmen Mihaela³⁴

²⁸ eliberată din funcție la data de 01.12.2022

²⁹ eliberat din funcție la data de 01.03.2022

³⁰ eliberată din funcție la data de 01.12.2022

³¹ promovat la data de 01.02.2022

³² promovată la data de 01.02.2022

³³ eliberată din funcție la data de 01.02.2022

³⁴ promovată la data de 01.02.2022

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

160 ani de activitate

JUSTITIA DOMINA ET REGINA OMNIUM VIRTUTUM

IUS EST
ARS BONI
ET AEQUI

